

Samrådsredogörelse

Översiktsplan 2040

Borgholms
kommun

Innehållsförteckning

Inledning	3
Vad är en samrådsredogörelse	3
Samrådsprocessen	3
Sammanfattning av synpunkter	3
Sammanfattning av ändringar	4
Inkomna yttranden	5
Statliga myndigheter	5
Grannkommuner och regionen	29
Nämnder och bolag	38
Föreningar, organisationer och företag	40
Privatpersoner	61

Borgholms kommun
Översiktsplan 2040
Samrådsredogörelse, KS 2024-04-30 §61
Dnr KS 2019/117

Inledning

Vad är en samrådsredogörelse?

När kommunen upprättar ett förslag till översiktsplan ska vissa krav uppfyllas. Förslaget ska samrådas med myndigheter, kommuner och andra som är berörda. Efter samrådet bearbetas förslaget och kommunens ska låta förslaget granskas för att slutligen antas av kommunfullmäktige. För att beskriva hur samrådet har gått till och visa vilka förändringar som har gjorts efter avslutat samråd och inför granskning sammanställs en samrådsredogörelse. I samrådsredogörelsen sammanställer kommunen alla de synpunkter, tankar och idéer som inkommit från privatpersoner, föreningar och myndigheter under samrådet, så kallade yttranden. I dokumentet redovisar också kommunen sin syn på de inkomna yttrandena. Samrådsredogörelsen ingår som en bilaga till granskningsversionen av översiktsplanen och ligger därmed till grund för och motiverar planförslaget.

Kommunstyrelsen beslutade 2022-05-03 § 63 att genomföra samråd för översiktsplanen.

Samrådsprocessen

Samrådet för förslaget till ny översiktsplan genomfördes mellan 1 juni och 31 augusti 2022. Samrådshandlingar och information om samrådet skickades till berörda remissinstanser enligt separat sändlista. Handlingarna fanns under samrådstiden tillgängliga fysiskt på biblioteken i Runsten, Rälla, Löttorp och Borgholm och i servicecenter i stadshuset. De var även tillgängliga digitalt på kommunens webbplats borgholm.se/oversiktsplanering. Under samrådstiden hölls fem samrådsmöten runt om i kommunen, i Byxelkrok, Löttorp, Borgholm, Runsten och Rälla. Under samrådsmötena fanns det möjlighet att diskutera förslaget med kommunens tjänstepersoner och politiker. Förutom genom att besöka samrådsmötena gavs möjlighet att lämna skriftliga synpunkter via mail, post, en digital enkät eller genom att fylla i översiktsplanevykort.

Samrådet kungjordes i Barometern, i Ölandsbladet och på kommunens anslagstavla den 28 maj 2022.

Tidigare har allmänheten haft möjlighet att tycka till om innehållet i den kommande översiktsplanen vid sju dialogmöten som hölls digitalt under 2021 och genom en digital enkät under vintern 2021/2022.

Sammanfattning av inkomna synpunkter

Under samrådet inkom totalt 80 synpunkter. 20 yttranden från myndigheter, organisationer med flera samt 60 yttranden från privatpersoner och intresseföreningar. Inkomna samrådsyttranden är offentliga handlingar och finns tillgängliga hos kommunen. Kommunens kommentarer fokuserar på det som berör översiktsplanen. De synpunkter som har inkommit som inte handlar om översiktsplanen har skickats vidare till berörd förvaltning inom kommunen.

Nedan presenteras samtliga inkomna synpunkter som berör översiktsplanen. Synpunkterna från privatpersoner och föreningar är delvis förkortade och sammanfattade till förmån för läsbarheten av samrådsredogörelsen.

Sammanfattning av ändringar inför granskning

Alla inkomna synpunkter har tagits i beaktande och efter samrådet har en bedömning gjorts gällande behovet av kompletteringar och justeringar av planförslaget. Flera mindre ändringar och tillägg har gjorts i både text och i kartor för göra översiktsplanen mer tydlig.

Följande större förändringar har gjorts från samrådsversionen.

- Utredningsområden för vattenåtgärder har tillkommit och vattenskyddsområden redovisas i markanvändningskartorna för fokusområdena.
- Två av utvecklingsområdena i Byxelkrok har justerats. Den norra delen av SB 2 utgår som utpekade område då det de senaste åren tillkommit tomter för bostadsbebyggelse. Utbredningen av NF 2 har justerats och delar av området ingår nu i område för bostadsutveckling, SB14.
- U6 i Kårehamn har utökats med flera delområden för föreslagen bostadsbebyggelse.
- Två områden i fokusområdet Rälla-Stora Rör, SB 40 och SB 41, har utgått på grund av att de ligger inom vattenskyddsområdet.
- Skrivningar om jordbruksmark har setts över för mer konsekventa ställningstagande i dokumentet.
- Betydelsen av de höga kulturvärden som finns i kommunen har genomgående förtydligats i dokumentet.
- Avsnittet om förorenad mark har kompletterats med information om PFAS samt hantering av eventuella föroreningar till följd av blybensin längs med väg 136 i vidare fysisk planering.
- Avsnittet om buller har förtydligats.
- Avsnittet infrastruktur och kommunikation har utökats med ett stycke om elnät samt förtydligats gällande riksintresse kommunikation.
- Planen har utökats med hänvisningar till fler relevanta karttjänster och planeringsunderlag.

Inkomna yttranden

Statliga myndigheter

Länsstyrelsen i Kalmar län

Förslag till översiktsplanen 2040 för Borgholms kommun

Rubricerat förslag har insänts till Länsstyrelsen för samråd enligt plan- och bygglagen 3 kap 8 § (PBL 2010:900). Handlingarna utgörs av själva planförslaget samt en miljökonsekvensbeskrivning

En översiktsplan ska enligt 3 kap 2 § PBL ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. Planen ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den fysiska miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Härutöver preciseras innehållskraven närmare i 3 kap 2–6 §, där det bland annat framgår att planens innebörd och konsekvenser ska tydligt framgå.

Enligt 3 kap 10 § PBL ska Länsstyrelsen under samrådet särskilt

1. ta till vara och samordna statens intressen,
2. tillhandahålla underlag för kommunens bedömningar och ge råd i fråga om sådana allmänna intressen enligt 2 kap. som hänsyn bör tas till vid beslut om användningen av mark- och vattenområden,
3. verka för att riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken tillgodoses, att miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken följs och att redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,
4. verka för att sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. verka för att bebyggelse och byggnadsverk inte blir olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion. Länsstyrelsen ska dessutom ge råd i övrigt om tillämpningen av bestämmelserna i denna lag, om det behövs från allmän synpunkt. Lag (2020:76).

Inför detta yttrande har länsstyrelsen även inhämtat yttranden från följande statliga myndigheter: Försvarmakten, Statens geologiska undersökningar, Statens geotekniska institut, Sjöfartsverket, Luftfartsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Post och telestyrelsen, Svenska kraftnät, Skogsstyrelsen, Riksantikvarieämbetet, Energimyndigheten, MSB, Kalmar läns museum samt Trafikverket. Dessa yttranden bifogas.

Om länsstyrelsen inte har godtagit planen i en viss del, ska detta anmärkas i planen. Den antagna översiktsplan (ÖP) skall sedan spridas till sådana myndigheter och övriga som har väsentligt intresse av ÖP och som använder den som beslutsunderlag.

Länsstyrelsens granskningsyttrande ska sedan i enlighet med bestämmelserna i 3 kap PBL redovisas tillsammans med översiktsplanen.

Länsstyrelsens synpunkter

Kontroll enligt 3 kap 10 § PBL

Riksintressen

Riksintresse för kommunikation

Trafikverket planerar att fatta beslut om nya anspråk för riksintresse kommunikationer under hösten 2022. Kommunen bör revidera planen utefter vad som beslutas samt om möjligt utveckla ett resonemang om hur riksintresset väg 136, Brofästet Borgholm, tillgodoses.

Väg

Vid Rälla och Stora Rör har vägplaner fastställts eller håller på att arbetas fram. Syftet med Trafikverkets arbete med väg 136 är att bibehålla framkomligheten och kapaciteten på vägen samt att förbättra trafiksäkerheten. Vid Stora Rör kommer anslutningen med 965 att flyttas söder ut. De områden för verksamhet/mångfunktion söder om Stora Rörskorsningen som redovisas i planen (MB17) kommer inte att kunna anslutas direkt mot väg 136.

En revidering av kartan bör göras som tydligare redovisar hur respektive område relaterar till de ombyggnationer som är planerade.

Länsstyrelsen anser att riktlinjerna för bebyggelse bör kompletteras med en punkt som ges innebörden att nya anslutningar ska undvikas längs de statliga vägarna till förmån för att befintlig infrastruktur och anslutningspunkt nyttjas i större utsträckning.

I samband med en utveckling av befintlig bebyggelse eller då nya områden kommer till bör översiktsplanen också ge ett stöd och vägledning i frågan om vem som ska vara huvudman för vägnätet. Staten genom Trafikverket strävar efter målbilden att vägar med nummer under 500 fortsatt ska vara statliga, tätortsvägar ska vara kommunala och små vägar på landsbygd enskilda.

Riksintresse för kulturmiljövård

Bra att riksintressen för kulturmiljövårderna ses som en resurs och inte ett hinder. Detta tydliggörs även bra i de olika områdena. Ur kulturmiljösynpunkt för bebyggelsen är den framtagna ÖP tydlig och förklarar på flera olika sätt hur områden kan utvecklas och vilka ramar för detta som finns vilket är positivt.

Viktigt att det uppmärksammas att det saknas underlag i form av kulturmiljöprogram/inventering eller liknande för bebyggelsen.

När det gäller riktlinjerna för Borgholms- Köpingsviksområdet är dessa välvilligt utformade men kan ändå bli fel i tolkningen. Att uppmana till att allt skall göras i en modern arkitekturstil kan missuppfattas. Att ibland ansluta till den befintliga stilen kan i vissa fall krävas för att helheten inte skall missgynnas. Exempelvis om en av badortsvillorna skulle ersättas med en modern villa vore denna katastrof för villagatan. Den kan inte vara kommunens mening att allt skall vara modernt utformat, ibland måste en byggnad anpassas för att inte påverka helheten negativt. Bör omformuleras för att det skall bli tydligt.

Bra med tydliggörande exempel på vad som kan påverka en byggnad.

Vad gäller riksintressen för kulturmiljövården saknar länsstyrelsen ett tydliggörande i hur kommunen tänker kring hur man ska undvika påtaglig skada. Riksintressena är mycket kortfattat redovisade i tabellform och det är svårt att förstå vad och hur utveckling ska ske så att riksintressets värden inte skadas. Det behövs ett strategiskt underlag som kan beskriva hur dessa värden ska tas om hand på ett tydligt sätt för de som ska använda ÖP så att detta långsiktigt kan utgöra viktiga värden i kommunens utveckling.

Nationella målen för kulturmiljöarbetet bör lyftas fram tydligare i ÖP och utgöra en vägledning för hur kommunen arbetar med att bevara, använda och utveckla kommunens rika kulturmiljöer. Kommunen kan ju välja att göra detta till viktigt styrmedel vilket skapar tydlighet i kommunikationen med länsstyrelsen och utåt i samhället. De nationella kulturmiljömålen syftar ju till att skapa goda förutsättningar för offensivt kulturmiljöarbete där dessa bidrar till ökad livskvalitet och det mänskliga perspektivet i samhällsutvecklingen, tillsammans med andra viktiga värden.

Statliga byggnadsminnen

I Borgholms kommun finns fem statliga byggnadsminnen: Borgholms slottsruin, Högby fyr, Kapelluddens fyr, Källa gamla kyrka och Ölands norra uddes fyrplats. Ändringar i strid med skyddsbestämmelser prövas av RAÄ efter ansökan från den förvaltande myndigheten.

”Ölands norra uddes fyrplats” kallas felaktigt för Långe Erik vilket är benämningen på själva fyrbyggnaden som ingår i fyrplatsen. Benämningen Borgholms slott förekommer på vissa ställen istället för ”Borgholms slottsruin” som är rätt benämning.

Ny bebyggelse med tydlig visuell påverkan och påtagligt avvikande eller dominerande utformning i anslutning till statliga byggnadsminnen bör undvikas.

Riksintresse naturvård

Riksintressen är bra redovisade och samlade på en översiktskarta på sid. 148 i ÖP. Det har alltid visat sig svårt för kommunerna att närmare precisera hur man avser att tillgodose riksintressena, annat än att man avser att värna dem. Ser man på planens övergripande prioriteringar och på de prioriterade värden som markanvändningskartan framhåller kan länsstyrelsen visserligen hävda att ÖP har potential att kunna tillgodose naturvårdens och friluftslivets riksintressen i stort.

I Mittlandsområden finns i Utvecklingsstrategins angivna bebyggelsestråk (karta sid 21) som kolliderar med väsentliga naturvårdsintressen inom riksintresseområdet Mittlandet. Här kommer fortsatt detaljplanering kräva särskild anpassning till riksintresseområdets värdekärnor för att undgå risk för påtaglig skada. Se även nedan under avsnittet Grön Infrastruktur.

Förslaget att ta fram strategier för friluftsliv, ekosystemtjänster och kulturmiljö är en god möjlighet att kunna tillgodose och utveckla flera av riksintresseområdena. Kommunen föreslår följande justeringar (dvs kommunen ifrågasätter det utpekade riksintresseanspråket i dessa begränsade delar)

- Riksintresse för naturvård behöver justeras i norra Rälla, i område SB37 i mark- och vattenanvändningskartan. Där föreslås ny bebyggelse i ett tillväxtområde som direkt

ansluter till befin(t)lig bebyggelse inom serviceorten.

Detaljavgränsningen för detta RI Mittlandsskogen sammanfaller med underlag från naturvårdsplanen (Natur och kultur på Öland). Länsstyrelsen ska se avgränsningen som översiktlig och i varje enskild del varierar värdet. Den aktuella delen omfattar dels en åkermark som inte representerar värden beskrivna i riksintresset, dels ett avgränsat lövskogsparti som i Länsstyrelsens trädinventering dokumenterats ha en större mängd döda stående och liggande träd av yngre ålder och vissa artfynd. Detta parti har dock inte sådana kända värden att det har bedömts vara en skoglig värdekärna inom Länsstyrelsens arbete med grön infrastruktur.

Värt att notera är område i kraftledningsgatan som har gräsmarksvärden och är angiven som en sådan värdekärna. En sammanfattande naturvärdebedömning av det aktuella området bör ske inom ramen för fortsatt planering och innan Länsstyrelsen slutligt ställer sig bakom behovet av en justering av riksintresseanspråket.

- Riksintresse för naturvård behöver justeras marginellt i Borgholms tätort för att överensstämma med hur marken brukas idag. Gäller område MB12 i mark- och vattenanvändningskartan.

Detaljavgränsningen för detta riksintresse sammanfaller med underlag från naturvårdsplanen (Natur och kultur på Öland). I detta fall finns underlag från Länsstyrelsens trädinventering och vissa artfynd som gör att omgivningen håller flera värdekärnor knutna till ädellövträd. Länsstyrelsen ser dock inga hinder för den justering som kommunen anger.

Natura 2000

Länsstyrelserna har regeringens uppdrag att föreslå nya marina fågelområden till Natura 2000-nätverket. I oktober ska Länsstyrelsen redovisa det slutliga förslaget till Naturvårdsverket som sedan överlämnar en samlad redovisning av alla länsstyrelsernas förslag till regeringen som ska besluta. För Borgholms kommuns del berörs Östra Ölands kust och sjömarker men i en omfattning som för närvarande är under beredning. Se Nya Natura 2000-områden för fåglar | Länsstyrelsen Kalmar (lansstyrelsen.se)

Det område som regeringen slutligen beslutar kommer alltså att bli riksintresse enligt 4 kap 1 och 8 §§ MB. Nuvarande planförslag kan dock inte behandla detta förhållande på annat sätt än vad som nu ha skett, där det sammanfallande riksintresset för naturvård Östra Ölands strandängar redovisats.

Kommentar

Ett tillägg har gjorts i stycket om regionala stråk för att tydliggöra att väg 136, utöver att sammankoppla kommunen med fastlandet, även är den viktigaste kopplingen till den södra delen av ön.

I kapitlet Fokusområde Rälla-Stora Rör har det under rubriken Trafik förtydligats att väg 136 är ett riksintresse för kommunikation, samt att direktutfarter ska undvikas. Förtydliganden har även gjorts i kapitlet Planeringsförutsättningar–Infrastruktur och kommunikationer under rubriken vägar.

Vem som ska vara huvudman för vägnätet bedöms i varje enskilt planärende.

Behovet av ett kulturmiljöprogram framgår under rubriken "Kulturmiljövärden och bebyggelseutveckling".

Kulturmiljöernas värden har förtydligats genom att det lagts till som rekreativvärde tillsammans med natur under "Social hållbarhet" samt att kulturturismen, liksom naturturismen, benämns som en viktig faktor för besöksnäringen.

De statliga byggnadsminnena "Ölands norra uddes fyrplats" och "Borgholms slottsruin" benämns nu vid sina rätta namn i dokumentet. Att miljön runt byggnadsminnen ska värnas framgår av dokumentet.

Länk till VISS är tillagt.

Miljö kvalitetsnormer

gällande miljö kvalitetsnormer (MKN). MKN gäller för vissa fisk- och musselvatten (SFS 2001:554), föroreningar i utomhusluft (förordning 2001:554), omgivningsbuller (SFS 2004:675) samt för yt- och grundvatten (SFS 2004:660). Kommunerna ska i sin planering och planläggning iaktta att gällande miljö kvalitetsnormer (MKN) följs genom att detaljplaner, områdesbestämmelser och lovgivning inte medför att en miljö kvalitetsnorm överträds.

Miljö kvalitetsnormer (MKN) för vatten

Planförslagen lyfter frågor om vattenkvalitet och vattenförsörjning kopplat till ett utvecklingstema vilket är positivt och viktigt utifrån de utmanande förutsättningar som finns på Öland och för att kunna följa miljö kvalitetsnormerna för vatten. Ytterligare bebyggelseutveckling förväntas öka kraven på en god hantering med bland annat naturbaserade lösningar. Åtgärder som till exempel förbättrad dagvatten- och avloppshantering behövs också för redan bebyggda miljöer.

Beskrivs under avsnittet Vattnet i landskapet. Som gemensamma riktlinjer för vatten anges: Målet god status enligt miljö kvalitetsnormerna ska gälla som grund för kommunens åtgärder, beslut och planering samt Befintlig status får inte försämrats.

Detta är mer en upplysning än en riktlinje eftersom miljö kvalitetsnormer (MKN) är juridiskt bindande och enligt plan- och bygglagen och miljö kvalitetsnormerna ska följas vid all planläggning (detta framgår av MKB).

Har kommunens mer specifika planeringsmål som är relevanta för att klara MKN?

Det kan vara lämpligt att redovisa en länk till VISS och dess vattenkarta.

Vattenmyndigheten Södra Östersjön arbetar med en Delförvaltningsplan med åtgärder mot vattenbrist och torka 2021—2027 som förväntas beslutas under aug/sep 2022. Kommunens översiktsplan kan med fördel ta utgångspunkter i och hänvisa till delförvaltningsplanen.

Översiktsplanen skulle också kunna förtydliga att syftet med miljö kvalitetsnormerna är att säkra både vattenkvalitet och kvantitet och inte bara kvalitet. För miljö kvalitetsnormerna ytvatten måste kvantitet säkerställas för god ekologisk kvalitet.

Texten om grundvatten skulle kunna förtydligas med att det finns miljö kvalitetsnormer för grundvatten för kvantitativ och kemisk status. Även texten om vatten och avlopp bör

förtydligas med en koppling till miljö kvalitetsnormer, Södra Östersjöns åtgärdsprogram och Delförvaltningsplanen med åtgärder mot vattenbrist och torka 2021—2027 inklusive relevanta åtgärder.

Miljö kvalitetsnormer för havsmiljön är normer enligt 5 kap. 2 § första stycket 4 miljöbalken (1998:808). Eftersom det av en översiktsplan enligt 3 kap 4 § plan- och bygglagen (2010:900) ska framgå hur kommunen anser att gällande miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap miljöbalken ska följas anser länsstyrelsen att en beskrivning av status och relevanta belastningar som påverkar möjligheten att följa miljö kvalitetsnormerna för havsmiljö bör tillföras planförslaget.

Grunden för miljö kvalitetsnormer för havsmiljön återfinns i havsmiljödirektivet som beslutades i EU 2008 och införlivades i svensk lagstiftning 2010, genom havsmiljöförordning (2010:1341). Det är Havs- och vattenmyndigheten som ansvarar för de olika moment som ska genomföras enligt direktivet bl. a. bedömning av miljöstatus och framtagande av föreskrifter. Miljö kvalitetsnormerna är, med stöd av havsmiljöförordningen, fastställda i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om vad som kännetecknar god miljöstatus samt miljö kvalitetsnormer med indikatorer för Nordsjön och Östersjön (HVMFS 2012:18).

Miljö kvalitetsnormerna är framtagna och strukturerade för att möta de viktiga belastningar som HaV identifierat: tillförsel av näringsämnen och organiskt material, tillförsel av farliga ämnen, biologisk störning, fysisk störning samt skräp och buller. Dessa normer är verktyg för att minska dessa belastningar så att den övergripande miljö kvalitetsnormen att god miljöstatus enligt 17 § havsmiljöförordningen kan följas i Sveriges förvaltningsområden. Vad god miljöstatus innebär förtydligas i HaV:s föreskrifter. Havsmiljöarbetet, relaterat till bedömning av miljöstatus, åtgärdsprogram och miljö kvalitetsnormer, är en cyklisk process som inleds med en inledande bedömning. Resultatet i bedömningen blir antingen att god miljöstatus uppnås eller inte uppnås, för en viss deskriptor. Jämfört med vattenkvalitetsnormerna, finns alltså ingen skala. Se vidare i HaV:s föreskrifter (HVMFS 2012:18) om god miljöstatus samt miljö kvalitetsnormer.

Kommentar

Syftet att miljö kvalitetsnormer ska säkra både vattenkvalitet och kvantitet är förtydligat.

Havsplaneavsnittet är kompletterat.

Kommunens ansvar enligt åtgärdsprogrammet är beskrivet, de nationella myndigheternas ansvar beskrivs ej.

Hälsa och säkerhet

Förorenad mark

Länsstyrelserna har tagit fram en vägledning kring hur förorenade områden ska hanteras inom planläggning <https://www.ebhportalen.se/wp-content/uploads/PMFOFysPlan.pdf> På sidan 9 i vägledningen finns information om vad som behöver utredas med avseende på förorenade områden översiktsplaner.

Det är länsstyrelsens ställningstagande att förorenade områden behöver kartläggas och

analyseras inom ramen för översiktsplansarbetet.

Kartläggning av förorenade områden bör utgå från minst

- 1. Potentiellt förorenade områden av industriell karaktär genom historisk inventering enligt MIFO-metodiken
- 2. Förekomst av pågående miljöfarliga verksamheter
- 3. Större brandsläckningsinsatser med risk för utsläpp av PFAS
- 4. Närhet till vägnät där det funnits ett omfattande trafikarbete med risk för lokal spridning av blybensin
- 5. Sammanställning av konstaterat förorenade områden
- 6. Ortstypiska föroreningar i fyllnadsmassor.

Sammanställningar och slutsatser av information och erfarenhet från miljötekniska mark- och grundvattenundersökningar samt avhjälpande av förorenade områden bör ligga till grund för punkt 5-6 ovan.

Länsstyrelsen kan konstatera att er samrådsversion av översiktsplanen innehåller kartläggning inom punkt 1, 2 och 6. Översiktsplanen bör kompletteras med kartläggning inom punkt 3-5 ovan.

I analys av förorenade områden behöver det fastställas ifall det finns förorenade områden inom kommunen som särskilt utmärker sig gällande föroreningsgrad, farlighet, typ av förorening eller läge. Särskild vikt bör här läggas på föroreningar med hög allvarlighetsgrad eller större arealutbredning. I samrådsversionen av översiktsplanen har föroreningssituationen vid vissa hamnområden och deponier beskrivits. Länsstyrelsen ser positivt på den analys som gjorts men skulle gärna se att den utvecklas för fler områden. Bland annat områden som särskilt utmärker sig gällande föroreningsgrad, farlighet samt typ av förorening.

Ett förändrat klimat komma att påverka spridningen av och exponeringen för genom exempelvis naturolyckor, höjda havsnivåer eller stridare strömmar i vattendrag. En analys bör genomföras av vilka konstaterade förorenade områden som sammanfaller med riskområden för höga vattenstånd från havshöjningar eller skyfall. Utfallet av analysen bör ligga till grund för lämplighet i markanvändning inom berörda markområden.

I översiktsplanen bör det finnas en översiktlig beskrivning av hur föroreningssituationen ska utredas och hanteras inom områden som är utpekade i översiktsplanen för planläggning och där det finns en historik som gör att området kan vara förorenat.

Det bör också beskrivas hur kommunen i lovgivning kommer att utreda och hantera lovgivning inom detaljplaner där föroreningssituationen eventuellt inte uppmärksammats i tillräcklig omfattning. Detta kan vara äldre planer med en byggrätt men där förekomster av förorenade områden behöver utredas och eventuellt saneras innan marken kan bli lämplig för planens byggrätt.

Sevesoanläggningar

Vägledning om samhällsplanering och Sevesoanläggningar MSB har tagit fram en vägledning som beskriver hur storskalig kemikaliehantering och dess risker kan hanteras

vid etablering av de storskaliga kemikaliehanterande verksamheterna och exploatering i nära anslutning till dessa. I vägledningen föreslås bl.a. att ett riskhanteringsavstånd kring storskaliga kemikaliehanterande anläggningar bör finnas som ett planeringsunderlag för kommunens översiktsplan. Vägledningen beskriver hur ett sådant kan tas fram. Samhällsplanering och riskhantering i anslutning till storskalig kemikaliehantering, MSB1053 (2017)

<https://www.msb.se/sv/publikationer/samhallsplanering-och-riskhantering-i-anslutning-till-storskalig-kemikaliehantering>

Buller

Efter de senaste årens revidering av bullerriktvärden för omgivnings- och industribuller samt utvecklad byggteknik avseende fasaddämpning finns möjligheter att klara gällande riktvärden avseende fasad- och inomhusbuller även vid mer bullerexponerade platser.

Men även vid uppfyllelse av riktvärden inomhus kvarstår negativa effekter av hög bullerexponering utomhus vid tomtmark och allmän platsmark vid byggande inom bullerexponerade områden. Utomhusvistelse vid en bostads närområde fyller en viktig funktion för avkoppling och återhämtande fritidsaktiviteter. Dessa utomhusfunktioner påverkas negativt av buller. Höga bostadsnära bullernivåer kan därför ge en försämrad möjlighet för boendes återhämtning och därmed dess hälsa. Kommunen bör inom översiktsplanarbetet översiktligt utreda utomhusexponeringen av omgivnings- och industribuller inom utbyggnadsområden för bostadsbebyggelse. För att därefter

- i första hand anpassa utbyggnadsområdenas utbredning i den mån att utredningen påvisat svårigheter att uppnå en god ljudmiljö så väl inomhus som utomhus.
- i andra hand beskriva hur detaljplanprocesser avses att bedrivas i bullerexponerade områden samt vad för investeringar i övergripande bullerskyddsåtgärder som kommunen avser och behöver utföra i bullerexponerade områden för att säkerställa en god ljudmiljö så väl inom kvartermark som allmän platsmark.

Förhållningssätt till trafikbuller vid ökad trafik sommartid

Vid modellering och beräkning av trafikbulleremissioner används trafikbelastning genom genomsnittlig årsdygnstrafik som utgångspunkt vid beräkningarna. Detta ger en god uppskattning av bullersituationen inom områden med jämn trafikbelastning.

I områden där betydande variationer i trafikbelastningen förekommer under året har det i rättspraxis fastställts att trafikbelastning mätt om årsdygnstrafik dock inte utgör en acceptabel grund för bedömning av bullerstörning. I MÖD 2007:16 (Mål nr 3434-06), som gällde Ölandsleden uttalade domstolen följande ”En särskild omständighet i detta fall är variationerna i trafikbelastning under året, där belastningen är betydligt större under sommaren än under vintern. För att ta hänsyn till detta förhållande bör ekvivalentnivån enligt Miljööverdomstolens mening beräknas med utgångspunkt i trafikbelastningen under sommarmånaderna.” (jmf även MMD mål nr M 5009-17).

I merparten av Borgholms kommun bör trafikbelastningen ha en variation under året som medför att årsdygnstrafik inte utgör en acceptabel grund för bedömning av bullerstörning. I översiktsplanen behöver det finnas en beskrivning av hur trafikbuller ska utredas och hanteras inom områden som är utpekade i översiktsplanen för planläggning och där det finns risk att trafikbelastningen har en variation under året som medför att årsdygnstrafik inte utgör en acceptabel grund för bedömning av bullerstörning.

Klimat och risker

År 2018 infördes en lagändring i PBL (3 kap 5§ p. 4) med krav på riskbedömning i översiktsplanen. Följande ska framgå av kommunens översiktsplan; kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra.

Efter lagändringen har det blivit tydligare att kommunen ska bedöma och värdera risken för skador på den bebyggda miljön på grund av klimatförändringar. Kommunerna blir också skyldiga att arbeta strategiskt med hur riskerna kan minska eller upphöra. Syftet är att skapa bättre förutsättningar för ett långsiktigt och strategiskt kommunalt klimatanpassningsarbete. Länsstyrelsen anser att detta har genomförts i och med rapporten ”Stigande hav – risker och åtgärder Borgholm”. Den bör dock ges en tydligare koppling till översiktsplanen, förslagsvis genom att hänvisas till som bilaga i innehållsförteckningen.

Länsstyrelsen anser att urbana värmeeffekten bör beaktas tydligare i den fortsatta planeringen av bland annat den sociala infrastrukturen då särskilt små barn, äldre och sjuka kan påverkas negativt av hög värme. Ihållande värmeböljor väntas öka i framtidens klimat, och fram för allt i sydöstra Sverige.

Översiktsplanen tar upp aspekter som syftar till förebyggande arbete för att minska klimatpåverkan. Dessa delar skulle dock kunna förtydligas genom en mer samlad text och stärkas. Det gäller till exempel hållbar tillgänglighet till friluftsliv, infrastruktur Anpassningar, fossilfri energiförsörjning och naturturism. Se till exempel Regeringens strategi för hållbar turism och växande besöksnäring⁴. Som en följd av bland annat klimatförändringar ser vi samhällsförändringar och trender rörande till exempel rörelsemönster, inhemsk naturbaserad turism och säsongvariationer som kan ha stor inverkan på Borgholms kommun.

Översvämningsförordningen

Förordning (2009:956) om översvämningsrisker syftar till att minska ogynnsamma följder av översvämningar. Arbetet sker genom att systematiskt kartlägger översvämningshot och översvämningsrisk och sedan tar fram riskhanteringsplaner. Kalmar har identifierats som ett område med betydande översvämningsrisk där en riskhanteringsplan ska tas fram. Det är Länsstyrelsens uppgift att utarbeta riskhanteringsplanen i samråd med kommuner och andra aktörer. Fysisk planering är ett viktigt verktyg för att förebygga och minska konsekvenserna av en översvämning, skydda liv och begränsa skador på verksamheter och egendom. Den är relevant i samtliga stadier av riskhanteringsplanen, från förebyggande till återställning. Att identifiera åtgärder i den kommunala planeringen som sedan kan redovisas i riskhanteringsplan är en viktig uppgift för översiktsplanen. Kommunens översiktsplan kan exempelvis identifiera riskområden, ge strategiska inriktningar för lokalisering av ny bebyggelse, fastställa planeringsnivåer, och pekar ut område för särskilda skydds och riskreduceringsåtgärder.

Karteringar av översvämningsrisker MSB har i uppdrag att stödja kommuner och länsstyrelser med karteringar av översvämningsrisker. En hotkarta finns för området som identifierats ha en betydande översvämningsrisk enligt förordning om översvämningsrisker (SFS 2009:956). Genomförda karteringar finns att tillgå via MSB:s översvämningsportal. <https://gisapp.msb.se/Apps/oversvamningsportal/index.html>

Vägledningar för arbete med naturolyckor

MSB har tagit fram två vägledningar för att kommuner ska kunna komplettera nationellt underlag med egna karteringar och kunskapsunderlag:

- Vägledning för översvämningskartering av vattendrag, MSB 631 (2014) <https://rib.msb.se/filer/pdf/27432.pdf>
- Vägledning för skyfallskartering Tips för genomförande och exempel på användning, MSB1121 (2017) <https://rib.msb.se/filer/pdf/28389.pdf>

För alla naturrelaterade händelser bör kommunen redovisa hur den förväntade klimatförändringen påverkar sannolikhet för eller konsekvenser av extrema naturhändelser. I detta fall kan det också vara av intresse att belysa hur kommunen kan drabbas av storm, stora skogsbränder, värmebölja och andra typer av naturhändelser som inte alltid kan ges en geografisk placering.

Dagvatten

Generellt ska ordet avlopp förtydligas i hela planen dvs att det avser både spillvatten och dagvatten. Där kommunen använder ordet avlopp (vilket är på många ställen i översiktsplanen) kan det, t ex inom parentes, skrivas till att det avser både spillvatten och dagvatten. Detta enligt definition i lagen om allmänna vattentjänster (LAV) §2.

Dagvatten ska också i förlängningen inte enbart hanteras lokalt enligt LOD utan kommunala verksamhetsområden behöver inrättas även för dagvattenhantering. Länsstyrelsen är fullt medveten om att Borgholms kommun just nu förbättra spillvattennätet i hela kommunen men mycket kvarstår att göra särskilt på östra sidan. Eftersom kommunala verksamhetsområden även behöver inrättas för dagvatten, då i hela kommunen, måste detta arbete också sättas igång parallellt med spillvatten-utbyggnad. Det är olika tekniska lösningar som krävs; spillvatten går oftast i ledning under jord mot reningsverket, dagvattenhantering kan renas i mer öppna system på markytan och detta ansvar ska tas av kommunen i bebyggelseområden som överstiger ca 20-30 hus.

Vilka verksamhetsområden som ska inrättas och i vilken tidsordning ska preciseras i kommunens VA-plan (vilken just nu håller på att uppdateras till ett tillägg till ÖP). Där kommer man att se hur kommunen kommer att prioritera avseende spillvatten- och dagvattenhantering. Länsstyrelsen kommer fortsättningsvis att följa kommunen VA-arbete i detta tillägg till ÖP.

Utredningsområdena behöver utredas mer i detalj avseende närhet till berörda vattentäkter samt en mer långsiktig lösning för avloppshantering. I dagsläget föreslås bebyggelse alldeles intill, indelat i flera mindre bebyggelseområden, intill vattenskyddsområdet och värdefull natur. Vattenskyddsområde inkl vattentäkten borde framgå tydligare t ex i Byxelkrokskartan på s 50.

Länsstyrelsen kan konstatera att djupare analyser och utredningar måste göras inför varje detaljplanering för bebyggelse/exploatering, då både ur vatten- och natursynpunkt, så att inte landskapet och stadens/ortens gröna miljöer fragmenteras (t ex med hårdgjorda ytor) i alltför stor omfattning.

I avsnittet om vatten och avlopp s 112–115 borde alla vattenskyddsområden i kommunen

beskrivas mer ingående och systematiskt via t ex en karta och därefter en hänvisning till uppdaterad VA-plan.

Höga objekt

MSB har i uppdrag av regeringen att införa, förvalta och utveckla radiokommunikationssystemet RAKEL för skydd och säkerhet. För att vindkraftverk eller andra höga installationer inte ska bli ett hinder för radiokommunikationssystemet bör placeringen av exempelvis vindkraftverk på landsbygden och höga byggnader i tätorter ske i samråd med MSB:s verksamhet för Rakel och ledningssystem. Detta gäller konstruktioner högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse och högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse. I samband med samråd om förslag till placering av områden för vindkraft eller inför andra beslut rörande vindkraftverk och höga byggnadsverk bör samråd ske med MSB. Bifoga i samband med samrådet koordinater för vindkraftverkens placeringar för analyser av signalstråken.

Vägledning för totalförsvarets intressen i samhällsplaneringen

MSB har med stöd av Länsstyrelsen i Västra Götaland, Försvarsmakten samt Boverket tagit fram en vägledning för totalförsvarets intressen i samhällsplaneringen. Vägledningen riktar sig till de aktörer som genom att ta fram planeringsunderlag, planer eller fattar beslut ska bevaka totalförsvarets intressen i samhällsplaneringen. Vägledningens fokus är totalförsvarets civila intressen i fysisk planering. Texten riktar sig till samhällsplanerare och beredskapssamordnare med målet att stärka kunskapen om beredskapsfrågorna inom samhällsplaneringen genom tydligare och bättre processer för detta. Totalförsvarets intressen i samhällsplaneringen, MSB1646 (2021) <https://www.msb.se/sv/amnesomraden/skydd-mot-olyckor-och-farligaamnen/samhallsplanering/totalforsvarets-intressen-i-samhallsplanering/>

Kommentar

Översiktsplanen har kompletterats med information om PFAS och risk för blybensin längs väg 136. Hänvisning till EBH-portal och EBH-karta har lagts till. Kommunen har ingen sammanställning över konstaterat förorenade områden.

En analys av vilka konstaterade förorenade områden som sammanfaller med riskområden för höga vattenstånd från havshöjning eller skyfall är genomförd av Norconsult. Korsreferens till kapitel om klimatanpassning.

En översiktlig beskrivning av hur föroreningssituationen ska utredas och hanteras framgår av riktlinjerna och har förtydligats i områdesbeskrivningarna för de områden som är potentiellt förorenade.

Andelen förorenade tomter med byggrätt är liten inom kommunen och frågan är därför inte relevant för översiktsplanen. 2 kapitlet i Plan- och bygglagen ska alltid uppfyllas vid lovgivning.

Vad buller är samt kommunens intentioner om hur det ska hanteras har förtydligats. Förhållningssättet till trafikbuller vid ökad trafik sommartid har förtydligats.

Riktlinjer för arbetet med grönstruktur och ekosystemtjänster finns i dokumentet. Dessa syftar i stora delar till att hantera konsekvenserna av ett förändrat och varmare klimat. Förtydliganden har skett i avsnittet klimatanpassning.

Strandskydd och LIS-områden

Beskrivs övergripande, men redovisas inte i mark- och vattenanvändningskarta vilket bör framgå. Utvecklingsområdenas koppling till strandskyddet behandlas nedan.

Mellankommunala intressen

Infrastruktur är till sin karaktär ofta mellankommunal. På Öland är t.ex. vägarna 136 och 925 samt turistcykeln Ölandsleden sådana stråk som för sin funktion behöver hanteras likvärdigt av Ölandskommunerna. Samsyn mellan de båda är mycket angelägen när det gäller bl.a. dessa stråk. Frågor kring framkomlighet och kapacitet till/från och på Ölandsbron är angeläget för hela Öland och Kalmar, vilket med fördel kan beskrivas vid redogörelse för riksintressen enligt tidigare kommentar.

Trafikverket tillhandahåller trafikflödeskartor som skulle kunna ligga till grund för en illustrering av infrastrukturens betydelse och funktion, se mer på trafikverket.se och Vägtrafikflödeskarta, på Öland som helhet men också kopplingen till fastlandet.

Havsområdet

Kommunen redovisar havsplaneringen, men kustplanering saknas! Hur anser kommunen att det kustnära vattenområdet ska hanteras planmässigt? Miljökonsekvensbeskrivningen konstaterar att för kommunen innebär det en möjlighet och skyldighet att planera havet ända ut till kommungränsen i vattnet.

Kommentar

För att uppnå en god läsbarhet redovisas inte strandskydd i mark- och vattenanvändningskartan.

Hänvisning till Trafikverkets vägtrafikflödeskarta är tillagt.

Kustplanering hanteras till viss del i avsnitten om naturmiljövärden samt kust- och havsplanering. Kommunen avser att arbeta vidare med frågan men har hitintills saknat resurser och planeringsunderlag. Bland annat finns behov av bättre kunskap om de kustnära havsbottnarna.

Rådgivande synpunkter

Utredningsområden

Rekommendationer för det fortsatta arbetet med detaljplan, bygglov finns genom skrivning på sid 34: "Nödvändiga inventeringar ska genomföras för att ta hänsyn till befintliga naturvärden i detaljplane- och bygglovsärenden."

Hur frågor som kräver annan prövning (enligt exempelvis miljöbalken eller kulturmiljölagen) ska hanteras vid lovgivning inom detaljplaner anges däremot inte särskilt. Detta bör övervägas.

Det är visserligen bra att noterade anspråk, områdesskydd eller värden anges. Exempelvis: "Höga naturvärden och strandskydd måste hanteras i detaljplan. Delvis inom riksintresse naturvård." Detta gör att förhållandena inte förloras i kommande hantering.

Bebyggelsestråken längs östra landsvägen kolliderar relativt lite med kända värdekärnor. De flesta kända värdekärnorna för skog och gräsmarker ligger en bit ifrån vägen. Undantaget är sträckan mellan Övra Sandby och Gåtebo där värdekärnor för gräsmark ligger i direkt anslutning till vägen.

Vägarna som går in i Mittlandet österifrån där bebyggelsestråk planeras ligger i värdetrakter för ädellöv och gräsmark. I Mittlandet ligger ett stort antal värdekärnor i nära anslutning till dessa vägar. I östligaste delarna av de förslagna bebyggelsestråken längs tvärvägarna finns dock endast små och spridda värdekärnor så där är konflikterna mindre. Men i de västra delarna av tvärvägarna, inne i den del av Mittlandet som är ett Riksintresse för naturvård, ligger värdekärnor nära vägarna längs stora delar av vägarna. Här behöver man titta i detalj på var värdekärnorna ligger så inte bebyggelseutveckling riskerar att fragmentera den gröna infrastrukturen i området.

Bebyggelsestråket i norr från Löttorp till Kyrketorp ligger också i värdetrakter för ädellöv och gräsmarker. Längs en del av den vägsträckningen ligger gräsmarksvärdekärnor i anslutning till vägen men längs större delen av vägsträckningen är det inga konflikter. Återigen behöver man titta i detalj var värdekärnorna ligger när man planerar bebyggelsen.

Planens övergripande strategi är att i första hand utveckla bebyggelsen i anslutning till befintlig bebyggelse (sid 29). Detta är en bra utgångspunkt för att behålla den gröna infrastruktur man har i landskapet. Vid nybyggnation i tätorterna konstaterar man på sid 33 att de gröna värdena behöver beaktas för att inte riskera att byggas bort. På sidan 34: Sammanhållna obebyggda områden ska generellt så långt som det är möjligt bevaras obebyggda.

I planen på sid. 24 nämns att knyta samman naturmiljöer med bebyggelsestrukturen. Vad innebär det konkret? Att göra naturen tillgänglig eller att närma eller blanda in bebyggelse i naturmiljöer? Det första är ju i de flesta fall positivt, men det sistnämnda riskerar att utarma befintliga värden om det är så man menar. I riktlinjerna på sid. 34 lyfts att man vill behålla sammanhållna obebyggda områden vilket är en ur naturmiljösynpunkt god utgångspunkt.

Kommunen har regelmässigt redovisat kända intressen som berörs av de mycket översiktligt redovisade utvecklingsområdena. Det är naturligtvis bra så att dessa förhållanden kan komma att hanteras i den fortsatta planeringen. Då planen inte innehåller slutliga planeringsavvägningar mellan dessa intressen kan inte heller Länsstyrelsen uttala sig om lämpligheten i detta skede.

Utredningsområden U1, U2, U3

U1- i norra delen. Figuren på kartan får ses som symbolisk. Höga naturvärden finns i direkt närhet till U1. T. ex. Böda backars naturreservat. Skogsbestånd vid Böda har ett stort skyddsvärde och kan vara av intresse för fortsatt utredning om områdesskydd.

U2-känslig natur finns i form av ett Natura 2000-område samt i form av värdefulla strandängar. Lämplig buffert krävs till dessa naturvärden. Större potential finns norröver mot befintlig bebyggelse vid Sandby.

U3-svårt att exakt tyda cirkeln men den berör inte Natura 2000-området. Strandskydd gäller och riksintresse för naturvärden. U3 har höga naturvärden enligt MKB och detaljerade utredningar erfordras. Det går inte att redovisa alla fynd i detta format utan

man får utreda artfrågor vid detaljplaneläggning. Väster och nordväst om Löttorp finns det skogsbestånd med värdefulla träd. Signalarter finns. Delar av Löttorp ingår i ett vattenskyddsområde. Enligt MKB får ingen exploatering tillåtas inom primär zon inom vattentäkten Löttorp.

Hamnarnas funktion ska säkerställas och tillgängligheten ska inte påverkas negativt. Nabbelunds hamn - Vattenområde utanför Ölands norra udde inkluderar Grankullaviken och hela området berörs av Riksintresse Naturvård. Hela området har höga naturvärden och är att betrakta som en värdestrakt kopplat till det marina fågellivet, för fiskreproduktion etc. Den befintliga hamnen bör inte kollidera med dessa värden, men all utveckling kommer att kräva särskild hänsyn.

Utredningsområden U4, U5, U6, verksamhetsområde V7 och V8

U4 och U5 - ingen tydlig kollision med naturvärdena. Utpekade naturreservat och Natura 2000-områden ska skyddas från exploatering.

U6 Kårehamn ligger öster om Petgårde träsk naturreservat, strandskydd och riksintresse för naturvård berörs. Även själva hamnen i Kårehamn omfattas av utökat strandskydd. Exploateringsåtgärder som berör dessa intresseområden förutsätter prövning med beaktande av nämnda intressen.

V7 och V8 utgörs av befintlig stenindustri samt befintligt stenbrott där fortsatt och utvecklad användning föreslås. Angränsande Natura 2000-område är korrekt beskrivet.

Utredningsområden: U7, U8, V6, V10, MB19, MB20, SB45 (inom riksintresse naturvård).

U7 och U8 - rätt naturvårdsintressen är beskrivna i översiktsplanen för dessa utredningsområden.

NF19 inkluderar naturreservaten Rönnerum-Abbantorp samt Ismantorp. Åtgärder för att stärka tillgängligheten av området ska ske i dialog med länsstyrelsens reservatsförvaltning.

Djupvik och Lofta. Stora delar av detta fokusområde är detaljplanelagt. Bra att Lofta mosse har status natur och att man inte har planer på bebyggelse inom strandskyddat område i väster som är ett område med status natur och friluftsliv. Detta längs strandnära utsträckta område är ett riksintresse för friluftsliv och kulturmiljövården. Lofta mosse ingår i länsstyrelsens naturvårdsprogram. Det är även positivt att ett område söder om Lofta mosse har fått status Natur.

Utökat strandskydd råder men detta område som även är riksintresse för friluftsliv är klassade som natur-friluftsliv. Utpekade utvecklingsområde SB23 för bebyggelse berör främst redan bebyggda ytor och avsikten är förtätning av bebyggelsen här i framtiden.

Området ingår i grusinventeringen så framtida exploatering ska ta hänsyn till det. Störningskänslig fauna förekommer i området kring Lofta mosse på 1970- och 1980-talet.

SB34 är lagd på en befintlig våtmark. De högsta naturvärdena finns i översiktsplanens södra och sydvästra del med naturreservat och riksintresse för naturvärden. Vissa ytor ingår i åtgärdsprogram för hotade arter, t. ex. ett område öster om Solliden på alvaret, torra sandmarker för skalbaggar. Öster om Borgholm och vidare mot nordväst längs väg 136 finns det färre naturvärden och detta delområde längs landsvägen är tätt bebyggt väster om vägen och det finns åkerlandskap öster om denna väg. Köpings klint är angeläget att bevara och inte pressa in bebyggelse mot klinten. Med tanke på ovan bör det inte finnas större

konflikter med naturvårdsintressen. Dock har sökning i Artportalen visat att i området öster om Borgholm och fram till Lundegård finns det gott om arter (1000-tals). Dessa kan inte redovisas här men man ska vara beredd på en dialog om arter där exploatering blir tänkt att äga rum. I området söder/sydväst om Borgholm finns de högsta naturvärdena från naturvårdssynpunkt och här finns det uppemot 5000 artobservationer. Länsstyrelsen bedömer dock att det inte föreligger något hot mot dessa arter då översiktsplanens klassning stämmer med det formella naturskyddet i området. Område MB11 kan ligga inom strandskyddat område, bör tittas närmare. I övrigt är strandskyddat område i detta fokusområde inte berört utan är utpekade som grön- och friluftsområde.

Miljökonsekvensbeskrivningen

MKB bör utveckla (om än kortfattat) bedömning av konsekvenser av planförslaget. Samtliga relevanta områden finns redovisade i MKB. Bedömningen är översiktlig till sin natur eftersom planförslaget anger att uppmärksammade konfliktområden kommer att behandlas närmare i den kommande planeringen.

Havsplanering

Länsstyrelsen vill uppmantra kommunen att göra tydligare ställningstaganden för användningen av havet inom territorialgränsen. På så sätt kan förutsättningarna för ett gott samspel mellan hav och land stärkas samtidigt som den nationella havsplaneringen lättare kan utformas med hänsyn till lokala behov och förutsättningar.

Fornlämningar

Länsstyrelsen vill betona att fornlämningar har samma lagskydd oavsett om de ingår i fornvårdsprogram eller inte. I ÖP kan man tolka det som att fornvårdsområden är prioriterade av länsstyrelsen vad gäller skydd. Så är det inte. Detta behöver förtydligas.

Under kapitlet Fornlämningar – Åtgärdsförslag så önskar länsstyrelsen att det förtydligas att länsstyrelsen bestämmer om arkeologisk utredning ska genomföras men kommunen kan ju ta fram kulturmiljöutredningar på tidigt stadium för att ha ett underlag att kommunicera med myndigheten. Viktigt att samråd sker tidigt så att man så tidigt som möjligt kan planera för hänsynstagande.

Översiktsplanen har fyra uppgifter att fylla kopplat till fornlämningar;

1. Öka medvetenheten om kulturarvet med fornlämningarna och hur dessa i olika av kommunen ska bli en tillgång, gärna i samverkan med andra värden
2. Informera om att tillstånd krävs från länsstyrelsen om fornlämning berörs av fornlämning och var mer information kan hittas.
3. Signalera i vilka situationer som ytterligare kunskap kan behöva inhämtas inför beslut om planering eller byggande med anledning av förslag enligt ÖP.
4. Underbygga argument för exploaterings samhällliga nytta som underlag för länsstyrelsens prövning av ärenden som kopplar till ÖP:s intentioner.

För att uppnå detta behöver fornlämningarna i ÖP redovisas på ett översiktligt vis utifrån vad som finns i landskapet och vad de berättar om kommunens och kommunedelens historiska utveckling. Kunskap i ÖP kring detta utgör ett viktigt underlag för samhällsplaneraren i värdering av fornlämningen i sitt sammanhang i samband med upprättande av t.ex. detaljplan, ett viktigt underlag och ställningstagande både i kommunikationen med kommuninvånare och länsstyrelsen som antikvarisk myndighet.

Utbyggd kunskap i mark- och vattenanvändningsområden kring fornlämningar och vad de står för i karta och text underlättar också i arbetet med att värna dem och använda dem i utveckling av nya bostads-, rekreation-, pedagogiska- och grönområden. I ÖP finns text om att det kan komma att krävas vidare inhämtning av kunskap inför vidare planering och byggnation, men ansvarsförhållandet kan behöva utvecklas. Med en välutvecklad beskrivning av kulturlandskapet med fornlämningarna, och vad dessa betyder samt berättar i ett historiskt perspektiv, underlättar för läsaren av ÖP och underlättar i planeringen och förväntningarna i hur processen framåt kommer att se ut. Det är ju också väldigt bra om kommunen i ÖP tar ställning till och resonerar på hur man ser på de nationella kulturmiljöpolitiska målen kopplat till kulturmiljövärden och hur de ska bidra till att utveckla samhället framåt, vilket är oerhört viktigt som underlag för kommunens handläggare och i länsstyrelsens beslut i avvägning mellan olika värden i samband med framtagande av planer.

Naturvård

Länsstyrelsen konstaterar att regeringens uppdrag till Naturvårdsverket att genomföra ett förberedande arbete för att föreslå bildande av nationalpark för delar av ekopark Böda inte omnämns i ÖP. Sverige ska få fler nationalparker - Regeringen.se

Stora opåverkade områden

Beskrivs inte, inte heller en bedömning om kommunen anser att de inte förekommer. Bör framgå. Analys för tysta områden på länsstyrelsens geodataportal Bedömer kommunen att det finns tysta områden att särskilt värna inom kommunen?

Ekologiskt särskilt känsliga områden

Denna hushållningsbestämmelse beskrivs inte särskilt. Men man kan säga att många ekologiskt särskilt känsliga områden beskrivs indirekt genom planens texter om naturförhållandena.

Kartan ”Skyddad natur i Borgholms kommun” på sid 100 redovisar naturminnen, naturreservat, biotopskyddsområden samt Natura 2000. Möjligen bör djurskyddsområdena komplettera kartbilden. Dessutom saknas en beskrivning över dessa instrument. Kanske en hänvisning till miljöbalken eller till NV:s webbplats för att komplettera kartan. <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/skyddad-natur/olika-former-av-naturskydd/>

Artskydd

Omnämns inte i planförslaget. Artskyddsbestämmelserna ger fridlysta arter ett skydd som i vissa fall också omfattar deras livsmiljöer. Detta bör allmänt omnämnas i ÖP eftersom det är en omständighet och planeringsförutsättning som kan komma att inverka på fortsatt detaljplanering. Avsnittet Naturvärden skulle kunna kompletteras. Här exempel på skrivning från Oskarshamns ÖP: ”Artskyddet i fridlysningsbestämmelserna i 4–15 §§ artskyddsförordningen innebär förbud mot att genomföra vissa åtgärder. Frågan om skyddade arter ska komma in tidigt i planerings- och prövningsprocesser för att säkra att det finns möjlighet att bedöma om utformningen av planen eller programmet är lämplig samt om det är möjligt att vidta tillräckliga skyddsåtgärder och försiktighetsmått som gör att planen eller programmet kommer att kunna godkännas”.

Grön infrastruktur och övriga relaterade underlag

Planen identifierar väl de höga naturvärdena i Mittlandet, Böda och längs båda kusterna. Men den centrala delen av ön norr om Borgholm har en hög täthet av värdekärnor, främst

för gräsmarker men även för ädellöv och våtmarker vilket inte framgår av det översiktliga kartmaterialet i planen. Tittar man på kartorna i planen får man intrycket att det inte finns några värden där. I själva verket finns en täthet av gräsmarksvärdekärnor där som har få motsvarigheter i landet. Detta måste man ta hänsyn till vid planering av bebyggelse m.m.

Det finns inga direkta hänvisningar till de lager med värdekärnor, värdeotrakter m.m. som kommunen fått. Men de utpekade områdena med höga naturvärden överensstämmer i mångt och mycket med identifierade värdeotrakter och värdenätverk. I kartmaterialet skiljer kommunen dock inte på de olika naturtyperna gräsmark, våtmark och skog - allt är natur. Här missar man lite av den hjälp man kan ha av att använda de kartlager som finns över värdekärnor och värdenätverk i de olika naturtyperna.

Kartan på sidan 24: Natur och friluftsliv fångar upp de höga naturvärden i Mittlandet, Böda , och de stora stråken av värdefulla gräsmarker längs östra och västra kusterna (inklusive sjömarkerna). Den skala och grad av förenkling som används i kartan sid 24 fångar väsentliga delar av områdena med höga naturvärden längs kusterna. Men de områden som inte är markerat i grönt ("natur") är markerat i gult och är "landsbygdsområden" enligt kartan på sid 22. I dessa landsbygdsområden ska "en utveckling av nya bostäder" ske med hänsyn till jordbruket. Men man trycker på att utvecklingen av dessa områden är viktiga för kommunens "identitet". I dessa gulmarkerade områden finns gott om värdekärnor för främst gräsmarker men även värdekärnor för lövskog. Faktum är att tätheten av gräsmarker med höga naturvärden i det gulmarkerade området är unikt hög om man tittar i riket i sort. Det verkar bara lite glest eftersom andra delar av Öland har ännu högre täthet av värdefulla gräsmarker. Så det finns många områden med mycket höga naturvärden som kommunen måste ta stor hänsyn till vid exploatering och bebyggelseutveckling - uppdelningen i naturområden och landsbygdsområden är inte alls lika skarp som man kan få intryck av om man tittar på kartmaterialet i dokumentet. I det GI-material som kommunen fått så är detta tydligt.

Så i landsbygdsområdena finns många värdekärnor med mycket höga naturvärden som man måste ta stor hänsyn till vid exploatering och bebyggelseutveckling - uppdelningen i naturområden och landsbygdsområden är inte lika skarp som man kan få intryck av om man tittar på planens kartor. Eftersom bostadsutvecklingen i landsbygdsområdena ska ske med hänsyn till jordbruket bör man poängtera att i den hänsynen ingår att man tar hänsyn även till de höga naturvärdena i de gräsmarksvärdekärnor som finns i området. Den viktigaste faktorn för att behålla de höga naturvärdena i dessa värdekärnor är utan tvekan fortsatt hävd så en hänsyn till jordbruket i området bör öka möjligheterna för en fortsatt hävd även i gräsmarkerna med höga naturvärden.

Det är bra att kommunen pekar ut möjligheterna att knyta ihop de värdefulla gräsmarkerna som finns längs de båda kusterna. Det Samband natur som pekas ut tvärs över ön söder om Sandvik är definitivt ett lämpligt område där man kan jobba med att binda ihop gräsmarkerna på östra och västra sidan. Men det finns flera områden norr om Sandvik där det finns gott om värdekärnor för gräsmark som också kan användas för att knyta ihop östra och västra sidans gräsmarker.

Ekosystemtjänster

Det är positivt att kommunen planerar att ta fram en strategi och handlingsplan för ekosystemtjänster. Ekosystemtjänster tas upp på många ställen i texten. Särskilt i samband

med klimatanpassning och vatten i landskapet. Specifika ekosystemtjänster som tas upp är multifunktionella våtmarker och alla de ekosystemtjänster som är kopplade till vatten i landskapet. Till exempel våtmarkers betydelse för att behålla vatten i landskapet och minska problemen med sommartorka. Kulturella ekosystemtjänster tas upp och det poängterar vikten av att människor har tillgång till natur för rekreation och upplevelser. Besöksnäringens intresse av natur poängteras på flera ställen.

Ekosystembaserade lösningar tas upp på flera ställen. Till exempel på sid 32: Framöver kan det bli aktuellt att lämna områden obebyggda för att hantera konsekvenserna av ett förändrat klimat. [...] De gröna områdena bidrar med, förutom att fungera som en bufferzon med klimatanpassningsegenskaper, att ge skugga och sänka temperaturen i gaturummet, ge möjlighet till rekreation och lek samt att skapa naturliga mötesplatser. Naturbaserade lösningar har också en egen rubrik i kapitlet om Naturvärden. Där kommunen bland annat tar upp de multifunktionella våtmarkerna. Kommunen ska arbeta med ekosystemtjänster som ett led i sin klimatanpassning och klimatanpassningsåtgärder som samtidigt stärker den biologiska mångfalden ska prioriteras (sid 121 i riktlinjerna för klimatanpassning).

Kommentar

Avsnittet om fornlämningar har förtydligats.

Då det inom kommunen är tätt mellan områden för skyddad natur bedöms ytterligare benämningar av dessa områden inte behövas.

Hänvisning till Naturvårdsverkets karttjänst skyddad natur och Skogsstyrelsens dito skogens pärlor samt info om artskyddsförordningen är tillagt.

Riktlinjer som är kopplade till att klara MKN finns i flera delar av dokumentet, exempelvis i avsnittet bebyggelseutveckling.

Social hållbarhet

Ur ett socialt hållbarhetsperspektiv gör Länsstyrelsen bedömningen att det är positivt att Borgholm kommuns översiktsplan genomgående bygger på hållbarhetsmålen i Agenda 2030, Sveriges miljömål och även flera regionala mål. Dessa mål löper som en röd tråd genom hela planen integrerat med de tre övergripande hållbarhetsdimensionerna. Det vill säga ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Utifrån de globala, nationella och regionala målen ihop med kommunens vision presenteras en målbild för översiktsplanen. Bland annat ska Borgholms kommun vara ett inkluderande samhälle och kommunens unika förutsättningar ska värdesättas. Målbilden för översiktsplanen har brutits ner i fyra utvecklingsteman varav Länsstyrelsen bedömer att tre teman, attraktiv livsmiljö, goda kommunikationer och levande landsbygd, har särskild betydelse för arbetet med social hållbarhet.

Mål – Samtidigt som globala, nationella och regionala mål utgör utgångspunkt för översiktsplan ser Länsstyrelsen att planen skulle kunna bli ännu starkare om fler mål inkluderades. Utöver jämställdhetspolitiska-, folkhälsopolitiska- och barnrättspolitiska mål skulle kommunen även kunna synliggöra det funktionshinderpolitiska målet om ”att uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning”. Länsstyrelsen menar också att hänvisning till mål inom jämställdhetsarbetet kan stärkas. Till exempel har Borgholm som alla kommuner i länet ställt sig bakom den regionala

jämställdhetsstrategin.

Nulägesbild – För att nå god social hållbarhet i utformningen av den fysiska miljön så är det viktigt att beakta olika rättigheter, inkludera olika perspektiv och rättighetsbärargrupper som bland annat kvinnor och män, flickor och pojkar, personer med funktionsnedsättning och särskilt utsatta grupper. Länsstyrelsen saknar dock en tydlig nulägesbild i översiktsplanen med bilagor vilket gör att det är svårt att förstå och bedöma kommunens sociala utmaningar i relation till planarbetet och vice versa. En tydlig nulägesbild kan också ge ökad förståelse för prioriteringar inom ramen för planarbete.

Intersektionalitet – Som en form av förlängning av punkten om nulägesbild gör Länsstyrelsen även bedömningen att ett tydligare intersektionellt perspektiv skulle kunna stärka översiktsplanen ytterligare. Länsstyrelsen menar att översiktsplanen i sin jämlikhetsambition kan bli ännu tydligare. Ett intersektionellt perspektiv kan till exempel handla om att särskilt se till personer som lever i socioekonomisk utsatthet, olika grupper av barn och till viss del äldre. De facto vet vi att olika faktorer, till exempel kön, etnisk tillhörighet och sexuell läggning, är avgörande för vem som gynnas och missgynnas. Genom att lyfta fram ett intersektionellt perspektiv kan en tydligare bild skapas över de sociala konsekvenser som planförslaget kan få för olika samhällsgrupper.

Jämställdhet – Länsstyrelsen menar också att det, ihop med ett intersektionellt perspektiv, vore önskvärt med ett tydligare jämställdhetsperspektiv i översiktsplanen. Aspekter av social hållbarhet, som till exempel trygghetsfrågor, tillgänglig kollektivtrafik och service i form av närhet till förskola och handel lyfts i planen, men de kopplas inte tydligt till frågan om jämställdhet. Dock vet vi att bland annat tillgång och närhet till barnomsorg och kommersiell service är en viktig jämställdhetsfråga då kvinnor tar ett större ansvar för det obetalda hem- och omsorgsarbetet samtidigt som de yrkesarbetar. Länsstyrelsen menar att olika resonemang om jämställdhet med fördel skulle kunna lyftas fram för att skapa förtydliganden. Med ett tydligare jämställdhetsperspektiv skulle även hänvisning till Agenda 2030 mål fem kunna ske i avsnitt som handlar om bostadsmarknad, näringsliv och tillväxtfrågor, friluftsliv och rekreation, kommunikation och infrastruktur samt naturvärden. Ännu ett sätt att förtydliga jämställdhetsperspektivet kan vara genom att beköna dokumentet ytterligare. Det vill säga att skriva ut män och kvinnor blandat med mera neutrala och könsblinda begrepp som till exempel ”alla”, ”medborgare” eller ”boende”. Det finns en risk utifrån dagens rådande könsnormer att ett manligt perspektiv per automatik gör sig gällande om inte ett aktivt ställningstagande görs.

Barnkonventionen – Länsstyrelsen ser positivt på att det finns hänvisningar till barnkonventionen som lag när det medför ett ökat fokus på barnens perspektiv även i samhällsplaneringen. Att väga in barnens specifika förutsättningar och deras möjlighet till delaktighet i olika delar av samhälls- och bebyggelseutvecklingen är en viktig aspekt för en socialt hållbar planering. Samtidigt finner Länsstyrelsen att översiktsplanen kan bli skarpare i sina mål och ambitioner med hänvisning till barnkonventionen genom att tydligare specificera på vilket sätt planen bidrar till trygg uppväxt, stimulerande utveckling samt minskade sociala klyftor för olika grupper av barn och unga.

Tillgänglighet – Begreppet tillgänglighet återkommer i olika avsnitt, men Länsstyrelsen bedömer att det kan vara oklart vad som menas. I mål och riktlinjer bör det vara tydligt vad som avses. Tillgänglighet kan vara synonymt med framkomlighet, i form

av att självständigt kunna ta sig fram, men också användbarhet, som i att ha åtkomst till samhällsservice, transporter, kultur och friluftsliv med mera. Tillgänglighet är en förutsättning för att personer med funktionsnedsättning ska kunna leva oberoende och självständigt samt för att de ska kunna delta fullt ut och jämlikt i samhället. Delmålen i Agenda 2030 pekar bland annat ut områden där insatser för personer med funktionsnedsättning behövs särskilt. Här finns områden som tillgänglighet till transportsystem, tillgång till offentliga miljöer, bli inkluderad i det sociala-, ekonomiska- och politiska livet vilket berör framför allt mål tio och elva i Agenda 2030. En översiktsplan som innehåller strategier för tillgänglighet bidrar också generellt till ett öppnare samhälle för alla. Principen om universell utformning kan användas som ett sätt att öka tillgängligheten i både den byggda miljön som i utformandet av dialoger. Detta genom att det som byggs eller att former för dialoger är tillgängliga redan från början. Principen om universell utformning stämmer också väl överens med kommunens målbild om ett inkluderande samhälle, boende för alla samt en god livsmiljö för alla. I översiktsplanen menar därför Länsstyrelsen att det skulle kunna finnas ett ställningstagande för att bygga funktionellt, tillgängligt och hållbart från början. Riktlinjerna för bebyggelseutveckling skulle kunna förtydligas med att ny bebyggelse ska utformas för långsiktig hållbarhet, med särskild hänsyn till boendemiljö, hälsa, tillgänglighet samt barn och äldre.

Trygghet – Liknande resonemang som förts om jämställdhet, barnkonventionen och tillgänglighet går igen i frågan om brott och trygghet. Trygghetsfrågan är minst sagt högaktuell. Liksom många aspekter av social hållbarhet skär densamma genom planen på både längden och bredden. Länsstyrelsen bedömer att översiktsplanen avseende trygghetsaspekten skulle kunna stärkas genom dels en tydlig definition, dels genom att resonemang om trygghet kopplas samman med olika delar i planen. Vad är till exempel skillnaden mellan säkra miljöer och trygga miljöer? Hur utgör trygghet del av ett attraktivt boende eller attraktiva landsbygdsmiljöer? Hur påverkar frågan om trygghet näringslivsutvecklingen kopplat till planarbetet? Bland annat talar Svenskt näringsliv om att brottsligheten kommit att bli ett av de största hoten mot företagande i Sverige. Hur hänger trygghet samman med små orter och bebyggelsestråk? Länsstyrelsen bedömning är med andra ord att trygghet som begrepp både skulle kunna definieras tydligare och även vävas in tydligare i olika resonemang.

Dialogstrategi – Som ett sista medskick gällande frågor om sociala hållbarhet vill Länsstyrelsen lyfta vikten av delaktighet. Att översiktsplanen i sig tar hänsyn till olika aspekter av temat är centralt, men av betydelse är också arbetet med att ta fram och genomföra planen. Bland annat bör ett tillgänglighets-, jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv finnas med i alla steg av planeringsprocessen och gärna i ett tidigt skede. Inom samhällsplaneringen innebär det att ställa frågor som till exempel hur arbetar vi? Vem är det vi bygger för och på vilket sätt gör vi det? Vad får besluten och planerna för konsekvenser för olika grupper? Vems kunskap är det som har legitimitet? I medborgardialoger kan det handla om att ställa frågor om vem som får möjlighet att vara delaktig? Vilka mötesformer används? Hur fördelas ordet mellan de medverkande?

Genom att ställa olika kritiska frågor kan negativa förhållanden uppmärksammas. Det blir också möjligt att hitta nya lösningar. Utifrån detta rekommenderar därför Länsstyrelsen att Borgholms kommun tar fram en dialogstrategi i samband med arbetet med översiktsplanen. En sådan strategi skulle kunna säkerställa att medborgare har delaktighet i och inflytande över kommunens framtida utveckling. För att säkerställa olika gruppers

inflytande och delaktighet, inte minst barn och ungdomar, bör dialogstrategin tas fram utifrån ett intersektionellt perspektiv.

Slutligen. Som ett stöd till kommunerna har Länsstyrelsen tagit fram ett enklare ”verktyg” för social hållbarhet i fysisk planering. ”Verktyget” består av två dokument, en vägledning och en checklista och det finns på Länsstyrelsens hemsida. Planeringsunderlag | Länsstyrelsen Kalmar (lansstyrelsen.se)

Fritid och friluftsliv

Besöksnäringen lyfts som en av de viktiga näringarna för kommunen och flera bra resonemang förs i planen. Under delen om näringslivsutveckling lyfts flera viktiga grundförutsättningar och hållbarhetsaspekter för att en fortsatt god utveckling i samklang med både naturmiljö och boende. Däremot så lyfts inte besöksnäringen så tydligt i de formulerade prioriteringarna under målbilderna eller i de framtagna kartbilderna med fördjupningar. T ex skulle kommunen kunna lyfta prioriteringar som att verka för en ökad användning av kollektivtrafik för besöksnäringens del, planera för lokala stråk och bytespunkter anpassat till viktiga besöksmål inom besöksnäringen såväl som för lokalbefolkningen, verka för en förlängd turistsäsong, planera för hållbart besöksstryck på attraktiva besöksmål etc, som konkreta prioriteringar.

Under Friluftsliv och rekreation föreslås åtgärden att ta fram en policy eller strategi. Det är en bra och viktig åtgärd att ta tag i för att övrigt kartmaterial och kommande prioriteringar ska vara välgrundade. Särskilt för en kommun som Borgholm som är så beroende av besöksnäring kopplat till just friluftsliv. Grundläggande är en kartläggning av befintliga friluftslivsvärden. En sådan kartläggning ligger sedan till grund för den fortsatta kommunala friluftslivsplaneringen och för båda dessa moment har Naturvårdsverket bra metoder och vägledningar. God samordning med framförallt Mörbylånga i dessa frågor är givetvis att föredra då både invånare och besökare sällan bryr sig så mycket om kommungränser när det rör dessa frågor.

Energiförsörjning

Angående generationsväxling av vindkraftverk framgår det i kapitel 5.1 (sida 149 i översiktsplanen) att kommunen inte planerar att uppdatera vindkraftsplanen från 2011 medan frågan ska tas upp när det behövs en generationsväxling av vindkraftverken. 20 verk (av 68 i hela kommunen) med en totaleffekt på 24,45 MW (av 83 MW i hela kommunen på land) är byggd mellan 1998 och 2004. Det betyder att det finns vindkraftverk i kommunen som når sin ekonomiska livslängd snart och förmodligen de flesta av de 20 verken innan 2030. Med tanke på detta är det nödvändig att ta upp frågan redan i närtid.

Kommentar

Intersektionell analys är ett viktigt redskap i förståelsen av individens förutsättningar i specifika sammanhang. Däremot är det inte användbart i ett så pass övergripande dokument som en översiktsplan då de skärningspunkter mellan maktstrukturer och diskrimineringsgrunder som uppstår är beroende av situation och individ. Samtidigt belyser dokumentet att kommunens invånare och besökare inte är homogena grupper.

Angående att beköna dokumentet är kommunens bedömning att begrepp som invånare, medborgare och alla är mer inkluderande än män och kvinnor. Att

använda begreppen män och kvinnor skulle även kunna uppfattas homogeniserande då kvinnor och män, som tidigare nämnts, inte är separata och homogena grupper.

Lantmäteriet

Lantmäteriet har enligt 3 kap. 9-10 §§ PBL ingen fristående roll i samrådsförfarandet när översiktsplaner tas fram. Lantmäteriet ska vid förfrågan lämna sina synpunkter till länsstyrelsen och har därför inte några synpunkter att lämna till kommunen i detta ärende.

Kommentar

Tack för ert svar.

Polisen

Lokalpolisområde Kalmar län har tagit del av föreslagen översiktsplan. Polisen har ingen erinran och saknar anledning till ytterligare kommentar.

Kommentar

Tack för visat intresse.

Riksantikvarieämbetet

RAÄ ser positivt på att Översiktsplan upprättas för Borgholms kommun. "Ölands norra uddes fyrplats" kallas felaktigt för Långe Erik vilket är benämningen på själva fyrbyggnaden som ingår i fyrplatsen. Benämningen Borgholms slott förekommer på vissa ställen istället för "Borgholms slottsruin" som är rätt benämning. Ny bebyggelse med tydlig visuell påverkan och påtagligt avvikande eller dominerande utformning i anslutning till statliga byggnadsminnen bör undvikas, särskilt högre anläggningar som bryter horisontlinjen såsom vindkraftverk

Kommentar

Tack för visat intresse. Ölands norra uddes fyrplats och Borgholms slottsruin nämns nu vid sina rätta namn i dokumentet.

Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen har fått ärendet remitterat från länsstyrelsen och besvarat Länsstyrelsen med ett yttrande.

Vi avstår därför från att yttra oss direkt till Borgolms kommun

Kommentar

Tack för ert svar.

Svenska kraftnät

Inom Borgholms kommun har Svenska kraftnät inga ledningar tillhörande transmissionsnätet för el i dagsläget.

Sjökabel

Svenska kraftnät utreder ny förbindelse till Gotland från fastlandet. Då placeringen av kabeln/kablarna inte är utredd ännu finns en möjlighet att kabeln/kablarna kan placeras inom Borgholm kommuns territorium.

Havsbaserad vindkraft

Svenska kraftnät har fått in en ansökan om anslutning av havsbaserad vindkraft kopplat till havsplaneområdet Ö226 och som berör kommunens översiktsplane-ring. Ö226 är ett s.k. G-område, där G står för "Generell användning".

Arbetet med en översyn av de nyligen beslutade nationella havsplanerna har inletts av Havs- och vattenmyndigheten i samarbete med en rad andra myndigheter, varav Svenska kraftnät är en.

Med anledning av de goda nätsmässiga förutsättningarna att ansluta förnybar elproduktion utmed Smålandskusten, så har Svenska kraftnät i detta arbete lyft vikten av att peka ut fler områden för energiutvinning i vattnen runt Öland.

Kommunens svar

Tack för visat intresse.

Trafikverket

Samråd gällande "Översiktsplan – 2040" för Borgholms kommun

Trafikverket har tagit del av samrådshandlingarna för rubricerat ärende.

Mål kommunikationer

Den röda tråden från nationella mål till översiktsplanens ställningstaganden är tydlig och enkel att följa. Trafikverket ser positivt på kommunens höga ambitionsnivå och att man inför samrådet nått ett väl utvecklat förslag.

Trafikverket har som kommunen beskriver ett antal mål för transportpolitiken att förhålla sig till samtidigt är Trafikverkets verksamhet också en del av samhällsplaneringen i stort.

Riksintresse kommunikationer

Trafikverket planerar att fatta beslut om nya anspråk för riksintresse kommunikationer under hösten 2022. Kommunen bör revidera planen utefter vad som beslutas samt om möjligt utveckla ett resonemang om hur riksintresset väg 136, Brofästet Borgholm, tillgodoses i den egna kommunen samt även uttrycka betydelsen av att riksintresset värnas i stråket som helhet.

Tidigare fördjupningar av översiktsplanen och efterföljande planering.

Kommunens metod att inkludera fördjupningsområdena i den kommuntäckande nya översiktsplanen har fallit väl ut då fokusområdena sätts i ett sammanhang vilket tydliggör områdenas prioritet och roll i kommunen. Vad Trafikverket vill framföra är att då fördjupningarna funnits med en tid har efterföljande planering i flera fall redan genomförts. Trafikverket har arbetat fram Åtgärdsvalsstudier, där kommunen varit en aktiv part, för exempelvis Väg 136, korsningarna Djupvik, Södvik/Sandvik, Källa och Sandbybaden (TRV 2021/107287), Väg 136 Mellby-Byxelkrok – Oskyddade trafikanter (TRV 2019/96166) samt Korsning väg 136 - Entrén till Borgholm (TRV 2019/96153). Resultatet av dessa bör framgå av översiktsplanen.

För fördjupning Borgholm/ Köpingsvik med ett senare antagandedatum har ännu inte en sådan utredning genomförts. Värt att nämna är att utifrån Trafikverkets perspektiv är fyrstegsprincipen och åtgärdsvalsmetodiken som genererar målformuleringar och senare ger förslag på åtgärder. Beroende på vilka åtgärder detta resulterar i kan avtal om kommunal medfinansiering behöva upprättas mellan kommunen och Trafikverket. Ovanstående framgår också av det yttrande Trafikverket lämnade under framtagandet av fördjupningen. Vid Rälla och Stora Rör har vägplaner fastställts eller håller på att arbetas fram. Syftet med Trafikverkets arbete med väg 136 är att bibehålla framkomligheten och kapaciteten på vägen samt att förbättra trafiksäkerheten. Vid Stora Rör kommer anslutningen med 965 att flyttas söder ut. De områden för verksamhet/ mångfunktion söder om Stora Rörskorsningen som redovisas i planen (MB17) kommer inte att kunna anslutas direkt mot väg 136.

En revidering av kartan bör göras som tydligare redovisar hur respektive område relaterar till de ombyggnationer som är planerade.

Markanvändningskartor

Planens tematiska indelning redovisar bland annat bebyggelseutveckling och kommunikationer. Att utveckla bebyggelsestråken samtidigt som framkomligheten på vägarna bibehålls kan vara en målkonflikt där översiktsplanen med fördel kan vara tydligare i vilken avvägning som bör göras i efterföljande skeden.

Riktlinjer för bebyggelse

Trafikverket anser att riktlinjerna bör kompletteras med en punkt som ges innebörden att nya anslutningar ska undvikas längs de statliga vägarna till förmån för att befintlig infrastruktur och anslutningspunkt nyttjas i större utsträckning.

I samband med en utveckling av befintlig bebyggelse eller då nya områden kommer till bör översiktsplanen också ge ett stöd och vägledning i frågan om vem som ska vara huvudman för vägnätet. Staten genom trafikverket strävar efter målbilden att vägar med nummer under 500 fortsatt ska vara statliga, tätortsvägar ska vara kommunala och små vägar på landsbygd enskilda.

Mellankommunalt

Infrastruktur är till sin karaktär ofta mellankommunal. På Öland är t.ex. vägarna 136 och 925 samt turistcykeln Ölandsleden sådana stråk som för sin funktion behöver hanteras likvärdigt av Ölandskommunerna. Samsyn mellan de båda är mycket angelägen när det gäller bl.a. dessa stråk.

Frågor kring framkomlighet och kapacitet till/från och på Ölandsbron är angeläget för hela Öland och Kalmar, vilket med fördel kan beskrivas vid redogörelse för riksintressen enligt tidigare kommentar.

Trafikverket tillhandahåller trafikflödeskartor som skulle kunna ligga till grund för en illustration av infrastrukturens betydelse och funktion, se mer på trafikverket.se och Vägtrafikflödeskarta, på Öland som helhet men också kopplingen till fastlandet.

Genomförande av översiktsplanen

Av Översiktsplanen framgår att kommunen avser att arbeta vidare med vattenfrågorna i olika typer av strategier och planer. Det är angeläget att Trafikverket involveras i arbetet då åtgärder på vägnätet har många beröringspunkter med vattenfrågor. Exempelvis påverkas Trafikverket av föreskrifterna för Vattenskyddsområden i samband med drift och underhåll av vägarna. Här ser Trafikverket gärna att drift och underhållsfrågor ges utrymme och möjliggörs i föreskrifterna utan krav på dispenser eller allt för fördyrande inskränkningar i möjligheten att förvalta vägen. Ytterligare ett exempel är prioriteringen av åtgärder för att skydda viktiga vattenförekomster där Trafikverkets avvägningar och prioriteringar görs utifrån ett nationellt perspektiv emedan det för kommunen och lokalsamhället kan handla om varje enskilt hushålls dricksvattenförsörjning. Genom att beakta denna skillnad i det fortsatta arbetet ges också frågorna om finansieringsprinciper, Trafikverk, Region och kommun, utrymme i den långsiktiga planeringen för de viktiga vattenfrågorna.

Kommentar

Översiktsplanen har kompletterats med en text om hur riksintresset väg 136 ska tillgodoses under avsnittet infrastruktur och kommunikation.

Planen har uppdaterats med information om genomförda åtgärdsvalsstudier där det är relevant.

Att nya direktutfarer mot väg 136 bör undvikas har förtydligats.

Vem som ska vara huvudman för vägnätet bedöms i varje enskilt planärende.

Grannkommuner och regioner

Mörbylånga kommun

Sammanfattning

Mörbylånga kommun anser att förslaget till ny översiktsplan har goda intentioner och beskriver en positiv utveckling som går i linje med Mörbylånga kommuns ambitioner. Mörbylånga kommun ser fram emot ett fortsatt gott samarbete för att stärka Ölands förutsättningar att fortsatt skapa växtkraft och livskvalitet för de som bor, verkar eller besöker oss.

Digitalisering

Mörbylånga kommun ser gärna att Borgholms kommun överväger att göra översiktsplanen digital då fördelar och möjligheter med det är stora. En fullt ut digitalt tillgänglig översiktsplan bidrar till minskat dubbelarbete och att information kan återanvändas.

Digitala översiktsplaner ger troligen mer enhetliga planer vilket underlättar att utbyta erfarenheter, höja kompetensen samt på sikt höja kvalitén på planerna.

Mellankommunala frågor

De delade resurserna som nämns att Borgholm har med Mörbylånga kommun bör kompletteras med IT och exkluderas Räddningstjänsten som från 2023 ingår i annat förbund.

Mörbylånga kommun instämmer till att kommunikationer mellan de bägge

Ölandskommunerna är viktigt att förstärka. Möjligheten till resor med kollektivtrafik mellan norra och södra Öland är idag mycket bristfällig varför detta är en viktig fråga att tillsammans arbeta för att utveckla.

Mörbylånga kommun har för avsikt att intensifiera arbetet med en lämplig bytespunkt för kollektivtrafiken i anslutning till brofästet och i det arbetet är det viktigt med gemensamma insatser från de bägge kommunerna såväl som Kalmar Länstrafik och Trafikverket. Utvecklingen av de allmänna kommunikationerna är för såväl arbetsmarknaden, bostadsmarknaden som besöksnäringen av stor betydelse för Öland och regionen.

Vattenförsörjningen på Öland är och kommer fortsatt vara en utmaning för Borgholm och Mörbylånga kommun. Ett bra samarbete och en hållbar utveckling vad gäller hantering av dricksvattenförsörjning såväl som avloppsvatten kommer vara en framgångsfaktor och Mörbylånga kommun ser positivt på att detta nämns i Borgholms översiktsplan.

Vindkraft

Som nämns i samrådsunderlaget har Borgholm och Mörbylånga sedan 2011 en gemensam Vindkraftsplan. Mörbylånga kommun ser det som av stor betydelse att Ölandskommunerna samverkar med Vindkraftsplaner eftersom såväl teknikutveckling för vindkraft som omvärldsläget avseende regional och nationell energiförsörjning har förändrats väsentligt sedan nuvarande vindbruksplan antogs.

Kommentar

Tack för visat intresse.

För att nå den fulla potential som digitaliseringen möjliggör krävs ett regelverk som anger hur informationen ska definieras och identifieras för att den ska kunna överföras, behandlas och tillgängliggöras digitalt. Borgholms kommun har valt att inte arbeta med en digitaliserad översiktsplan till dess att ett sådant regelverk finns på plats.

Fortsatt samarbete med Mörbylånga kommun inom områden som vatten, avlopp, kollektivtrafik och vindkraft är avgörande för båda kommunernas utveckling och vi ser samma utmaningar som ni.

Stycket om hur samarbetet våra kommuner emellan är strukturerat har uppdaterats.

Kalmar kommun

Allmänt

Kalmar kommun följer med intresse Borgholm kommuns process i den nya översiktsplanen. Kalmar kommun är angelägen att verka för en gemensam och hållbar mellankommunal utveckling, detta är dessutom av relevans då det i dagsläget pågår en process att ta fram en ny översiktsplan i Kalmar kommun. Generellt är Borgholm kommuns förslag till översiktsplan ett gediget material, det finns bland annat en tydlig och genomgående redogörelse av hur planeringsförutsättningar och riktlinjer är förankrade i globala miljömål. Nämnvärt är att Borgholm kommuns nya översiktsplan till skillnad från Kalmar kommuns inte är digital. En erfarenhet utifrån Kalmar kommuns arbete gällande översiktsplanen är att det finns vissa fördelar med den digitala varianten där materialet kan redovisas interaktivt. Till exempel kan läsbarheten öka i mark- och vattenanvändningskartorna genom att specifik information (såsom betydelsen av de olika lagren) finns tillgänglig genom ett knapptryck, i stället för att bläddra tillbaka till första sidan av avsnittet. En annan möjlighet som finns vid en digital version av ÖP är att kunna tända och släcka olika lager i mark- och vattenanvändningskartan som sedan kan ställas i relation till planeringsförutsättningarna. Specifikt kan till exempel Havsnivåhöjning i avsnittet Klimatanpassning tydliggöras om risken för havsnivåhöjning visualiseras i relation till befintlig bebyggelse och föreslagen utveckling. Det blir då möjligt att utifrån ett översiktligt perspektiv förklara effekten av eventuell havsnivåhöjning.

Utvecklingsstrategier

Strategierna presenteras både temavis och i samlad form, detta visar på ett pedagogiskt sätt hur Borgholms kommun avser att utvecklas med hänsyn till bebyggelse, natur och friluftsliv samt kommunikationer.

Det är positivt att strategin gällande kommunikationer syftar till att skapa goda och säkra regionala förbindelser. Det kan vara intressant att ytterligare tydliggöra hur utvecklingsstrategierna förhåller sig till en regional skala. Strategier och förutsättningar för de regionala stråken och kopplingar framgår delvis i text under avsnitt Kommunikationer samt Mellankommunala frågor, men kopplingarna kan med fördel även redovisas i bild. Att identifiera och visualisera kommunikationerna till fastlandet kan skapa en större förståelse för hur de regionala sambanden hänger ihop med den önskade strategiska planeringen. Det är möjligt att här redovisa hur kommunikationsmöjligheterna i Borgholms kommun förhåller sig till anslutande tågstationer eller Kalmar Öland Airport, och vidare.

Utöver kan det vara intressant med ett vidare resonemang av vad som avses med bebyggelsestråk och konsekvenserna av en sådan utveckling. Finns det en framtida potential att förse dessa nya bostadsmiljöer med kollektivtrafik eller andra hållbara resvalsmöjligheter? I översiktsplanen går att läsa att det är av stor betydelse att ha parkeringsmöjligheter i anslutning till tågstationen i Kalmar. Att skapa goda förutsättningar för kollektivtrafik i Borgholms kommun kan ur ett större perspektiv effektivisera framtida kommunikation över Ölandsbron och underlätta hantering av parkeringsfrågan vid viktiga målpunkter i Kalmar. Det är viktigt att alla kommuner i regionen samarbetar för att möjliggöra hållbara resmönster.

Mark- och vattenanvändning

Det finns i samrådsförslaget till nya översiktsplanen riktlinjer som möjliggör en utvecklad bebyggelse i prioriterade knutpunkter och som ämnar att undvika utspridd bebyggelse inom jordbruksmark. Att möjliggöra goda bostadsförhållanden och samtidigt värna om värdefull jordbruksmark bidrar till att bibehålla den regionala självförsörjningsgraden samt stärker regionen som en attraktiv arbetsmarknad.

Planeringsförutsättningar

Det kan inte utläsas några mätbara mål eller prognoser kring en förväntad framtida befolkning år 2040, men det finns en del förslag till framtida strategiska åtgärder listade. Det är bra om tidshorizonten angående de olika åtgärder och strategiska planer kan tydliggöras. För Kalmar kommun gäller det framför allt den kommunövergripande dagvattenplanen, med hänsyn till vår gemensamma recipient Östersjön samt policyn för friluftsliv, med hänsyn till Öland som ett viktigt besöksmål.

Mellankommunala frågor

Som mellankommunala frågor redovisas främst väg 136 och Ölandsbron samt trafikförbindelser till Kalmar och södra Öland. Vidare nämns den regionala arbetsmarknaden och Kalmar länsjukhus samt Kalmar Öland-Airport, men även kommunal service i form av skolverksamheter och Kalmarsunds gymnasieförbund. Det redovisas emellertid inga detaljer eller förslag kring eventuella förbättringar eller mellankommunala samarbeten.

Kalmarsund omnämns som ett gemensamt landskapsrum, men det framgår inga ståndpunkter med betydelse för Kalmar kommun. Vindkraftsplan (2011) anges fortsatt gälla, men i den aktuella samrådsversionen till ny översiktsplan redogörs att kommunen är positiv till utbyggnad av havsbaserad vindkraft och generationsväxling av landbaserade verk. Vad detta kan medföra för konsekvenser i landskapet och för elförsörjningen utifrån ett mellankommunalt perspektiv kunde tyvärr inte utläsas i föreliggande förslag.

Ställningstaganden kring VA-försörjning, natur-, kultur och friluftsliv beskrivs i huvudsak med koppling till Mörbylånga kommun.

Information

Kalmar kommun vill upplysa om att den nya översiktsplanen för Kalmar kommun är i slutskedet av planprocessen. Vi samverkar gärna med Borgholms kommun kring gemensamma frågor som berör båda kommunerna. En stark mellankommunal samverkan skapar gynnsamma förutsättningar för en gränslös och smidig vardag för människor och näringsliv. Ett gemensamt engagemang kring infrastruktur, mobilitetsfrågor, arbetstillfällen, utbildning och tjänster bidrar till att stärka en hållbar mellankommunal utveckling.

Kommentar

Tack för visat intresse.

För att nå den fulla potential som digitaliseringen möjliggör krävs ett regelverk som anger hur informationen ska definieras och identifieras för att den ska kunna överföras, behandlas och tillgängliggöras digitalt. Borgholms kommun har valt att inte arbeta med en digitaliserad översiktsplan till dess att ett sådant regelverk finns på plats.

Utvecklingsstrategier i förhållande till resten av regionen har uppdaterats med en kartbild.

Borgholms kommun arbetar för att främja hållbart resande med en välfungerande kollektivtrafik. För en landsbygdskommun som Borgholm ser vi dock att bilen även i framtiden kommer behöva vara en del av transportlösningen. Att underlätta för resenärer att kombinera det kollektiva resandet med andra transportsätt är en del i att skapa mer hållbara resmönster. För att det ska åstadkommas är det viktigt att få till bytespunkter med parkeringsmöjligheter längs hela stråket väg 136.

Gällande ställningstagande till vindkraft gäller fortfarande vindkraftsplanen. Det har förtydligats att vindkraftsverk i Kalmar sund inte är aktuellt.

Oskarshamns kommun

Borgholms kommun har i många avseenden liknande förutsättningar som Oskarshamns kommun. Förslaget till översiktsplan tar sin utgångspunkt i att utveckla kommunen med de fördelar som finns i en liten kommun, såsom möjlighet att skapa ett inkluderande samhälle, attraktiva boendemiljöer, goda kommunikationer, en levande landsbygd och att värna vattnet.

Som framgår av förslaget till översiktsplan, finns i Borgholms kommun ett ömsesidigt beroende av andra kommuner i regionen. Borgholms kommun har av geografiska skäl ett tydligt och konkret beroende till Mörbylånga kommun. Både Oskarshamn och Borgholms kommuner har ett gemensamt beroende till Kalmar kommun som regionalt utgör en nod när det gäller utbildning, sjukvård, infrastruktur och kommunikation, m.m. Kalmar kommun är också viktig för både Borgholms och Oskarshamns kommuner i det gemensamma arbetet att stärka regionen ur ett arbetsmarknads- och bostadsperspektiv. För Oskarshamns del är färjetrafiken till Byxelkrok en viktig del av besöksnäringen. Möjligheten att resa utan bil växlas upp genom Borgholms och Mörbylångas historiskt sett stora satsning på cykelturism och cykelinfrastruktur.

Som Borgholms kommun konstaterar, kan ingen kommun ensam lösa frågor som till exempel den allmänna statusen på Östersjön. Här behöver vi samarbeta för att åstadkomma förändring. I Östersjön och specifikt Kalmarsund finns många och ibland motstående intressen. Omställningen till fossilfri elproduktion har medfört att intresset för vindkraft ökat de senaste åren. Varken Oskarshamn eller Borgholms kommuner har områden för havsbaserad vindkraft utpekade i Kalmar sund. Vid revideringar av befintliga vindbruksplaner ser Oskarshamns kommun möjlighet till en tät dialog. Vindkraftverk som uppförs längs med fastlandskusten och längs Ölands västra kust kan komma att synas från Oskarshamn respektive Borgholm.

Oskarshamns kommun ser också möjligheter till samverkan i frågor som gynnar ett ökat kollektivt resande och ett minskat resande med bil. Tillgång till produktiv jordbruksmark poängteras i förslaget till översiktsplan, och har kommit att bli ännu mer aktuellt i och med den senaste tidens händelseutveckling internationellt och Rysslands invasion av Ukraina. Att bidra till att stärka den egna produktionen av livsmedel kommer att bli också ur ett hållbarhetsperspektiv.

Kommentar

Tack för visat intresse.

Fortsatt samarbete med Oskarshamns kommun, framförallt gällande vindkraft till havs, är viktigt för båda kommunernas utveckling.

Region Kalmar län

Sammanfattning

Region Kalmar län bedömer att kommunens förslag till översiktsplan är väldisponerat och strategiskt på rätt nivå, detta samtidigt som den är mer detaljerad när så krävs. Det senare gäller inte minst i de fem fokusområdena där trycket på en ändrad mark- och vattenanvändning är som störst.

Vad Region Kalmar län saknar är att kommunen och dess utvecklingsbehov sätts in i ett

större geografiskt perspektiv; mellankommunalt och regionalt i synnerhet men även mellanregionalt. I de kartor som presenteras saknas genomgående exempelvis södra Öland, arbetsmarknadsregionen Kalmar som kommunen är en del av, Kalmar län och våra grannregioner. Det leder till att det blir svårare för exempelvis Region Kalmar län att fånga upp och svara upp mot de utvecklingsbehov kommunen identifierar. Det kan handla om bland annat regional infrastruktur, kollektivtrafik eller digital infrastruktur.

Regionala mål, planer och program

I centrum för det regionala utvecklingsarbetet finns Klimat att växa i – Regional utvecklingsstrategi för Kalmar län 2030 (RUS), antagen av regionfullmäktige 2018. Tidigare regionala utvecklingsstrategier i såväl Kalmar län som andra län har ofta varit så pass övergripande och haft så självklara mål att de har återspeglats i kommunernas översiktsplaner utan att särskilda insatser har behövt göras i kommunerna. Nuvarande RUS handlar i hög grad om att länet tillsammans har gjort en tydligare prioritering som har mynnat ut i fyra för länet prioriterade utvecklingsområden med tillhörande strategier:

1. Delaktighet, hälsa och välbefinnande
2. God miljö för barn och unga
3. Hållbar samhällsplanering
4. Stärkt konkurrenskraft

Eftersom RUS är en övergripande strategi är det betydelsefullt att det i översiktsplanen framgår genom vilka insatser som kommunen ska uppnå de gemensamt uppsatta målen. Nuvarande RUS är under revidering och förväntas antas under slutet av 2022. Kommunen gör i översiktsplanens inledande kapitel en redovisning av de nationella och regionala mål, planer och program som har bedömts som mest relevanta utifrån kommunens specifika förutsättningar. Förutom RUS prioriteras följande regionala mål, planer och program: Besöksnärsstrategin, Livsmedelsstrategin, Bredbandsstrategin, Regionalt serviceprogram, Länstransportplan, Kollektivtrafikstrategi, Trafikförsörjningsprogram, Cykelstrategin, Handlingsprogrammet för fossilbränslefri region samt Länsstyrelsen Kalmar läns Klimat- och energistrategi.

Region Kalmar län bedömer att kommunen har gjort en väl grundad prioritering men ser ett behov av att kommunen tydliggör genom vilka vägval och insatser som dessa regionala mål, planer och program ska uppnås genom föreslagen översiktsplan.

Regional planering

I regioner som saknar ett utpekat ansvar att ta fram regionplaner enligt PBL sker arbetet med regional planering vanligtvis genom ett strukturbildsarbete. Region Kalmar län har ett pågående arbete med att ta fram en strukturbild för Kalmar län i vilken vi fokuserar på att identifiera och ta fram strategier för de mest betydelsefulla strukturella och fysiska sambanden mellankommunalt, regionalt och mellanregionalt. Syftet med en strukturbild är inte minst att överbrygga gapet mellan RUS och kommunernas översiktsplaner.

Kommunen bedömer att länsväg 136 som binder samman norra och södra Öland med varandra och i förlängningen Öland med tillväxtmotorn Kalmar som det tydligaste strukturbildande stråket i kommunen, en uppfattning Region Kalmar län delar. Region Kalmar län bedömer emellertid att det finns ett betydande behov av att kommunen sätter flertalet utvecklingsfrågor som digital och fysisk infrastruktur, kollektivtrafik och vattenförsörjning i framför allt ett mellankommunalt och regionalt perspektiv, men även i ett mellanregionalt. Strukturbildande stråk tar sällan slut vid administrativa gränser. Det gäller stråket utmed

länsväg136 och till tillväxtmotorn Kalmar i synnerhet men i förlängningen också detta stråks förgreningar till andra tillväxtmotorer i Svealand och Götaland.

I Borgholms kommun, precis som i övriga kommuner i Kalmar län, ökar utpendlingen till andra kommuner. Det är ett exempel på att vi blir alltmer beroende av varandra i Kalmar län.

Infrastruktur

Region Kalmar län bedömer att kommunen på ett bra sätt redovisar vilka utmaningar som långa avstånd och stora säsongsvariationer ger för infrastrukturen och även kollektivtrafiken. Likväl ser Region Kalmar län som länsplanupprättare att det hade varit en styrka om kommunen på ett tydligare sätt hade redovisat hur man vill att den regionala och nationella infrastrukturen ska utvecklas fram till år 2040 i en större geografi än kommunens egen yta. Relevanta frågeställningar skulle exempelvis kunna handla om en bytespunkt för kollektivtrafiken i Färjestaden, möjligheterna att cykla mellan Öland och fastlandet, färdigställandet av Ölandsleden, utvecklingen av Kalmar Central och Kalmar Öland Airport. Det är frågor som med fördel hanteras i en översiktsplan. Det vore tillika ett bra stöd för inte minst Region Kalmar län och Trafikverket inför kommande revideringar av nationell och regional transportplan.

Kollektivtrafik

I planförslaget pekas det regionala stråket, länsväg136, ut som en pulsåder för kommunens fortsatta utveckling och stora delar av den tänkta bebyggelseutvecklingen föreslås också ske utmed detta stråk, förhållandevis nära länsväg 136. Det skapar enligt Region Kalmar län goda förutsättningar för ett hållbart och kollektivt resande.

För de flesta kollektivtrafikresenärer minskar kollektivtrafikens attraktivitet redan efter några hundra meter för gående till hållplatser och efter någon kilometer för cyklister. Kommunen behöver därför på ett mycket tydligt sätt, och med fördel tillsammans med Region Kalmar län, arbeta för att utveckla och främja användningen av strategiska bytespunkter med parkering för cykel och bil om bilanvändningen för arbetspendling ska kunna begränsas. Det är därför betydelsefullt att lyfta kollektivtrafiken till att handla om kombinerad mobilitet, att få hela resan att fungera så smidigt och hållbart som möjligt dörr till dörr. Därför bör kollektivtrafiken utmed länsväg 136 och i synnerhet föreslagna bytespunkter i Rälla, Borgholm, Köpingsvik, Södvik/ Sandvik och Löttorp betraktas som strukturbildande för den fysiska planeringen, som den blir i ett stationssamhälle.

Kommunens glesa och låga befolkningsunderlag i övrigt försvårar emellertid utvecklingen av en tät och linjelagd kollektivtrafik i andra delar av kommunen.

Digital infrastruktur och omställning samt digitalisering

I översiktsplanen finns enligt Region Kalmar län ett i huvudsak väl utvecklat och framsynt resonemang om hur den digitala kommunikationen bör utvecklas, vilket bedöms ligga väl i linje med målet i RUS om att möjliggöra en digital kommunikation i hela länet. Likaså är kommunens ställningstagande för utbyggnad av nya basstationer för trådlösa nät, att de i första hand ska placeras i befintliga byggnader eller annan befintlig infrastruktur, positiv. Skrivningarna kan med fördel stärkas ytterligare med stöd i den Regionala bredbandsstrategin enligt följande:

- Inkludera och ta hänsyn även till tillgången till digital infrastruktur i samband med detaljplaner och bygglov.

- Genom att aktivt och tidigt i planprocesser stödja att den trådlösa inomhustäckningen i nya och befintliga byggnader beaktas.
- Kommunen bör ha transparenta och tydliga villkor och prissättning för till exempel marktillträde och anläggningar för inplacering.
- Kommunen bör aktivt agera i enlighet med de principer och skyldigheter som följer av utbyggnadslagen och underlätta en kostnadseffektiv utbyggnad och förvaltning av ledningsnät.

Kommunen kan med fördel även tydliggöra och eftersträva de samhällsekonomiska vinster en samordning av system (ledningsnät) för teknisk försörjning för med sig. Dels genom samförläggning, dels genom samlad placering i exempelvis kulvertar som även förbättrar arbetsmiljön vid nybyggnation, underhåll och felavhjälpning. Det senare ger även avsevärt mindre påverkan på den fysiska miljön som exempelvis störningar av trafik.

Landsbygdsutveckling

I översiktsplanen tydliggörs vikten av tillgänglighet till service utifrån flera olika aspekter. Kommunens orter delas in i centralort, serviceorter, småorter och bebyggelsestråk, men samtidigt är det svårt att tolka vilken typ av service som kommunen vill prioritera på respektive plats. Ur ett regionalt serviceperspektiv vore det för Region Kalmar län önskvärt att kommunen i översiktsplanen pekar ut prioriterade serviceorter för kommersiell service (dagligvarubutik, drivmedelsstationer, betaltjänster, post och paket samt apotek), med fokus på dagligvarubutiker och drivmedelsstationer. Vid avsaknad av en kommunal serviceplan eller liknande, ser Region Kalmar län att en sådan prioritering i översiktsplanen är nödvändig för att Region Kalmar län ska ha möjlighet att bevilja stöd till aktörer inom kommersiell service i framtiden.

Miljö

I översiktsplanen beskrivs väl vikten av att arbeta med klimatanpassningsåtgärder på en strategisk nivå, såväl när det gäller höjd havsnivå, risk för torra och risk för översvämningar vid kraftiga regn. Översiktsplanen tar även upp frågan om minskad klimatpåverkan från transportsektorn och möjligheterna till ökad produktion av förnybar energi. Vad Region Kalmar län främst saknar är hur klimatpåverkan från befintlig och framtida bebyggelse kan minskas. Som ett exempel skulle riktlinjen om att ny bebyggelse ska utformas med särskild hänsyn till boendemiljö, hälsa samt barn och äldre kunna kompletteras med att hänsyn till minskad klimatpåverkan samt klimatanpassning också ska tas. Det hade också varit positivt om minskad klimatpåverkan ingått i miljökonsekvensbeskrivningen.

I planförslaget framgår att kommunen är positiv till en fortsatt utbyggnad av havsbaserad vindkraft samt en generationsväxling av de landbaserade vindkraftverken. Befintlig vindkraftsplan är från 2010 och kommer att gälla även när förslaget till ny översiktsplan har vunnit laga kraft. Kommunen anger att vindkraftsplanen behöver omarbetas när det är dags för en generationsväxling av befintliga vindkraftverk. Utvecklingen inom vindkraftsområdet går emellertid snabbt och Region Kalmar län ser därför att det vore strategiskt klokt att påbörja en sådan revidering redan nu. Även riktlinjer för större solcellsparker kan vara relevant.

Region Kalmar län instämmer i vikten av god tillgång till förnybara drivmedel och laddningsmöjligheter i hela kommunen. Region Kalmar län instämmer också i att det finns stora möjligheter till ökad produktion av biogas i kommunen. Hittills har transportsek-

torn varit den främsta användaren, men det kan i framtiden bli aktuellt med flera andra användningsområden. Översiktsplanens formuleringar kan därför behöva anpassas något.

Blåljusverksamhet

Region Kalmar län ser gärna att kommunen redan i den översiktliga planeringen identifierar blåljustrafikens behov av framkomlighet och vilka behov som behöver beaktas i den kommande plan- och byggprocessen.

Besöksnäring

Besöksnäringen är en betydande näringsgren i Kalmar län och på Öland i synnerhet. Det är därför positivt att betydelsen av besöksnäringen och dess utvecklingsbehov tas upp återkommande i översiktsplanen. Region Kalmar län vill uppmärksamma kommunen på att en turismstrategi för Öland är under framtagande med utgångspunkt i den regionala besöksnäringstrategin som antogs av Regionfullmäktige så sent som i april 2022. För att skapa en långsiktigt hållbar besöksnäring kan med fördel de långsiktiga utmaningar som besöksnäringen potentiellt står inför adresseras tydligare i planförslaget, exempelvis överkonsumtion av vatten och energi, overturism och förhållandet mellan boende och turister.

Folkhälsa

Föreslagen översiktsplan bedöms enligt Region Kalmar län knyta väl an till nationella mål för folkhälsa genom att jämlikhetsperspektivet genomgående lyfts fram. Även ett jämställdhets- och barnperspektivet lyfts i planen. Ur ett folkhälsoperspektiv är det relevantt att sträva efter att minska ojämlikheter i hälsa mellan olika grupper av invånare. Det innebär att särskilt utsatta grupper behöver tas i särskilt beaktande vid beslut. Att kunskap finns om detta blir tydligt i översiktsplanen i och med att det lyfts fram att alternativ som minskar sociala skillnader ska prioriteras. Region Kalmar län ser gärna att kommunen utvecklar hur ett trygghetsskapande arbete för utsatta grupper och då framför allt för flickor och unga kvinnor kan integreras i den fysiska planeringen.

Kommentar

Utvecklingsstrategier i förhållande till resten av regionen har uppdaterats med en kartbild.

Borgholms kommun arbetar för att främja hållbart resande med en välfungerande kollektivtrafik. För en landsbygdskommun som Borgholm ser vi dock att bilen även i framtiden kommer behöva vara en del av transportlösningen. Att underlätta för resenärer att kombinera det kollektiva resandet med andra transportsätt är en del i att skapa mer hållbara resmönster. För att det ska åstadkommas är det viktigt att få till bytespunkter med parkeringsmöjligheter längs hela stråket väg 136.

Vikten av digital kommunikation lyfts i planen. Mer detaljerade beskrivningar av praktiska lösningar är en fråga för vidare planering.

I översiktsplanen är två serviceorter utpekade, en i den norra delen av kommunen och en i den södra. De är båda lika högt prioriterade. Kommunfullmäktige antog år 2014 en service- och landsbyggsutvecklingsplan för Borgholms kommun. Målsättningen i den, att motverka utglesningen av service, är fortfarande gällande.

Klimatpåverkan har lagts till som en aspekt det ska tas hänsyn till vid utformning av ny bebyggelse.

Förutom byggnaders miljöpåverkan vid byggande och förvaltning har placering av byggnader stor betydelse. Kommunens utpekande av bebyggelsestråk gynnar möjligheten för resurssnåla transporter och samnyttjande av infrastruktur.

Gällande ställningstagande till vindkraft gäller fortfarande vindkraftsplanen. Det har förtydligats att vindkraftsverk i Kalmarsund inte är aktuellt. Ambitionen är att i god tid ha en ny vindkraftsplan på plats.

Vikten av framkomlighet för utryckningsfordon har lagts till under "Goda kommunikationer".

För en kommun med många besökare och en hög andel delårsboende är det självklart att även de är inräknade i målen för social och ekologisk hållbarhet. Att turismen har stor effekt på kommunens infrastruktur och ökar trycket på vägar, hamnar, sevärdheter, natur- och kulturmiljöer samt vatten och avlopp står i dokumentet.

Översiktsplanen pekar på vikten av att värna sociala värden som trygghet, tillit, delaktighet, integration och jämlikhet i allt planeringsarbete. Att verka för en trygg uppväxt och stimulerande utveckling för barn och unga nämns särskilt.

Nämnder och bolag

Miljö- och byggnadsnämnden

- Miljö- och byggnadsnämnden anser att man bör peka ut fler utvecklingsområden i översiktsplanen än de som redan pekas ut. Detta då det finns fler attraktiva områden runt om i kommunen som kan vara lämpliga för bebyggelseutveckling.
- Miljö- och byggnadsnämnden ser gärna ett förtydligande kring den nya termen "fokusområde" och hur den kommer påverka/ersätta de nuvarande fördjupade översiktsplanerna som finns i kommunen.
- Miljö- och byggnadsnämnden ser gärna att det i samband med att den nya översiktsplanen revideras i framtiden finns tillfällen att komma med nya synpunkter.

Kommentar

Fler områden för bebyggelseutveckling har tillkommit. I och med framtagandet av den nya översiktsplanen har det genomförts en analys av lämpliga platser för utveckling utifrån rådande förutsättningar med till exempel vatten och avlopp. Detta har resulterat i utpekandet av utbyggnadsområden på en övergripande nivå.

Innebörden av fokusområde har förtydligats i dokumentet.

Miljö- och byggnadsnämnden kommer fortsatt involveras i processen.

Borgholm energi AB

Borgholm Energi, verksamheten Återvinning och avfall, vill härmed lämna följande synpunkter på förslaget till Översiktsplan 2040.

Sid 42, Böda återvinningscentral finns inte beskriven. Under planperioden kommer Böda återvinningscentral att utvecklas och eventuellt omlokaliseras.

Sid 49, Avfall, I juni 2022 beslutade regeringen om en förändring i förordningen om producentansvaret för förpackningar. I den nya förordningen ges kommunerna ansvar för insamling av förpackningar från och med 2024, och senast 2027 ska denna insamling ske fastighetsnära. Detta innebär att insamlingssystemet för förpackningar kommer att ses över i sin helhet under de närmaste åren.

Sid 160, Kommunala styrdokument

Nya avfallsföreskrifter antogs av KF i april 2022. För avfallsplanen stämmer dock fortfarande 2019-12.

Kommentar

Tack för era synpunkter. Information om Böda återvinningscentral har lagts till i dokumentet. Avfallskapet har utvecklats utifrån den nya förordningen om avfallshantering.

Socialförvaltningen

Socialförvaltningen har inget att invända.

Kommentar

Tack för visat intresse.

Ungdomssamordnare

Bra med fokus på barn, cykelvägar och rekreationsområden/friluftslivs. Och en hel del kring hälsa och miljö i allmänhet. Har inget att tillägga

Kommentar

Tack för visat intresse.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden ställer sig positiv till Översiktsplan 2040 samrådsversion och hoppas den kommer locka fler människor till Borgholms kommun så att nämndens verksamheter får fler barn, elever och personal.

Attraktiva boendemiljöer, goda kommunikationer och en stark besöks- och jordbruksnäring skapar förutsättningar för att locka fler människor till Borgholms kommun. Befolkningstillväxt i kommunen bedöms kunna ha en positiv påverkan på kompetensförsörjning samt barn- och elevunderlag till utbildningsnämndens verksamheter.

Kommentar

Tack för visat intresse.

Företag, organisationer och föreningar

E.ON

E.ON Energidistribution AB ("E.ON") avger yttrande avseende Borgholm kommuns förslag till översiktsplan. E.ON vill såsom ägare av infrastruktur för elförsörjning inom kommunen tacka för möjligheten att inkomma med ett yttrande och avge följande synpunkter.

Befintlig elförsörjning

Elförsörjningen är en grundläggande förutsättning för utvecklingen av kommunens näringsverksamhet och bostadsbyggande. Inte minst är utbyggnad och ombyggnad av elnätet viktigt för att garantera fullgod leveranssäkerhet och en bidragande faktor till det förnybara samhället.

E.ON har nätkoncession för område gällande ledningar inom större delen av Borgholms kommun. Genom detta är bolaget, enligt ellagen, ensamt skyldigt att ansluta nya elanläggningar. Borgholm Energi Elnät AB innehar områdeskoncession och svarar för eldistributionen inom Borgholms tätort men matas i sin tur av E.ON från regionnätet.

Elnät i fysisk planering

E.ON:s utgångspunkt i den fysiska planeringen är att sträva efter att behålla befintlig infrastruktur i nuvarande utförande och i ianspråktaget läge. Det är särskilt viktigt att betona och bibehålla utrymme i den fysiska planeringen för de inmatande regionnätledningarna och anläggningar som står för försörjningen av hela regionen. Dess placering och utförande har noga utretts och sanktionerats genom koncessionsbeslut av Energimarknadsinspektionen (Ei) och markkupplåtelser genom ledningsrätt och servitut.

Då regionnätledningarna samt för elnätet i övrigt viktiga anläggningar har stor betydelse för regionen ser E.ON att det är välkommet om dessa redovisas som viktiga planeringsförutsättningar i kommunens översiktsplan. För oss som ledningsägare utgör ledningsstråken strategiska korridorer som försörjer en växande kommun med alltmer planlagd mark. Inom dessa planreservat måste vi ofta kunna säkra framtidens elförsörjning genom att förstärka och förnya ledningarna, vilket blir särskilt angeläget nu när samhällets behov av el kommer att påtagligt öka under de kommande decennierna. Det är ofta svårt och ovälkommet att skapa nya lägen för större ledningar i tätbebyggd miljö.

Med tanke på att det är en svår och lång process att få tillstånd och markkupplåtelse för regionnätet är det även önskvärt att översiktsplaner betonar att ledningarna ska ges erforderligt utrymme med tanke på säkerhet och framtida behov vid nybyggnation i deras närhet. Genom att i översiktsplanen tydligt redovisa de stråk i vilka regionnätledningarna finns bör det kunna säkerställas att det inte tillkommer byggnation eller annan verksamhet i dess närhet som inte är förenlig med de säkerhetsföreskrifter som omfattar anläggningarna. Det gäller både riskavstånd för fysisk påverkan på ledningarna och restriktioner för vilka verksamheter som kan bedrivas nära ledningarna. Borgholms kommun tar på ett tydligt sätt upp kraftledningarna som en förutsättning vid beskrivning av exploatering i närheten av regionnätets anläggningar, vilket vi uppskattar. Exakta säkerhetsavstånd och restriktioner för respektive ledning inom kommunen utreds närmare i detaljplaneprocessen, varför E.ON önskas kontaktas av kommunen i kommande steg i planeringen.

Förslag om ny bebyggelse

Översiktsplanen föreslår ett antal nya verksamhetsområden inom kommunens orter. I vissa fall vid utveckling av nya verksamhetsområden kan en utökning av kapaciteten i elnätet krävas, beroende på vilken typ av etableringar som sker på dessa ytor. Vidare kan specifika verksamheter med stort effektbehov ställa ökade krav på en mer robust elförsörjning. Verksamheter med ett stort effektbehov kan alltså kräva ny infrastruktur, vilket förutsätter en gemensam planering mellan kommun och nätbolag med lång framförhållning.

Det är viktigt att se energiförsörjningsfrågan ur ett helhetsperspektiv och att kommunen tillsammans med E.ON på ett tidigt stadie uppskattar det framtida energibehovet kopplat till den tidshorisont man ser för utbyggnadstakten. Till det bör fogas de trender som påverkar behovet av el såsom ökningen av eldrivna transporter och uppbyggandet av nya laddningsmöjligheter. Allt detta sammantaget påverkar den kapacitet som behövs i E.ON:s anläggningar i lokalnätet och kanske även i det överliggande regionnätet. Om en beställning av ökad effekt blir nödvändig bör den göras i mycket god tid då de ombyggnader av regionnätet som kan bli följderna är väldigt tidskrävande. Det är särskilt tillståndsprocesserna för koncessionsärenden som är mycket tidsdrivande.

Fortsatt planarbete

E.ON önskar vara delaktiga i en fortsatt planering av utbyggnaden i enlighet med översiktsplanen. Bolaget är angeläget om ett gott samarbete med kommunen vid dessa och andra infrastrukturella projekt. Det är önskvärt att kommunen tidigt i planprocesserna och i nära samråd med elnätsägare arbetar för att hitta bästa möjliga framdragning av nytt elnät med minsta möjliga intrång. Vid nya anslutningar till elnätet är det önskvärt att E.ON kontaktas i god tid. Detta i synnerhet när det gäller vindkraftsanslutningar då det ställer stora krav på var i elnätet man kan ansluta den levererade effekten.

Planärenden som berör E.ON tar vi tacksamt emot via pbl@eon.se.

Ledningsvisning

För kommunens fortsatta handläggning av detta planärende och för framtagande av ett bra planeringsunderlag vill vi hänvisa till www.ledningskollen.se, för utbyte av relevanta kartunderlag för de av E.ON:s anläggningar och ledningar som nämns ovan där det finns möjlighet att få dessa digitalt och i diverse filformat.

Kommentar

Tack för er genomläsning. Översiktsplanen har kompletterats med ett stycke, under Planeringsförutsättningar–Infrastruktur och kommunikationer, vilket behandlar elnät och elförsörjning.

LRF

Vi ser positivt till att kommunen i Översiktsplanen är medveten om många av de värden som jordbruket och de areella näringarna medför, liksom utmaningar. Det är också glädjande att man ser jordbruksnäringen som en grund för utvecklingen av kommunen (ss.15). Samtidigt vill vi förstärka delar i underlaget och lyfta fram andra faktorer, för att Borgholm även framåt ska vara en stark jordbruksbygd.

Jordbruksmarkens värde

Det är positivt att kommunen i flera avsnitt i Översiktsplanen betonar jordbruksmarkens

vikt både för livsmedelsförsörjning, näringsliv, landskapsvård och turism. Redan från början är man också tydlig med behovet av väsentligt samhällsintresse för att planera för exploatering. Här finns dock några aspekter att vara noga med.

För det första måste jordbruksmarken alltid värnas. Det får aldrig bli rutinmässigt att bygga på åkermark för att det är enkelt eller lokaliseringen är stadsnära. Det är också av yttersta vikt att all planerad exploatering föregås av en grundlig lokaliseringsutredning. Kommunen för ett mindre resonemang för områden aktuella för exploatering i Översiktsplanen. Dock bör varje kommande detaljplan jämföra områden och inte vifta bort andra alternativ på grund av olika orsaker. Bristen på lokaliseringsalternativ har under senare år varit den främsta orsaken till att mark- och miljödomstolen avslagit detaljplaner. Ett noggrant förarbete gynnar således både lantbruksnäringen men möjliggör också en snabbare process för kommunen.

En annan aspekt som är viktig att fånga upp är att det inte nödvändigtvis är självklart att bygga vidare på befintliga orter, där det är svårt att exploatera utan att ta jordbruksmark i anspråk. Ett alternativ kan vara att istället hitta områden med icke produktiv mark och etablera byggnation där det finns potential för framtida utbyggnad. På så vis kan nya serviceorter växa fram, där framtida tillväxt har bättre förutsättningar.

Vi vill också vara tydliga med vikten av att värna äganderätten och önskar ett tillägg i planen om att all exploatering som inte sker på kommunens egen mark bygger på frivilliga överenskommelser med markägaren. Vi ser gärna att kommunen i de fallen antingen kan stötta markägaren till att driva exploatering alternativt ersätter med annan mark eller en köpeskilling som motsvarar planerad mark, inte åkermarkspriset. I dessa processer kan LRF vara en samtalspart då vi många gånger har kunskaper om medlemmarna och eventuella intressen av försäljning.

I många av de områden där jordbruksmark kan komma att bli aktuell för exploatering anges att den har ett lägre brukningsvärde än omgivningarna. Det är förvisso bra att välja ut den sämre marken men det är också viktigt att vara medveten om att om den brukas idag eller har brukats under senare tid, så är den brukningsvärd. Vi vill också lyfta frågan hur kommunen kommit fram till detta? Vi ser vanligt att den graderade skalan används, något som är ett väldigt trubbigt instrument. Även i detta ämne kan LRF vara en behjälplig part.

I dagens jordbruk, inte minst mjölkproduktionen, är ofta maskiner och anläggningar noga anpassade efter brukade arealer. Ett bortfall av även mindre odlingar eller beten kan inte dessa fall vara avgörande för möjligheterna att fortsätta med sin drift.

Översiktsplanen nämner att synergieffekter kan nås genom att bygga ut i anslutning till befintlig bebyggelse. Vi vill dock passa på att påminna om att inte ta för lättvindigt på kravet på väsentligt samhällsintresse. Det krävs mer än bara en efterfrågan av boenden eller motsvarande för att nå upp till detta.

LRF skulle också gärna se ett tillägg som också är ett tillfälle för kommunen att gå i bränschen och både visa på nya metoder, hur viktigt jordbruket är och stötta hållbar livsmedelsförsörjning. I de fall där exploatering av jordbruksmarken inte går att undvika, skulle nyodling kunna införas som krav. Då jordbruksmark tas i anspråk för annat än odling så skulle krav kunna ställas att den ersätts med motsvarande areal nyodling. Nyodling är med

dagens teknik inte orealistiskt och det går att snabbt bygga upp ett matjordslager på ny plats med jorden från den mark som har exploaterats. Det som är viktigt är att marken blir i samma klass som den som tas i anspråk vid exploatering. Den part som vill exploatera åkermark för annat än odling blir då också skyldig att bekosta nyodlingen vilket i sig skapar ett intresse av alternativa lokaliseringar.

Fokus på landsbygden

Istället för att begränsa möjligheterna att utveckla lantbruksföretag genom att bebygga åker och betesmark, så bör istället kommunen fundera över hur de kan hjälpa till att göra den lokala livsmedelsproduktion som redan finns bli ännu effektivare och bättre. Jordbruket är exempelvis en viktig del för omställningen till fossilfri energi. Jordbruket ger en bra grund till biogas och många utav jordbrukets stora byggnader skulle kunna producera solenergi med hjälp av solceller. Som nämns i Översiktsplanen har Borgholm mycket goda förutsättningar för att utveckla denna del av energiproduktionen.

Vi vill också tolka det som att kommunens planer för bredband, lokal trafik och annan service gäller hela kommunen, såväl tätbebyggda områden som ren landsbygd.

Infrastruktur är en viktig del i sammanhanget och vi blev därför glada att läsa (s.128) om behovet av att beakta jordbruksmaskiner vid framkomlighet i trafiken. Det är bra men det bör också lyftas underhållet av det finmaskiga vägnätet. Det omfattande friluftslivet och turismen tenderar att medföra ett ökat slitage och det är av yttersta vikt med framkomlighet för exempelvis mjölkbilar och leveranser av insatsvaror. Kraven från yrkestrafiken på vägarnas standard kommer att fortsätta öka.

Tätortsnära lantbruk

LRF vill också belysa vikten av att inte begränsa lantbruksföretagen som är eller planeras bli tätortsnära. Om kommunen väljer att bygga bostadsområden i närhet till jordbruksmark så måste kommunen och de boende förstå att jordbruksmarken måste brukas för att vi ska få livsmedel i slutändan. Om man som privatperson väljer att bosätta sig i närheten av jordbruksmark får man också acceptera att det vissa delar av året kanske luktar lite mer och att det kör maskiner i närheten. Jordbruket är otroligt beroende av väder och har små möjligheter att anpassa arbetet till andra tider. Det är en väldigt naturlig del inom livsmedelsproduktionen och det måste samhället acceptera.

Vatten

Tillgången till vatten är en bärande fråga för lantbruket och produktionen av livsmedel. Att säkerställa tillgången är och kommer vara en av de största utmaningarna framåt inom kommunen. En viktig aspekt är möjligheten att uppföra bevattningsdammar på gårdarna, där önskar vi få en bättre möjlighet och smidigare handläggning. En annan aspekt av frågan är tillkomsten av vattendomar och vattenskyddsområden. Detta får inte bli ett hinder för lantbruket att fortsätta driva sin verksamhet. Vi skulle därför efterlysa en formulering om detta och önskar att LRF fortsatt kan få vara en samtalspart med kommunen för att driva frågan på ett bra sätt. Vi föreslår därför ett tillägg under avsnittet vatten, avseende arbete med att säkerställa och främja tillgången på vatten för lantbruket.

Rekreationsområden

Det är viktigt att det finns en fortsatt medvetenhet om jordbruket som en förutsättning och garant för det landskap och besöksmål vi idag har i kommunen och i förlängning-

en därmed även turismen. Detta är viktigt att ha med sig i planering och att undvika att lantbruket får ge vika när dessa intressen ställs mot varandra. Ett exempel är utbyggnaden av cykelvägar. Det är positivt för både friluftsliv och trafiksäkerhet men samtidigt innebär det ett väldigt stort intrång. Det kan tyckas som en liten breddning men med hänsyn till längden blir det snabbt stora arealer.

Sammanfattningsvis uppfattar vi det som positivt att kommunen i så stor omfattning uppmärksammar lantbrukets olika aspekter i översiktsplanen. Det finns dock anledning att vara väldigt restriktiv när det kommer till exploatering av jordbruksmark.

Kommentar

Tack för era synpunkter. Jordbrukets intressen och den brukade markens värde är allmänna intressen som vägs in i all kommunens planering. Det har förtydligats i dokumentet att det vid prövning av brukningsvärd jordbruksmark för exploateras ska en analys av samhällsintresset och alternativa platser ske.

Räddningstjänsten Öland

Räddningstjänsten har inget att erinra i detta skede.

Vid ny bebyggelse är det viktigt att tillgången på brandvatten är god för att räddningstjänsten ska kunna bedriva effektiva och säkra räddningsinsatser. Det kan vid en brand gå åt stora mängder vatten för brandsläckning eller för att skydda intilliggande bebyggelse/grönområden. Tillgången på brandvatten är också en förutsättning för att få uppföra bebyggelse enligt PBL. I ett bygglovsärende ska alltså tillgången på brandvatten (kapacitet/flöde, avstånd till brandpost) vara säkerställd för att slutbevis ska kunna ges. Kommunen är den aktör som har ett helhetsansvar för att säkerställa tillgången på brandvatten. Det är därför viktigt att planeringen av brandvattentillgången sker tidigt i planprocessen. Vid val av placering och kapacitet på brandposter bör kommunen följa Svenskt Vattens branschstandard, publikation p114.

Kommentar

Tack för visat intresse. Tillgången till brandvatten hanteras i detaljplanering och bygglovsskede. Översiktsplanen har kompletterats med ett stycke om brandvatten.

Kalmar läns museum

Kalmar läns museum kan efter att ha läst samrådsförslaget till ÖP konstatera att Borgholms kommun uttrycker en hög ambitionsnivå när det gäller tillvaratagande av kulturvärden. I utvecklingsstrategin skulle dock kulturmiljöerna som resurs för utveckling kunna lyftas fram än tydligare. Generellt menar Kalmar läns museum att natur- och kultur är tätt sammanvävda och inte minst på Öland är det väldigt framträdande. I vissa avsnitt om natur och friluftsliv i ÖP:s inledande delar kan även kulturmiljö tydligare lyftas fram. Detaljeringsgraden i beskrivningar av kulturmiljöer skiljer sig mycket över kommunen. Kalmar läns museum förstår att områden med högt tryck på förändring(fokusområden)

lyfts fram särskilt. Möjligen finns en risk i att detaljeringsgraden i beskrivningar blir lite ojämn över kommunen, och även mellan fokusområdena (särskilt kulturmiljöunderlag finns för Borgholm-Köpingsvik men inte för de andra fokusområdena).

Under rubriken Kulturmiljövården och bebyggelseutveckling redogörs för synsätt som är angelägna för att kulturvården ska kunna tas tillvara i samklang med utveckling, vilket är mycket bra. Kalmar läns museum håller med om resonemanget att det behövs ”en uppdaterad kulturmiljöinventering med riktlinjer som vägleder vidare planering”. Borgholms kommun har aldrig haft ett kulturmiljöprogram och det finns många fördelar med att ta fram ett sådant, liksom så många andra kommuner i Sverige och länet har gjort. Kan man i ÖP sträcka sig till att skriva att ett kommunövergripande kulturmiljöprogram ska tas fram, hade det varit ett viktigt steg framåt.

I avsnittet om rekommendationer för detaljplan, bygglov och förhandsbesked (s 33) bör nämnas att undantagna åtgärder från lov- och anmälningsplikt inte gäller när det är särskilt värdefull bebyggelse eller särskilt värdefullt bebyggelseområde. Avslutande Riktlinjer (s 34) tar upp viktiga aspekter om ny bebyggelse. Här kan också en punkt läggas till om att befintlig bebyggelse ska hanteras varsamt och att särskilt värdefull bebyggelse/byggnad inte får förvanskas. Den näst sista punkten bör kompletteras så att det står ”Nödvändiga inventeringar ska genomföras för att ta hänsyn till befintliga natur- och kulturvården i detaljplane- och bygglovsärenden”.

Generellt bör det framgå för alla fokusområdena att det är tätt mellan fornlämningar och kulturhistoriska lämningar i kommunen. Det är en viktig information till de som bor, bosätter sig eller på annat sätt verkar i Borgholms kommun. Med fördel kan det hänvisas till Fornsök.

I mark- och vattenanvändningskartorna kallas en av kategorierna Natur och friluftsliv. I presentationen av kategorin framgår att den även inkluderar kulturmiljö. Men eftersom rubriken följer med till kartorna framgår inte där att grön skraffering inte bara innebär natur och friluftsliv utan också kulturmiljö. Kalmar läns museum menar att det är viktigt att rubriken för grön skraffering byter namn till Natur, kulturmiljö och friluftsliv.

Kalmar läns museum ber kommunen titta över användningen av röda kvadrater på kartan och fundera på hur frågor kring kulturmiljövården kan förtydligas när det gäller förhållande karta och beskrivningar i de olika fokusområdena. På kartorna som hör till fokusområdena Byxelkrok, Löttorp, Djupvik och Borgholm-Köpingsvik finns en markering med röda kvadrater som ska visa på ”Kulturmiljövården”. KLM menar att markeringen blir otydlig. Är det här områden där kommunen har identifierat särskilt höga kulturmiljövården? Då är det viktigt att just det framgår. För kulturmiljövården finns ju även utanför markerade områden.

För fokusområdet Borgholm-Köpingsvik har ett mer handfast kunskapsunderlag tagits fram och lagts med som bilaga i samrådshandlingarna. När kulturhistoriskt värdering/utredning/analys görs är det av stor vikt att sammanhang och metodik tydligt redovisas. Därför är det viktigt att redovisa hur det här dokumentet ”Områdesspecifika varsamhetskrav för fokusområde Borgholm-Köpingsvik” har tagits fram. Vem/vilka har genomfört inventeringarna, vilka kompetenser har varit inblandade, vilken tid har man haft till förfogande, vilken metodik har använts och vilket källmaterial?

I punkterna under rubriken Övergripande riktlinjer för Borgholm-Köpingsviksområdet (s 73) framträder en god ambitionsnivå. Kalmar läns museum vill dock framföra några synpunkter i detalj: - Punkt 2. Varsamhet gäller vid alla ändringar på alla byggnader, i alla områden. I särskilt värdefulla områden får inte förvanskning ske och tillägg ska göras med hänsyn till stads- och landskapsbild och kulturvärdena på platsen. Kanske är inte intentionen att här framföra en lagtext men det är viktigt att punkten inte missförstås. Kanske kan bara ordet varsamt tas bort. - Punkt 5. Här blir också användandet av ordet varsamt otydlig, eftersom alla ändringar alltid ska utföras varsamt. Man kanske istället kan sägas att särskild hänsyn ska tas vid listade åtgärder.

Avsnittet kulturmiljövärden i kapitlet planeringsförutsättningar är en bra plats för att lägga till något om hur varsamhetskrav och förvanskningförbud ska följas upp av kommunen i bygglovshantering och krav ställda i byggprocessen. Det skulle kunna vara en grön ruta, eller läggas till under Riktlinjer. Under rubriken Riktlinjer skulle det även passa att lägga till punkten om att kulturmiljöprogram ska tas fram och att behov finns av bebyggelseinventering. Jämför hur det står om naturvärden (s 104) ”Nödvändiga inventeringar ska genomföras för att ta hänsyn till befintliga naturvärden i detaljplane- och bygglovsärenden”. Använd gärna samma mening i kapitlet Kulturmiljövärden men byt ut naturvärden till kulturvärden. I samma avsnitt vore det bra att säga någon om hur kunskap om kulturmiljöernas värden ska kunna spridas och vad kommunen kan göra. Till exempel behövs en informationsinsats riktad till fastighetsägare i fokusområdena.

Kommentar

Tack för er genomläsning. Planen har justerats och kulturvärden lyfts fram tydligare i de inledande delarna och i riktlinjer gällande inventeringar. Kulturmiljön nämns nu genomgående tillsammans med naturmiljön, bland annat som bidragande till välbefinnande och besöksnäring. Inventering av kulturvärden har lagts till under riktlinjer för detaljplan, bygglov och förhandsbesked. Även användningen av begreppet varsamhet har setts över och en inledning har lagts till i kulturmiljöbilagan.

Synpunkterna om förtydligande om hur kommunen arbetar med uppföljning av varsamhetskrav och mer detaljerad information om när undantag från lov- och anmälningsplikt inte är tillämpliga föranleder ingen ändring av planen då detta bedöms bli alltför detaljerat.

Planens upplägg vad gäller exempelvis kategorier för markanvändning följer till stora delar Boverkets ÖP-modell. Beskrivningar av kategorierna samt natur- och kulturvärdena för varje fokusområde förtydligas för att underlätta tolkningen av kartan.

Borgehage byalag

Anser att område SB 36, såväl de östra som de västra delarna, ej skall användas för bostadsändamål utan även i framtiden förbli jordbruksmark och därför i sin helhet utgå som utredningsområde för byggnation.

Borgehage är en gammal radby med natur- och kulturvärden vars karaktär präglas av jordbruk och betesmark. Skulle område SB 36 bebyggas skulle detta medföra att inte bara

denna mark skulle upphöra att vara jordbruksmark utan även att ett ekonomiskt och ändamålsenligt brukande av övrig jordbruksmark i Borgehage skulle riskera att omöjliggöras eller i vart fall väsentlig mån försvåras. Att bebygga SB 36 skulle medföra skada för de stora natur- och kulturvärden som finns i och omkring Borgehage, områden som delvis omfattas av strandskydd.

Det har tidigare genomförts LONA-projekt i området vilket resulterade i en skötselplan och nya projekt för att restaurera alvaret, lövskogen och sjömarkerna är under uppstart. Områdena och de olika naturtyperna lever i symbios med varandra och den brukade jordbruksmarken. Naturvärdesinventeringen som finns i skötselplanen visar att området i och kring Borgehage hyser ett mycket stort antal skyddsvärda arter. Det finns många sällsynta rödlistade insektsarter som i lever i brynmiljöerna vid lövskogen, Nedre Gärdesvägen, de gamla stenmurarna och vid åkermarken.

Till följd av klimatförändringar och Rysslands krig mot Ukraina är bevarande, vårdande och omhändertagande av jordbruksmark ett allt annat överskuggande väsentligt samhällsintresse.

Den till området SB 36 befintliga anslutande vägen – Borgehagevägen – har endast ett körfält jämte några få mötesplatser och denna väg går inte till någon del att bredda. En ökad trafik på vägen till följd av exploatering skulle medföra betydande risker för trafikolyckor och andra trafikproblem.

Borgehage byalag känner stark oro för att exploatering av jordbruksmarksområdet SB 36 i Borgehage för bostadsändamål kommer att utarma ett månghundraårigt kulturarv, förstöra en av norra Europas mest unika biologiska miljöer, drabba förutsättningarna att bedriva jordbruk, livsmedelsproduktion och således livsmedelsförsörjningen samt medföra en svår och trafikfarlig miljö i Borgehage

Kommentar

Kommunen har i processen för översiktsplanen genomfört ett större arbete kopplat till kommunens långsiktiga utveckling. Detta har resulterat i utpekandet av utbyggnadsområden på en övergripande nivå.

Att skapa en ny detaljplan för bostadsbebyggelse i Borgehage nämns i Översiktsplan 2002 och området finns utpekad som ett område för bebyggelseutveckling i den fördjupade översiktsplanen för Borgholm-Köpingsvik från 2017. Att möjliggöra bostadsbebyggelse på platsen är i linje med översiktsplanens övergripande strategi att utveckla bebyggelsen i prioriterade knutpunkter och stråk, i anslutning till befintlig bebyggelse och infrastruktur. Borgehages placering nära länsväg 136, söder om Borgholm, gör att det är en plats som möjliggör en enkel vardag för permanent boende och därför ligger i kommunens intresse att utveckla.

För området är planbesked sökt och beviljat, vilket innebär att förvaltningen har fått i uppdrag av politiken att påbörja ett detaljplaneringsarbete. I detaljplaneringsprocessen utreds platsens lämplighet bland annat utifrån trafikförutsättningar, ianspråktagande av jordbruksmark och hänsyn till kultur- och naturvärden.

Borgehage vägsamfällighet

Anser att område SB 36, såväl de östra som de västra delarna, ej skall användas för bostadsändamål utan även i framtiden förbli jordbruksmark och därför i sin helhet utgå som utredningsområde för byggnation.

Enda möjliga tillfart till området SB 36 är Borgehagevägen. Vägen är en enskild smal enlig väg utan möjlighet till möte mellan bilar undantaget några få mötesplatser. Vägen präglas av dålig sikt och är i dag, särskilt sommartid, underdimensionerad för befintlig trafik. Markområdena som direkt omger bägge sidor av Borgehagevägens östra sträckning är biotopskyddsområden med skötselplan från Naturvårdsverket. Detta område är även föremål för ett naturvårdsavtal i ett så kallat KOMET-projekt för restaurering av bland annat alvarsmark och lövskog. Enligt naturvårdsavtalet får området inte tas i anspråk för anläggande av väg, grävning, schaktning mm. Den västra delen av Borgehagevägen, från Nedre Gärdesvägen ner till Kalmarsund, är en mycket smal grusväg som inte tillåter möten förutom på ett par mötesplatser. Denna del av Borgehagevägen går genom strandskogen i vilken det enligt en naturvärdesinventering utförd 2018 konstaterades finnas ett mycket stort antal skyddsvärda arter.

Med hänsyn till omgivande naturområden, stenmurar, gällande naturvårdsavtal och ägandeförhållande, både avseende vägen i sig som intilliggande fastigheter, är det inte möjligt att till någon del bredda vägen. Det saknas därför adekvat vägförbindelse till ett exploaterat område SB 36.

Skulle SB 36 upphöra att vara jordbruksmark för att istället nyttjas som ”sammanhängande bostadsbebyggelse”, skulle detta innebära en mångdubbling av dagens trafik och bland annat medföra en väsentligt försämrad trafiksituation i Borgehage och särskilt avseende Borgehagevägen. Övre Gärdesvägens anslutning till Borgehagevägen är redan idag problematisk och kommer drastiskt försämrats vid en exploatering av SB 36. Ytterligare trafikbelastning ökar köbildningen på Borgehagevägens anslutning till väg 136.

Till följd av klimatförändringar och Rysslands krig mot Ukraina är bevarande, vårdande och omhändertagande av jordbruksmark ett allt annat överskuggande väsentligt samhällsintresse.

Det har tidigare genomförts LONA-projekt i området. Naturvärdesinventeringen som genomfördes i samband med detta visar att området i och kring Borgehage hyser ett mycket stort antal skyddsvärda arter. Det finns många sällsynta rödlistade insektsarter som i lever i brynmiljöerna vid lövskogen, Nedre Gärdesvägen, de gamla stenmurarna och vid åkermarken.

Borgehage vägsamfällighet känner stark oro för att exploatering av jordbruksmarksområdet SB 36 i Borgehage för bostadsändamål kommer att utarma ett månghundraårigt kulturarv, förstöra en av norra Europas mest unika biologiska miljöer, drabba förutsättningarna att bedriva jordbruk, livsmedelsproduktion och således livsmedelsförsörjningen samt medföra en svår och trafikfarlig miljö i Borgehage.

Kommentar

Kommunen har i processen för översiktsplanen genomfört ett större arbete kopplat till kommunens långsiktiga utveckling. Detta har resulterat i utpekandet av utbyggnadsområden på en övergripande nivå.

För området är planbesked sökt och beviljat, vilket innebär att förvaltningen har fått i uppdrag av politiken att påbörja ett detaljplaneringsarbete. I detaljplaneringsprocessen utreds platsens lämplighet bland annat utifrån trafikförutsättningar, ianspråktagande av jordbruksmark och hänsyn till kultur- och naturvärden.

Övre Gärdesvägens vägsamfällighet

Anser att område SB 36, såväl de östra som de västra delarna, ej skall användas för bostadsändamål utan även i framtiden förbli jordbruksmark och därför i sin helhet utgå som utredningsområde för byggnation.

Skulle SB 36 upphöra att vara jordbruksmark för att istället nyttjas som ”sammanhängande bostadsbebyggelse”, skulle detta innebära en mångdubbling av dagens trafik och bland annat medföra en väsentligt försämrad trafiksituation i Borgehage som direkt påverkar Övre Gärdesvägen. Övre Gärdesvägens anslutning till Borgehagevägen är redan idag problematisk och kommer drastiskt försämras vid en exploatering av SB 36. Ytterligare trafikbelastning ökar även köbildningen på Borgehagevägens anslutning till väg 136.

Till följd av klimatförändringar och Rysslands krig mot Ukraina är bevarande, vårdande och omhändertagande av jordbruksmark ett allt annat överskuggande väsentligt samhällsintresse.

Det har tidigare genomförts LONA-projekt i området. Naturvärdesinventeringen som genomfördes i samband med detta visar att området i och kring Borgehage hyser ett mycket stort antal skyddsvärda arter. Det finns många sällsynta rödlistade insektsarter som i lever i brynmiljöerna vid lövskogen, Nedre Gärdesvägen, de gamla stenmurarna och vid åkermarken.

Borgehage vägsamfällighet känner stark oro för att exploatering av jordbruksmarksområdet SB 36 i Borgehage för bostadsändamål kommer att utarma ett månghundraårigt kulturarv, förstöra en av norra Europas mest unika biologiska miljöer, drabba förutsättningarna att bedriva jordbruk, livsmedelsproduktion och således livsmedelsförsörjningen samt medföra en svår och trafikfarlig miljö i Borgehage.

Kommentar

Kommunen har i processen för översiktsplanen genomfört ett större arbete kopplat till kommunens långsiktiga utveckling. Detta har resulterat i utpekandet av utbyggnadsområden på en övergripande nivå.

För området är planbesked sökt och beviljat, vilket innebär att förvaltningen har fått i uppdrag av politiken att påbörja ett detaljplaneringsarbete. I detaljplaneringsprocessen utreds platsens lämplighet bland annat utifrån trafikförutsättningar, ianspråktagande av jordbruksmark och hänsyn till kultur- och naturvärden.

Klinta samfällighetsförening

Föreningen är, med hänvisning till Borgholms kommuns övergripande mål med en långsiktig hållbar utveckling för bland annat natur, kultur, vattenförsörjning och tillgänglighet, bekymrade över skrivningen på sidan 79 område SB 33. ”Obebyggt utredningsområde för fler byggrätter. Det är viktigt att vidare byggnation sker med hänsyn till områdets kvaliteter. Hänsyn till Klinta bodar ska tas.”

Länsstyrelsen har fattat beslut om utökad strandskydd i Borgholms Kommun till 300 meter. Med detta beslut tillvaratas de öppna strandängarna och kulturmiljön i området. Vi anser det viktigt att det vidmakthålls och yrkar därför på att skrivningen i SB 33 stryks från Översiktsplanen och att strandängarna bibehålls.

Kommentar

SB33 är sedan tidigare detaljplanelagt och omfattas därmed inte av det utvidgade strandskyddet. I det fall en ny detaljplan tas fram återinträder det generella

strandskyddet om 100 meter.

Området ligger över säkerhetsnivån för stigande hav på 2,8 meter över nollplanet i RH 2000 som gäller för tillkommande bebyggelse enligt översiktsplanen.

Översiktsplanen har ett långsiktigt perspektiv och ytor kommer inte att exploateras i de fall det inte finns en efterfrågan. Gällande exploatering av jordbruksmark gäller de riktlinjer som finns på sidan 30-32.

Törneby samfällighetsförening

Föreningen ansökte om och beviljades medel i ett LONA-projekt 2019 för att ta fram en underhållsplan för området som till stor del ligger inom område SB 28. Stora delar i de aktiviteter som ingår i planen bygger på att öppna upp och skapa mer fri sikt mot Kalmar-sund. Föreningen önskar en dialog med kommunen för att åstadkomma en utveckling av området som både föreningen och kommunen är nöjda med.

Kommentar

Kommunen är positiva till fortsatt dialog.

Pro Borgholm

Sid 82 Storgatans bredd ska minskas. Det finns risk för en försämrad trafiksäkerhet. Tung trafik vid leveranser till två livsmedelsbutiker.

Sid 122 Tillgängligheten till naturområden och promenadstråk för äldre förbättras om det finns bänkar med lämpligt avstånd.

Sid 152 Kommunen bör aktivt verka för att trygghetsboende byggs.

Kommentar

Tack för visat intresse.

Stycket om att minska Storgatans bredd är struket.

Vikten av fysisk tillgänglighet för en likvärdig tillgång till friluftsliv tas upp i avsnittet Friluftsliv och rekreation. Specifika lösningar för att tillgängliggöra rekreationsområden är en del av fortsatt planering.

Ett av målet med Översiktsplanen är att möjliggöra en varierad bostadsmarknad. Specifika boendeformer är en fråga för fortsatt planering.

SPF Nordöland

Anser att ett starkt kollektivtrafknät är en förutsättning för samhällsutvecklingen, inte tvärtom. Utvecklingen av ett hållbart transportsystem är en förutsättning för bebyggelseutveckling. Gång- och cykelinfrastruktur borde framhåvas mer på sidan 17.

På sidan 41 är Byrums raukar och mensalvaret, två av Ölands mest unika områden över-täckta och omnämns således inte av översiktsplanen.

Det som skrivs på sidan 127 om linje 101 motsvarar, norr om Köpingsvik, endast verkligheten under sommarsemestertid. Under större delen av området är ”sporadisk och icke behovsanpassad” en mer korrekt beskrivning av kollektivtrafiken norr om Köpingsvik.

Detta gäller även beställningstrafiken. Risken är ju att det aktuella planeringsunderlaget blir till åtgärdsplan så att ingen förbättring sker med konsekvens att kommundelen norr om Köpingsvik utarmas alltmer.

Byrums raukar och mensalvaret bör beskrivas under rubrikerna ”geologi” och ”natur- och kulturvärden” på sidan 58.

Kommentar

Tack för visat intresse.

Kartan har justerats så att Byrums raukar och mensalvaret syns.

Byrums raukar nämns som ett av de besöksmål som utgör tyngdpunkten i kommunens naturturism.

Kommunen delar er syn på kollektivtrafiken norr om Köpingsvik. Vi arbetar för att få till en bättre och mer tillgänglig kollektivtrafik. Texten om de busslinjer ni nämner har ändrats.

Ölands kulturminnesförening

Finner skrivningarna i förslaget vällovliga. I bilagan gällande områdesspecifika varsamhetskrav för kulturmiljö saknar vi dock avsnitt om mejeriviken, kapelludden, kyrkogården och yttre hamnen. Vi anser även att Borgholms Stadsmuseum borde vara med på exempellistan över byggnadsminnen inom planområdet (s.73)

Kommentar

Tack för er genomläsning.

Sambandet mellan natur, kultur och bebyggelse beaktas vid all planering. Dessa värden finns överallt och går inte att skilja från varandra. Översiktsplanens indelning i olika typer av områden måste därför ses som just översiktlig. De områden ni saknar under kulturmiljöbeskrivning för finns alla omnämnda i dokumentet och platsernas kulturvärden finns beskrivna.

Riktlinjer för yttre hamnens utveckling finns med i Översiktsplanen under MB 11, här framgår att platsens kulturvärden ska tas i beaktande vid fortsatt planering. Hänsyn till kyrkogården nämns särskilt som en förutsättning för utveckling av området. Planarbete pågår. Mejeriviken och Kapelludden beskrivs båda under NF 10.

Ölands forngård har lagts till som exempel på byggnadsminnen i staden.

Rällaskogens vänner

Planarbetet behöver startas om i dialog med invånarna. Planen har stora brister och saknar relevant underlag avseende byggnation, demografi, arbetsmarknad mm. Omvärlds- och framtidsbevakning saknas. I huvudsak bygger planen på den gällande planen från 2002 med senare fördjupningar. MKB:n är undermålig. Borgholms kommun borde lära av arbetet med översiktsplanerna i Kalmar och. Mörbylånga.

Borgholms kommun måste satsa på naturen och kulturen och kan inte konkurrera med Mörbylånga om pendlare till Kalmar. Målen för bebyggelseutvecklingen är oklara. Prioriteringarna under utvecklingstemanan går inte ihop med utvecklingsstrategin. Utvecklingsstrategin bör ligga till grund för arbetet och i den sydliga delen av kommunen bör förtätning ske i Rälla som kan bli en ännu attraktivare ort. Naturen på Rällafältet måste skyddas. Bebyggelse i Stora Rör bör ske längs befintliga vägar och i det område som uppstår mellan dagens Stora Rörsväg och den nya utfart som Trafikverket föreslagit. Kommunens nyinköpta fastighet bör kunna bli en entré och mötesplats till allt vi vill visa upp i Borgholms kommun.

Dialogen har hittills uteblivit både med politiker, allmänhet och näringsliv. Förslaget publicerades utan förhandsinformation 1 juni och samma dag publicerades datum för presentationer vid fem tillfällen i olika delar av kommunen dagtid 7-15 juni. Få har haft möjlighet att delta i förberedelserna eller i samrådet. Förslaget har tagits fram av en grupp tjänstemän på kommunen, som det verkar utan medverkan av politiker i kommunfullmäktige. Det kan bero på att man har bråttom eftersom alla översiktsplaner beslutade före 2004 inklusive fördjupningar, kommer att sluta gälla vid utgången av 2025 enligt en lagändring 2020. Borgholms kommun bör snarast lägga upp en plan för den fortsatta dialogen och sätta ut nytt datum för att lämna synpunkter. Man bör också tydligt presentera hur kommunen kommer att arbeta vidare med uppföljningen av planen när den blir antagen och hur medborgarna kan involveras

Planen saknar relevant underlag. Det underlag man i huvudsak använt är hämtat från översiktsplanen från 2002 med senare fördjupningar av vissa byggelseområden. Mycket har hänt sedan dess. Det redovisas inte vad som har byggts eller var det finns antagna detaljplaner. Det saknas analys av förväntad befolkningsutveckling, arbetsmarknad, turism, handel, framtida trafik- och energilösningar m.m. I huvudsak lägger man fram samma bebyggelseplaner som antogs 2002. Förändringarna är små, även om hållbarhets- och miljöaspekter betonas på ett annat sätt i det nya förslaget. Inga helhetsperspektiv ges och inga socioekonomiska analyser.

Särskilt anmärkningsvärd är den dåliga kvalitén på miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) som gjorts av en konsult från Sweco. MKB:n är framtagen i efterhand, med planförslaget och den gällande planen från 2002 som enda underlag. Miljöbedömningarna görs alltså inte utifrån verkliga förhållanden utan från rena antaganden. En MKB ska innehålla en beskrivning av miljöns sannolika utveckling om planen inte genomförs, ett så kallat nollalternativ som förslaget ska jämföras med. I MKB:n är nollalternativet den gamla planen som jämförs med den nya. Eftersom den nya har många fler miljö- och hållbarhetsmål bedömer konsulten att den nya planen är bättre för miljömålen och kan genomföras. En MKB ska identifiera, beskriva och bedöma rimliga alternativ med hänsyn till planens syfte. Eftersom det i kommunens översiktsplanearbete inte har studerats några alternativ, finns inga rimliga alternativ att behandla för konsulten. MKB:n är alltså helt meningslös.

På kartorna över markanvändning anges att planerade bebyggelseområden är utvecklade eller ändrade. Med utvecklade verkar man avse att de finns med i gällande plan från 2002 eller fördjupningar. De behöver alltså inte vara utvecklade i verkligheten, dvs inte vara byggda eller detaljplanerade. Med ändrade avses att de är ändrade i förhållande till planen från 2002 eller fördjupningarna. Vilken bebyggelse eller detaljplaner som har tillkommit i verkligheten går inte att se.

Omvärlds-och framtidsbevakning saknas, exempelvis finns inga uppgifter alls om befolkning och befolkningsutveckling i översiktsplanen. Allt går därför ut på att hitta områden för bostadsbyggande. Övrigt som samhällsservice, besöksnäring, övrigt näringsliv, natur och kultur förutsätts i princip fortsätta som det är eller tillväxa vartefter det byggs bostäder, även om det också finns utmaningar.

Tänkarna i denna analys (Kalmars omvärldsspaning) är viktiga att ta till sig även för Borgholms kommun. De bör kunna väcka en diskussion om vilka faktiska problem Borgholms kommun står inför, vilka alternativ som finns och vad som är en realistisk framtidsvision. Det kan inte vara att skapa fler pendelorter till arbetsmarknaden i Kalmar. Det byggs redan attraktiva sådana närmare Kalmar på båda sidor om bron.

Mörbylånga bygger och utvecklar sammanhängande förortsområden till Kalmar inom bekvämt pendelavstånd till Kalmar och kan rimligen i stor utsträckning tillgodose det behov som finns av sådana. Borgholms kommun måste hitta andra kvalitéer om man vill ha fler permanentboende i kommunen.

Borgholm kommun måste satsa på naturen och kulturen.

Det betyder att översiktsplanen bör innehålla en seriös analys av de natur- och kulturvärden som finns i Borgholms kommun. Utgångspunkten måste vara att varje område måste gås igenom systematiskt med det övergripande syftet att skydda och utveckla natur, biologisk mångfald och kultur. Inte bara i de områden som idag har skydd som natur 2000 eller som naturreservat, utan överallt. I planen bör finnas en ordentlig genomgång av alla de olika reservaten och deras särskilda naturtyper och hur det är möjligt att förena skyddet för biologisk mångfald med tillgänglighet, friluftsliv och näringsverksamhet. Även fornborgar, stensättningar, rösen och andra kulturminnen bör gås igenom och lämpligheten som besöksmål utredas.

Men vi kan skydda oss mot de värsta och inse möjligheterna av att kunna erbjuda en någorlunda oförstörd natur, kulturupplevelser och friluftsliv som inte skadar naturen. Allt måste gås igenom innan man bestämmer var man kan och vill bygga.

Föreningen anser att bostäder ska byggas i den utsträckning det behövs för att de som arbetar i kommunen ska få bostäder och för att permanentboende och delårsboende som sökt sig hit för naturen ska kunna få bostäder och service. Naturligtvis ska det vara möjligt att enkelt och med kollektivtrafik åka till Kalmar för jobb över dagen, men pendling ska inte vara huvudsyftet. Ett känt faktum är att många tomter köps och bebyggs för fritidsändamål. Inga tydliga resonemang förs om vilka konsekvenser det kan medföra inom olika planerade bebyggelseområden och i vilken utsträckning det ska främjas. Bra är att kommunen vill satsa på att ge möjlighet att omvandla fritidshus till permanentboende. Målen och rekommendationerna för bebyggelseutvecklingen är oklara. Avseende de fyra utvecklingsteman är tydligt att avsikten främst är att kunna locka pendlare. ”Ett starkt näringsliv skapar växtkraft i en levande landsbygd” är en konstig floskel och ”Hållbar vattenhantering i landskapet skapar utveckling både genom bebyggelse och för kommunens näringar” är fullkomligt obegripligt.

Tyvärr resoneras inte om några nämnvärda förändringar av kommunikationerna i översikts-

planen jämfört med idag. Biltrafiken förutsätts vara norm, kanske dock med elbilar och förhoppningar om förbättrade befintliga vägar och cykelvägar. Hur allmänna kommunikationer ska utvecklas framgår inte. Inga tankar finns om olika slags båttrafik, elflyg eller drönare för transporter.

Under dessa teman finns ett antal prioriteringar. Dessa avviker på olika sätt från det som sedan sägs i utvecklingsstrategin för Borgholm kommun.

I avsnittet planeringsförutsättningar finns riktlinjer och förslag till åtgärder som delvis stämmer med och delvis avviker från vad som sagts under teman och utvecklingsstrategi. Det som utmärker alla texter förutom att det är gott om upprepningar är att de är allmänt hållna och innehåller mycket få fakta om Borgholms kommun. En översiktsplan ska vara lätt att förstå och målen ska vara tydliga. Det uppfyller tyvärr inte detta förslag.

Föreningen instämmer gärna i följande: ”Att samla bebyggelsen främjar en effektiv markanvändning och stärker nyttjandet av befintlig infrastruktur. Det minimerar även ianspråktagandet både av jungfrulig mark och bruksvärd jordbruksmark, vilket prioriteras i miljöbalken.

Utvecklingsstrategin pekar ut centralorten Borgholm/Köpingsvik och serviceorterna Löttorp i norr och Rälla i söder som knutpunkter för bebyggelse. I Rälla finns skola, affär, idrottsplats och restauranger, gångavstånd till besöksmålet Ekerum och till strand, badplats och tre naturreservat med olika karaktär, Ekerums tall- och sumpskog, Halltorps ekskog och mittlandsskogen. Det är nära till Vidamuseet i Halltorp och musikscenen i Västra Sörby. Det finns också direktbuss till Stockholm. Det borde vara självklart att första hand förtäta i Rälla, helt enligt utvecklingsstrategin. Rälla kan som ort bli en ännu mer attraktiv plats att bo på om man bygger i luckor och gör tydliga grönstråk som binder samman områden. Inga nya analyser har dock gjorts utifrån dagens verklighet.

Ingen redovisning finns för vilka detaljplaner som redan finns i Rälla eller för vad som har byggts och vilka slutsatser man kan dra av den hittillsvarande utvecklingen. Särskilt konstigt är att Ekerum, som ingick i bebyggelseplanerna i den fördjupade planen tillsammans med Stora Rör och Rälla, inte nämns i den nya översiktsplanen och att också Halltorpsområdet saknas. I både Ekerum och Halltorp har det skett utbyggnad av bostäder och finns detaljplaner för mer. Av de inledande kartorna och presentationen i översiktsplanen framstår det som om de största satsningarna i den sydligaste delen av kommunen planeras i Rälla. Det borde vara så, men det stämmer inte.

Föreningen anser att utbyggnad bara bör ske i mindre omfattning i anslutning till befintliga vägar och längs med den nya sträckningen av Stora Rörsvägen. Huvuddelen av den orörda skogen bör skyddas genom att bli ett kommunalt naturreservat.

Den planerade utbyggnaden i Stora Rör är mångdubbelt större än den i Rälla. Det redovisas dock inte tydligt i områdespresentationerna. På kartorna i början anges ett antal småorter som beskrivs som landsbygd och förutsätts behålla sina karaktärer när bebyggelsen kompletteras. Stora Rör finns inte ens med på ortskartorna, trots att det i MKB:n nämns att det kan finnas förutsättningar att använda hamnen för ny färjetrafik. När bebyggelseområdena presenteras i text behandlas Stora Rör som om det var en integrerad del av Rälla, med samma närhet till service m.m. som i Rälla. I själva verket ligger Stora Rör ungefär lika långt från Rälla som Halltorp. Ekerum ligger däremot i direkt anslutning till Rälla.

Den föreslagna utbyggnaden i Stora Rör strider mot principerna i utvecklingsstrategin. Detta märks i förslaget till översiktsplan.

Om man bygger nya bostadsområden i Stora Rör som mångdubblar bebyggelsen, måste kommunen bygga helt ny infrastruktur och ge förutsättningar för service året runt. Det krävs för att området ska kunna bli attraktivt och konkurrera med förortsområdena i Mörbylånga. Det skulle förstöra viktig natur, kosta mycket pengar och riskerar att utarma servicen i Rälla. Allt detta för att pendlare till Kalmar skulle få fyra kilometer kortare restid än från Rälla.

Närmast väg 136 där det inte är aktuellt med bostäder på grund av bullerstörningar borde kommunen och andra intressenter bygga ett nytt besöksmål med parkering och information om allt Borgholms kommun har att erbjuda i form av natur, kultur, friluftsliv, service och näringsliv med bokningsmöjligheter, cykel och elbiluthyrning m.m. Det ska också vara en tydlig entré till och presentera kommunens alla naturreservat. Det första reservatet ska ligga i direkt anslutning och börja i skogen på norra sidan av nuvarande Stora Rörsvägen. Därifrån kan man direkt fortsätta till reservatet Rälla -Ekerum och vidare till Halltorps Hage.

Det huvudsakliga sättet att ta sig till naturrummet och verksamheterna vid kommungränsen ska vara med buss från Kalmar eller båt från Kalmar längs kusten med stopp bl. a. i Stora rörs hamn. Det går att skapa särskilda turistkort för kollektivtrafiken kopplat till olika rabatter och se till att det går buss mellan olika besöksmål. Gör en tydlig plan för att minska biltrafiken till och inom Borgholms kommun för gästande turister.

Kommentar

I arbetet med Översiktsplanen har det underlag som bedömts relevant tagits fram. Omvärldsanalyser och framtidspaningar blir sällan precisa nog att planera efter och våra resurser har därför lagts på annat material.

En av översiktsplanens funktioner är att göra en värdering av olika intressen för att skapa riktlinjer och peka ut utbyggnadsområden utifrån kommunens förutsättningar och behov.

Borgholms kommun är en del av Kalmarsundsregionen och att personer rör sig över kommungränserna mellan arbete och boende är inte en motsättning till, utan en förutsättning för, ett starkt näringsliv inom kommunen. Det finns inte heller någon motsättning mellan att skapa förutsättningar för fler att bosätta sig här permanent, genom att utveckla de platser som möjliggör en enkel vardag, och att behålla kommunens attraktionskraft för fritidsboende och besökare.

Stora Rör har växt fram runt hamnen som anlades där Kalmar sund är som smalast och närheten till fastlandet har varit avgörande för ortens utveckling. Det strategiska läget är också skälet till att kommunen ytterligare vill utveckla Stora Rör och Rälla, i linje med kommunens mål för att uppnå en hållbar bebyggelseutveckling. Översiktsplanens övergripande strategi är att utveckla bebyggelsen i prioriterade knutpunkter och stråk, i första hand i anslutning till befintlig bebyggelse. Att samla bebyggelsen främjar en effektiv markanvändning och stärker nyttjandet av befintlig infrastruktur och att bygga kollektivtrafiknära bidrar till att skapa hållbara transportsystem.

Tack för förslagen om att presentera kommunen vid infarten till Stora Rör, samt om alternativa transportmedel.

Stora Rörs intresseförening

Vi reagerar främst mycket starkt på den skövling av unik tallskog och övrig gammal skog som är hemvist för flera rödlistade arter.

Vi vänder oss också mycket bestämt mot den storskaliga exploatering som planeras genom att bygga sönder Stora Rör med en 50 % ökning vilket innebär ett mycket stort antal fastigheter i en mycket skyddsvärd natur.

Vi anser också att Ölands akuta klimathot gällande vattenbristen bör beaktas, särskilt då en hydrolog har konstaterat att den storskaliga exploatering och skövlingen av skog som planeras skulle skada de vattenlager som är av yttersta vikt för både vår, djurens och växternas överlevnad.

Hela Rällafältet är ett unikt flygsandsområde med stora naturvärden för djurliv, insekter och växter. Området är nödvändigt för att bevara den biologiska mångfalden och ska skyddas. Det finns inga samhällsintressen som gör det viktigt att just detta område ska prioriteras för en massiv utbyggnad.

Vi anser att ny byggnation bör ske exakt så varsamt som ni tidigare har utlovat så att Stora Rörs unika karaktär, natur, djurliv och vattennivå bevaras. Ny byggnation bör, som också utlovats, ske med stor respekt för och hänsyn till befintlig bebyggelse.

Därför bör också ny byggnation ske i anslutning till befintligt vägnät som bör bevaras intakt istället för att det byggs onaturliga och opraktiska omvägar genom att göra våld på befintlig unik natur.

Det är för oss obegripligt att det inte planeras mer nybyggnation i Rälla där det finns affär, skola, idrottsmöjligheter och annan infrastruktur samt fungerande allmänna kommunikationer.

Kommentar

En av översiktsplanens funktioner är att göra en värdering av olika intressen för att skapa riktlinjer och peka ut utbyggnadsområden utifrån kommunens förutsättningar och behov.

Värdet av en hållbar bebyggelseutveckling i prioriterade knutpunkter och stråk, vilket stärker nyttjandet av befintlig infrastruktur som VA och kollektivtrafik, ställs här mot värdet av att bevara hela skogsområdet intakt.

Vidare utredning och prövning av utbyggnad sker i den fortsatta planeringen. För område SB42 (östra Stora Rör) pågår ett detaljplaneringsarbete där platsens lämplighet utreds i detalj. Som en del av planarbetet har naturvärdesinventeringar genomförts för att bebyggelsens påverkan på naturvärdena ska göras så liten som möjligt.

Mor Linas vägförening

Området kring Mor Linas väg är det som allvarligast drabbas genom den utbyggnad som

översiktsplanen föreslår.

Det är anmärkningsvärt hur planen så tydligt går emot inte bara grundläggande bestämmelser i miljöbalken att inte bygga i befintlig skog, utan även EU:s klimadirektiv som tydligt håller fram hur äldre skog är av stor betydelse som omistlig kolsänka för att nå klimatmålen och bygga för en hållbar framtid. Att välja att exploatera orörd gammal skog, året runt använd för rekreation och fritid, med en rik biotop med flera rödlistade arter, när långt lämpligare mark existerar i områdets närhet där det dessutom redan finns en fungerande infrastruktur med skola och affär är obegripligt. Det är inte lätt att förstå varför Borgholms kommun vars attraktionskraft så starkt vilar på dess naturvärden väljer att satsa på framtida projekt som går emot de klimatmål som hela världen idag ser som den viktigaste frågan för vår planets överlevnad. Området kring Mor Linas väg är det som allvarligast drabbas genom den utbyggnad som översiktsplanen föreslår. Ett område med orörd natur, gammal skog med högt naturvärde och av stor betydelse för klimatarbetet samt rödlistade arter kommer att brytas upp av en vägdragning som saknar rimlighet både vad gäller dess inverkan på miljön och dess kostnader.

Området i Stora Rör som berörs av översiktsplanen utgörs till stor del av en unik isälvsavlagring som Sveriges Geologiska Undersökning menar har stort skyddsvärde.

Kommentar

En av översiktsplanens funktioner är att göra en värdering av olika intressen för att skapa riktlinjer och peka ut utbyggnadsområden utifrån kommunens förutsättningar och behov.

Värdet av en hållbar bebyggelseutveckling i prioriterade knutpunkter och stråk, vilket stärker nyttjandet av befintlig infrastruktur som VA och kollektivtrafik, ställs här mot värdet av att bevara hela skogsområdet intakt.

Vidare utredning och prövning av utbyggnad sker i den fortsatta planeringen. För område SB42 (östra Stora Rör) pågår ett detaljplaneringsarbete där platsens lämplighet utreds i detalj. Som en del av planarbetet har naturvärdesinventeringar samt geologiska undersökningar genomförts för att bebyggelsens påverkan på befintliga värden ska göras så liten som möjligt.

Stugbyns samfällighetsförening

Vi inom Stugbyns Samfällighetsförening invänder kraftigt mot ytterligare bebyggelse och vägar i södra Rällaskogen. Grunden för våra invändningar är de skyddsvärda kultur- och naturmiljöer som finns i anslutning till Stugbyn.

Hela idyllen med den gamla Stugbyn riskerar att oåterkalleligen skadas eller helt försvinna. Stugområdets kulturmiljö är unikt med stora avstånd mellan stugorna med fastigheter där oftast inga markerade tomtgränser finns. Den typ av miljö tar decennier att bygga upp och även förändringar i anslutning till området kan leda till skada som inte går att reparera. Med omfattande bebyggelse i Rällaskogen riskeras således både natur- och kulturmiljön. Att föreslå bebyggelse precis utanför reservatets gränser med allt vad detta innebär av störande vägar, många ljuskällor, oljud är stötande.

Fortsätter vi i denna takt med ytterligare bebyggelse och förstörelse har vi snart ingenting kvar att njuta av längre. Allvarligt eftersom områdets attraktionskraft till stor del ligger just i den naturupplevelse som går att få i området.

Ekosystemen på land såsom skogar, våtmarker, torrmarker och berg utgör livsmiljöer för miljontals arter samtidigt som de, förutom sitt egenvärde, även bidrar med ekosystemtjänster som att rena luft och vatten.

Den dragningskraft som Öland har bygger i stor del på dess natur och djurliv. Det vore en katastrof om de unika naturområdena som finns bebyggs. Den yngre tallskogen behövs som ett komplement till Rällaskogen där träden är betydligt äldre och miljön har en annan karaktär. Öland kommer med den här byggtakten att tappa sin egenart och istället för naturen bestå av villaområden som i vilken svensk ort som helst.

Kommentar

En av översiktsplanens funktioner är att göra en värdering av olika intressen för att skapa riktlinjer och peka ut utbyggnadsområden utifrån kommunens förutsättningar och behov.

Värdet av en hållbar bebyggelseutveckling i prioriterade knutpunkter och stråk, vilket stärker nyttjandet av befintlig infrastruktur som VA och kollektivtrafik, ställs här mot värdet av att bevara hela skogsområdet intakt.

Vidare utredning och prövning av utbyggnad sker i den fortsatta planeringen. För område SB42 (östra Stora Rör) pågår ett detaljplaneringsarbete där platsens lämplighet utreds i detalj. Hänsyn till närliggande bebyggelseområdets särart och platsens naturvärden tas i all planering.

Ölands naturskyddsförening

Det föreliggande dokumentet ÖP2040 är överlag välskrivet och begripligt, oftast med klara definitioner och förklaringar, möjligen känns texten lite upprepan. Den bifogade miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) känns dock mest som en återgivning av översiktsplanen, och kommenteras nästan inte vidare här.

Vid en kommande ”exploatering” ska ju en detaljinriktad MKB, med en ordentlig inventering av naturvärden göras. Ett generellt problem är att vid detaljplanläggning har man kommit så långt i processen att en betydande risk föreligger att planerna inte kan stoppas. En lösning skulle kunna vara att i översiktsplanen lägga in tydligare reservationer att ”där och där kan vi inte tillåta...”, av följande skäl.... Liknande texter finns förvisso i föreliggande ÖP, men borde utvecklas. Detsamma kan gälla förorenade områden.

Förvisso är en översiktsplanen ett ganska översiktligt dokument, och är inte bindande, men likväl torde läsaren, och handläggaren (i nästa steg), i många lägen önska att texten vore mer konkret vad avser potentiella områden för det ena eller andra syftet. För såväl akvatiska som terrestra fall; var menar man att det ska beaktas/åtgärdas så eller så? Och kopplat till detta ett Varför? Vad kan förväntas? Konflikter med andra intressen, eller andra svårigheter? Kan andra ”bonuseffekter” erhållas?

I flera texter finns begreppet ”(natur)kilar” alltså mindre ytor, kanske ganska smala. Om detta är rätt uppfattat, så menar vi att detta inte räcker som ett framgångsrikt naturvårdsin-

strument, deras värde är nog mest estetiskt. För goda effekter på biologisk mångfald och ekosystemtjänster behövs större sammanhållna ytor, utan fragmentering.

I översiktsplanen sid. 21 och 24 samt i MKB sid. 39 fjärde punkten, poängteras vikten av spridningsstråk och obrutna biotoper. Mot detta strider uppgiften på sid. 45 i översiktsplanen att man redan verkar ha tagit beslut att kunna föreslå att tillåta en stor mängd bostäder i Borge hage norr om Borgehagevägen från "korsningen" ner mot Rom. Detta skulle ytterst allvarligt bryta kontinuiteten av ädellövskog från Slottet till Halltorp. Här räcker inte med att en "kil" mellan bebyggelse på ömse sidor av densamma, den kommer snart att påverkas och slitas sönder. Detta som ett exempel på motsägelser i synen på vad som ÄR viktigt vad avser ekosystemfunktioner.

Det är bra att det stora skogsområdet NF19 avses "sparas" (sid. 45), men ännu bättre om det får fortsätta ner till Åkerby hylta, och gärna längre, vilket behöver behandlas mellan kommunerna.

Den tänkta omfattande expansionen för bostäder söder om Rälla Tall är alltför stor, vi föreslår att bara halva ytan exploateras.

För Byxelkrok föreslås alltför mycket av bebyggelse på de fortfarande obebyggda naturområdena i samhället, vi föreslår att ta bort sådana planer för merparten av områdena SB 1, 3, 4, 6, 8, 10, 13, 14, 15 och 19, alltså de blir kvar som "gröna" i samhället.

Även om naturreservat oftast är Länsstyrelsens bord, hade det varit bra med dessa inritade på kartorna, och med lite utförligare kommentarer. Finns kommunala naturreservat, eller planer på?

Det nämns att ett kulturmiljöprogram för kommunen behövs, men likaledes behövs ett kommunövergripande naturmiljöprogram. Detta inte minst när nu MKB på sid. 57 framhåller att översiktsplanen effekter riskerar att bli negativa. Hur ska detta motarbetas?

Begreppet "naturturism" borde kunna ersättas av "ekoturism", särskilt om man menar om att sådan verksamhet ska kännetecknas av hållbarhet och stor hänsyn till natur och resurser etc. Öland har en enorm potential i detta avseende, men det behövs nog ett kommunövergripande ekoturismprogram, och en grupp som går igenom alla utvecklingsmöjligheter och behov; leder, besöksströmmar, övernattningsmöjligheter av olika slag, måltider och kunskapsförmedling etc. Detta gäller i synnerhet den förväntade omformningen av Sveaskogs ekopark Böda till en nationalpark. Detta är givetvis inte nära förestående, men det kommer, och då behöver kommunen vara beredda att förverkliga en mängd liknande tankar och behov.

Sjöar och våtmarker ska ge vattenkvarhållande effekter och grundvattenbildning, men var, och ungefärligt bidrag från t.ex. Amunds mosse. Ett antal våtmarker har redan anlagts, främst vid kusten, och fler bör det kunna bli, men var? Just våtmarker får ju en mängd goda effekter, inte bara tekniska utan kan gynna även bredare samhällsintressen, t.ex. ett återskapande av Långbro mosse. Kopplat till detta hade det varit värdefullt med på kartorna inritade avrinningsområden.

Vatten behandlas oftast liktydigt med havsmiljöer och dess ekologiska funktioner, eller mängd sötvatten/dricksvatten, vi saknar insikten att man bör värna sötvatten även för sin

egen skull, dess biologi och ekosystemfunktioner.

Kommentar

Verksamhetsutövaren, det vill säga den som planerar att bedriva en verksamhet eller genomföra en åtgärd, ska se till att miljökonsekvensbeskrivningen tas fram med den sakkunskap som krävs. Kravet på sakkunskap kopplar till de allmänna hänsynsreglerna i andra kapitlet miljöbalken och det så kallade kunskapskravet i 2 §.

Begreppet gröna kilar syftar på grönområden som sträcker sig in i bebyggelsen från omkringliggande natur- och jordbruksmark. Syftet med dessa är alltså att motverka fragmentering.

Översiktsplanen innehåller generella riktlinjer för bebyggelseutveckling och i områdesbeskrivningarna finns en sammanfattning av inriktningen för området. Vidare utredning och prövning av utbyggnad sker i den fortsatta planeringen.

För SB36, Borgehage, är arbetet med detaljplan ännu i sin linda. Område pekas i Översiktsplanen ut som möjligt att utreda för ny bebyggelse. I en detaljplaneringsprocess utreds platsens lämplighet bland annat utifrån trafikförutsättningar, ianspråktagande av jordbruksmark och hänsyn till kultur- och naturvärden.

Samverkansprojekt för Mittlandsskogen tillsammans med Mörbylånga kommun, Länsstyrelsen och andra aktörer pågår. Översiktsplanen omfattar dock endast Borgholms kommun.

För område SB42 (östra Stora Rör) pågår ett detaljplaneringsarbete där platsens lämplighet utreds i detalj.

En översiktsplan kan normalt antas medföra en betydande miljöpåverkan vilket innebär att en strategisk miljöbedömning ska göras när en översiktsplan upprättas. Syftet med en strategisk miljöbedömning är att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande så att en hållbar utveckling främjas.

Kommunen har valt att använda det vidare begreppet naturturism i stället för ekoturism, vilket är ett mer definierat begrepp. Ekoturism kan dock inkluderas i naturturism.

Arbetet med att skapa en nationalpark i Böda ekopark är i ett tidigt skede. Om det blir aktuellt kommer genomförandet ske i dialog mellan Naturvårdsverket och berörda aktörer. Borgholms kommun är en självklar dialogpartner i ett sådant skede.

Angående Sveaskogs ekopark i Böda så pågår en förstudie som ska visa vilka områden som skulle kunna vara aktuella i skapandet av en nationalpark.

Planen har kompletterats med utvecklingsområden för vattenåtgärder.

Privatpersoner

Privatperson 1

I den nu gällande översiktsplanen från 2002 diskuteras att många av kommunens

detaljplaner är äldre och har förlorat sin aktualitet. Gäller dessa planer fortfarande som detaljplaner och kan man som markägare med stöd av dessa hävda byggrätter? Har man i och med det nya översiktsplanen påbörjat en översyn av gamla ”inaktuella” detaljplaner och att byggnation inom dessa måste anstå tills nya planer är klara? Eller med andra ord: Kan en plan som av kommunen anses vara inaktuell på grund av att den inte följer aktuell lagstiftning (olaglig?) fortfarande kallas detaljplan och därmed ge samma rätt till bygglov som en plan som tillkommit med stöd av gällande lagar och föreskrifter? Riksintressebeskrivningarna i förslaget beskrivs kortfattat i tabellform medan man i länsstyrelsens redovisning gör en utförligare beskrivning.

Kommentar

I och med framtagandet av den nya översiktsplanen har det genomförts en övergripande analys av lämpliga platser för kommunens fortsatta utveckling, men en detaljerad översyn av äldre detaljplaner har inte inkluderats i arbetet. Däremot finns ett befintligt långsiktigt projekt inom kommunen att se över äldre detaljplaner. Detaljplaner, även om de anses inaktuella, gäller fram tills de ändras, ersätts eller upphävs. Byggnation behöver alltså inte anstå medan den långsiktiga inventeringen av äldre detaljplaner pågår.

Angående riksintressebeskrivningar så har vi i samrådsförslaget valt att hålla beskrivningarna till de olika riksintressena relativt korta, likaså för exempelvis riksintressena för naturvård. Dels för att översiktsplanen inte ska bli mer omfattande än vad den redan är, dels för att länsstyrelsens mer utförliga beskrivningar inkluderas i vidare planering oavsett. Det har förtydligats i kapitlet Riksintressen att beskrivningarna i översiktsplanen är förkortade.

Privatperson 2

Anser att området SB33 inte ska exploateras med ny bebyggelse. Speciellt skyddsvärd är den del av området som är jordbruksmark. De viktigaste argumenten för att inte vidare exploatera utredningsområdet SB33 med nya bostäder och bevara det för framtida generationer är:

- De kustnära delarna av SB33 ligger inom utökat strandskyddsområde. De inkluderas i länsstyrelsens översyn av strandskyddet från 2012 där det beskrivs att för de få sträckor som ej är planlagda ska det utökade strandskyddet bibehållas.
- Tidigare avsteg från utvidgat strandskyddat område är inget argument för fortsatta avsteg. Tvärtom är det ett argument för att inte göra ytterligare avsteg från utvidgat strandskyddat område.
- Det finns en strategisk motsägelse för Köpingsviksområdet i utvecklingsstrategin. På en liten areal föreslås både ett samband natur och ett utvidgat bebyggelsestråk. De blir inte förenliga med varandra, kommer att påverka ekosystemen och försvårar eventuellt planarbete. Det är även av stor vikt att ett samband natur inte avskärmas från havet och sambandet bör koppla samman havet med landborgen.
- Det saknas tydliga alternativa förslag i översiktsplanen för att tillgodose behovet av bostäder där jordbruksmark inte exploateras. Utgångspunkten i översiktsplanen bör vara förtätning inom existerande planlagda/bebyggda områden (t.ex. SB28) eller områden mellan Borgholm och Köpingsvik där det inte finns någon jordbruksmark.
- Förslaget går emot Sveriges miljömål ”Ett rikt odlingslandskap” och ”Ett rikt växt- och

djurliv”.

- Förslaget går emot kommunens målsättning om att värna jordbruksmarken mot ingrepp som försämrar möjligheterna att bedriva ett konkurrenskraftigt jordbruk långsiktigt. Delar av området är attraktiv jordbruksmark som brukas aktivt.
- Avsnittet om jordbruksmark i fokusområde Borgholm-Köpingsvik är missvisande/felaktigt och stämmer inte för den jordbruksmark som brukas och används för slätter och som uppenbart är produktiv. Den jordbrukare som har fått framföra sin åsikt är inte representativ. Texten bör tas bort eller omarbetas.
- En exploatering av det strandnära området skulle ge stor påverkan på landskapsbilden och de vackra öppna fält man idag kan se från strandpromenaden i Klinta. Ger negativ påverkan på besöksnäring och friluftsliv.
- Förslaget går emot flera av riksintressena, framförallt för obruten kust, friluftsliv, naturvård och kulturmiljövård utgör en stor del av området.
- Exploatering av området strider mot översiktsplanens mål för ekologisk hållbarhet.
- Området är inte lämpligt att exploatera med hänsyn till framtida klimatförändringar och havsnivåhöjning. Strandlinjen och strandpromenaden kommer att flyttas inåt landet och lämna kvar ett smalare område med obebyggd yta. När det gäller klimatförändringarna bör man ha ett 100-års perspektiv. I översiktsplanen sägs att områden framöver kan bli aktuella att lämna obebyggda, exempelvis lågpunkter, grönstråk eller kustzoner.
- Den strategiska betydelsen för kommunen att exploatera de delar av SB33 som är jordbruksmark eller ligger inom det utökade strandskyddsområdet måste anses vara låg. Det bör finnas gott om mark som kan användas för bostäder som ligger utanför den här typen av skyddsvärda områden.
- Förslaget får stor negativ påverkan på befintliga fastigheter som angränsar till området som är tänkt att exploateras.

Kommentar

SB33 är sedan tidigare detaljplaneringsarbete och omfattas därmed inte av det utvidgade strandskyddet. I det fall en ny detaljplan tas fram återinträder det generella strandskyddet om 100 meter.

Området ligger över säkerhetsnivån för stigande hav på 2,8 meter över nollplanet i RH 2000 som gäller för tillkommande bebyggelse enligt översiktsplanen.

Stycket om jordbruksmark för fokusområde Borgholm – Köpingsvik har omformulerats.

Översiktsplanen har ett långsiktigt perspektiv och ytor kommer inte att exploateras i de fall det inte finns en efterfrågan. Gällande exploatering av jordbruksmark gäller de riktlinjer som finns på sidan 30-32.

Privatperson 3

Vill framhäva att satsa på lägenheter, småhus med mera norra Öland där våra unga kan ha möjlighet att flytta in. Husen som säljs idag på Öland har inte ungdomar möjlighet att köpa då de är för dyra. Ska ungdomarna ha möjlighet att bo kvar, komma tillbaka, till ön (vilket är nödvändigt för vår överlevnad) måste dessa boenden skapas och det på många av kommunens platser.

Personen anser även att gång- och cykelvägar borde finnas med som en utvecklingspunkt

när den finns det i södra delen (Rälla mot Borgholm). Som det är nu är det livsfarligt att ta sig från Böda till Löttorp och vidare till Källa. Det borde finnas cykelväg, alternativt mycket breda vägrenar där cyklister och gångare kan vara. Det borde främjas då det är bra för miljön samt också se till att det blir på ett säkert sätt. Att ge sig ut på en vacker tur längs cykelvägen fyr till fyr är ju trevligt men inte det som gör att man till exempel cyklar till jobbet, skolan eller för att handla.

Personen tillägger även att Böda och Stora Rørs hamnar inte är utmärkta på karta men de finns med i texten.

Kommentar

Översiktsplanen kan bara skapa förutsättningar. Det finns med i utvecklingsstrategin att hela kommunen ska leva och ytor för bostadsbebyggelse pekats ut på flera platser på norra Öland.

Behovet av förbättrade möjligheter för oskyddade trafikanter att röra sig längs med väg 136 har förtydligats.

Böda och Stora Rørs hamnar har lagts till under utvecklingsstrategi.

Privatperson 4

Anser att kommunens vision och boende för alla inte stämmer med verkligheten. Idag finns inte många bostäder för unga som vill stanna kvar på ön eller för barnfamiljer. Nya bostäder/fastigheter lockar andra målgrupper som har råd att betala för dem. I Rälla tar man Rällaskogen i anspråk för ny bebyggelse från de fast boende där det med största sannolikhet blir sommarboende eller visstid. Behåll värdefulla grönområden till de som betalar skatt här.

Angående område SB37 är skogsområdet under halva året mycket blött och markvatten/dagvatten från befintlig bebyggelse i söder samlas här naturligt. Området har en betydelse som kvarhållande av vatten vilket är viktigt för både grundvattenbildning och för djur- och växtlivet. Det finns även en stenmur, mycket död ved samt trädslag som skogssalm, ek, ask och andra arter som blåsippra, ekoxe med flera. Området är olämpligt att ta i anspråk för ny bebyggelse och konsekvenserna kan bli stora. Personen hänvisar till utvecklingstemat Värna vattnet.

Det andra delen av SB37 består av jordbruksmark där vall odlas och slås varje år. Kommande klimatförändringar gör att dessa åkrar kommer att bli än mer viktiga i framtiden. Kommunen har ett stort antal djurbesättningar och det krävs foder till djuren. Om dessa tas i anspråk för bebyggelse äventyras kommunens stora näring som är jordbruket. Mer framförhållning krävs. Denna åker kan inte komma att behövas, eftersom det ska byggas ett större antal hyreshus och villor i Stora Rör så borde även denna yta undantas från exploatering. Personen vill även uppmärksamma att ytan som föreslås för anläggande av en ny gång- och cykelväg består av en kalkfuktäng med mycket höga naturvärden. Fuktängen håller även markvatten större delen av året.

Angående område SB39 och SB38 bör kommunen tänka på jordbruksmarken i första hand. Man säger att man vill skydda jordbruksmark men tar ändå stora delar i anspråk

för ny bebyggelse. Kommunen bör kolla hur mycket jordbruksmark som egentligen tas i anspråk, genom att kolla upp på vilken mark bygglov beviljas. Då kan visionen att bevara jordbruksmark stämma bättre överens med verkligheten.

Angående område SB43 är väg 136 starkt trafikerad under några månader om året. Även om korsningar ska byggas om och en gångtunnel planeras så finns i dag informella övergångar som boende (och för den delen delårsboende) använder för att ta sig över vägen. Olämpligt att lägga ett nytt bostadsområde här. Mer folk ska passera och vi vet att människor tar genaste vägen, istället för att gå omvägar till en säkrare övergång. Områdena för byggnation i Rällaskogen, norr om Rälla strandväg, där det redan finns befintliga planer, håller arter som grön göling, hackspett, skogsduva, viloplats för snok, kopparödlor, vanlig padda och långbensgroda. Dessa arter påverkas negativt av bebyggelsen. En gång- och cykelväg längs väg 136 bör byggas snarast från Stora Rör i söder till Borgholm. Då kan boende våga cykla till och från arbetet. Gynnar även klimatet.

Kommentar

Översiktsplanen pekar ut olika områden för att bredda utbudet av boendeformer och har olika strategier för att öka den permanent boende befolkningen. En del i detta är att öka boende med bra pendlingsmöjligheter. Kommunen har dock ingen möjlighet att direkt reglera om de som flyttar in bosätter sig permanent eller under viss tid av året.

Översiktsplanen pekar ut grönområden som ska bevaras och vara tillgängliga för alla.

Beskrivningen för SB37 justeras. Översiktsplanen har ett långsiktigt perspektiv och ytor kommer inte att exploateras i de fall det inte finns en efterfrågan. Gällande exploatering av jordbruksmark gäller riktlinjer sidan 30-32.

Gällande exploatering av jordbruksmark gäller de riktlinjer som finns på sidan 30-32.

Synpunkten om informella övergångar noteras. Trafikverkets projekt för att förbättra för oskyddade trafikanter att passera samt att röra sig längs väg 136 pågår.

De delar av den fördjupade översiktsplanen som är utbyggda har inte inkluderats i den nya översiktsplanen, exempelvis den befintliga planen norr om Rälla strandväg. Det har förtydligats i inledningen av planen.

Privatperson 5

Konstaterar, efter att ha tagit del av översiktsplanen och förslag till nya vägar, att kommunen inte prioriterar trafiksäkerhet och påskyndar arbetet med adekvata lösningar för väg 136/Stora Rörsvägen. Vidare konstateras att kommunen inte förstått att trafiken sommarmånaderna ökat väsentligt de senaste åren, bland annat tack vare framgångsrikt lokalt företagande, inte bryr sig om den dagliga livsfara trafikanterna utsätts för vid avfart från väg 136, inte förstår det stora och omedelbara behovet av säker cykelväg motsvarande väg 136 sträckning från Algutsrum till Borgholm och att kommunen inte dragit lärdom av tidigare mycket svåra olyckor vid bland annat Isgärde och Strandtorp.

Genom att inte fastställa adekvata lokala planer omöjliggör kommunen Trafikverkets planering och akut nödvändigt bygge av en säker vägkorsning fördröjs ytterligare. Kommunen bör omedelbart och oavsett andra planer fastställa behovet av säker och flexibel trafiklösning vid avfarten från 136 mot Stora Rör. Samt påtala den orimliga och farliga fördröjningen för Trafikverket.

Kommentar

Tack för synpunkten. Dialog förs löpande mellan Trafikverket och kommunen för samordning av intressen. Arbete med detaljplan och vägplan i området pågår. Trafikutredningen tillhör det pågående detaljplaneringsarbete i området och är inte något som i detalj utreds i översiktsplanen. Yttrandet föranleder ingen ändring av översiktsplanen.

Privatperson 6

På kartan finns ett område i norra Djupvik inom/mellan NF8 och SB23 som inte fått någon beteckning utan är vitt. Detta måste vara ett förbiseende. Detta område måste ha beteckningen Natur och friluftsliv – utvecklad. Se texten på sida 68 under NF8. Enligt den fördjupade översiktsplanen för Djupvik ingår detta område i 1. Områden som skall bevaras. Ingen ny exploatering får komma till stånd. 1A Stenkusten.

Med erfarenhet av Borgholms kommuns försummelser och debaclet vid tillkomsten av ”stugbyn/sjöbodarna” i Lofta hamn så är det mycket viktigt att översiktsplanen är tydlig och inte ger utrymme för några misstolkningar.

Inom norra Djupviks- och Loftaområdet pågår för närvarande detaljpaneläggning av ca 71 nya fastigheter där kommunen prioriterar åretruntbebyggelse. Detta plus hotell-/stugbyverksamheten i ”Lofta hamn” genererar naturligtvis många nya behov av infrastruktur, kollektivtrafik, P-platser, gång- och cykelvägar, skolor med mera. Här måste kommunen ta ett samlat ansvar och inte överlåta till vägsamfälligheter inom olika områden eller exploitörer att lösa.

Kommentar

Översiktsplanen innehåller generella riktlinjer för bebyggelseutveckling, i områdesbeskrivningarna finns en sammanfattning av inriktningen för området. En detaljerad utredning och prövning sker i den fortsatta planeringen.

Behovet av att förbättra trafiksituationen inom området Djupvik-Lofta konstateras i översiktsplanen. Specifika åtgärder för trafiksäkerhet hanteras detaljerat i den fortsatta planeringen. Vem som ska vara huvudman för vägnätet bedöms i varje enskilt planärende

Privatperson 7

Anser att en plan på sammanlagt 70 tomter i Djupvik genererar många frågor, inte minst kring vattenförsörjningen. Att bygga ut Djupvik-Lofta med ambitioner med

åretruntboende är inte realistiskt! Vägar med utrymme för cyklister? Badplatser förutom Djupvik? Fotbollsplan? Var ska alla människor promenera? Borgholms kommun måste fundera på en konsekvensanalys med experter! Trafik kan inte enbart lastas på vägföreningar. Hur klarar vår känsliga natur alla människor som rör sig innan allt förvandlats till grus? Har kommunen några planer på ytterligare badplatser exempelvis vid Lofta hamn? Eller ska detta upplåtas åt entreprenörer? Och vägarna som kommer att bli fullproppade med husbilar, familjer på cyklar etcetera, kommer kommunen att bidra till bredare vägar, infrastruktur med mera? Eller ska detta betalas av vägföreningarna? Svåra frågor men en långsiktig konsekvensanalys krävs om Borgholms kommun godkänner planen.

Politiker har sedan länge beslutat enligt ”ad hoc”. Inte minst i turerna kring Lofta hamn! Nu behöver ni nog tänka och kanske engagera någon expert på samhällsbyggnad innan ni beslutar kring planen. Planen om den verkställs får stora konsekvenser kring miljö, trafik, vattenförsörjning, påverkan på natur mm.

Kommentar

Behovet av att förbättra trafiksituationen inom området Djupvik-Lofta konstateras i översiktsplanen. Specifika åtgärder för trafiksäkerhet hanteras detaljerat i den fortsatta planeringen. Vem som ska vara huvudman för vägnätet bedöms i varje enskilt planärende

Översiktsplanen innehåller generella riktlinjer för bebyggelseutveckling, i områdesbeskrivningarna finns en sammanfattning av inriktningen för området. En detaljerad utredning och prövning sker i den fortsatta planeringen.

Privatperson 8

Konstaterar att det är en dåligt genomtänkt plan att bebygga den del av Stora Rör som är kommunägd. Personen skulle gärna vilja ta del av vilka kostnader kommunen har lagt ut på planarkitekter och utredningar inför det planerade utbygget samt de tankar, idéer och övervägningar man lagt fram vid planerandet. Vad man grundat sina beslut på. Statistik och förväntade behov av bostäder, deras läge etc.

I tidigare fördjupad översiktsplan har tydligt deklarerats att befintlig fritidsbebyggelse ska behållas intakt och inte beröras av ny exploatering i sin omedelbara närhet. Såsom vi tidigare har påpekat lämpar sig Övfre Stora Rör sig inte för åretruntbebyggelse eller flerfamiljs-hus utan detta borde planeras i Rälla området öster om vägen där det finns skola, service och bra bussförbindelser.

Att hugga ner gammal skog som renar luften och agerar som en lunga för området och även skyddar mot bilavgaser från 136 samt reducerar bullret för den numera täta trafiken året runt är dålig miljöpolitik. Fritidsområden i och omkring Stora Rör används flitigt av Rällabor som således har en god miljö för promenader, cykling och skidåkning.

Den nya vägdragningen som föreslagits genom skogen, över branten och ner till den nya bebyggelsen är en total katastrof. En mer än halvkilometer lång sträcka genom gammal skog och över en brant slänt förstör både höjdskillnaden och den unika upplevelsen med

förkastningsbranter i området. Genom att ta bort träd binds inte sanden och man förändrar hela det ekologiska systemet. Det är sådana ingrepp som leder till naturkatastrofer och klimatförändringar.

Personen anser att det är en snedvriden uppfattning om vad man borde använda de värden Öland har till. Vi måste bli eniga om vad vi vill värna om och hur.

Kommentar

Kommunen har i processen för översiktsplanen genomfört ett större arbete kopplat till kommunens långsiktiga utveckling. Detta har resulterat i utpekandet av utbyggnadsområden på en övergripande nivå. Kommunens ambition är att utveckla Stora Rör och Rälla då det är ett strategiskt läge med goda kommunikationer och befintlig service. Översiktsplanen innehåller generella riktlinjer för bebyggelseutveckling, i områdesbeskrivningarna finns en sammanfattning av inriktningen för området. För område SB42 (östra Stora Rör) pågår ett detaljplaneringsarbete där platsens lämplighet utreds i detalj.

Privatperson 9

Enligt förslag planeras en mycket stor utbyggnad i Södra Rällaskogen.

Klimatförändringarna märks i hela världen redan nu med mer extremväder, torka och översvämningar. Öland är inte förskonat. Detta står det om i planen, men dessa fakta kopplas inte ihop med det förslag man lägger.

Öland består till 28 % av skog. Skogar är koldioxidsänkor och att bebygga och anlägga vägar i ett område med en uppväxt tallskog, kan inte vara en hållbar planering med tanke på klimatet. Södra Rällaskogen, som i planen bedöms ha höga naturvärden, där isälvar har format en speciell miljö, att bygga många hus och vägar där, strider mot flera av målen i översiktsplanen. Som att bevara de viktiga naturvärden som denna del av Öland äger, att sammanhängande obebyggda områden ska så långt som möjligt bevaras obebyggda och att småorter ska behålla sina karaktärer. Öster om Södra Rällaskogen finns ett stort vattenskyddsområde sedan många år tillbaka. Nu finns det också ett stort naturreservat väster om Södra Rällaskogen ända ner till Kalmar sund och en bit ut i sundet i vissa delar. Vattnet är en av de viktigaste faktorer att ta hänsyn till vid planering för nya vägar och ny bebyggelse. Det finns viktigt grundvatten i Södra Rällaskogen.

Träd ger skugga och skyddar mot extremvärme. Hårdgjorda ytor hindrar vattnets avrinning och infiltrering i sanden och en mindre mängd vatten kommer att rinna ner till lövskogen och sumpskogen i naturreservatet nedanför. Detta riskerar att minska den biologiska mångfalden för träd, växter, djur och insekter i det nya reservatet.

”Grön infrastruktur” som det kallas i förslaget, sammanhängande skog ger möjlighet för viltet att förflytta sig från norr till söder. Det skapar också större skydd för sandlevande insekter som är ett viktigt mål som naturreservatet Ekerum/Stora Rör ska bidra till. Ingen analys görs i översiktsplanen om hur bebyggelse och befolkningstillväxt m.m. utvecklats i Borgholms kommun sedan 2002. Detta måste vara en av grunderna för planeringen. Ändå föreslås i översiktsplanens att de allra flesta nya hus ska byggas i Södra Rällaskogen. Ingen analys görs om konsekvenserna för orten Stora Rör med en utbyggnad

som kan komma att mångdubbla befolkningen och kommer att öka biltrafiken. Redan nu är det stora problem med parkeringsmöjligheter i Stora Rör. Det är långt till skolan och affären i Rälla men i förslaget verkar det som om Rälla och Stora Rör gränsar till varandra. Orterna Ekerum och Halltorp nämns inte alls, trots att de var med i den fördjupade detaljplanen som gjordes 2011.

Södra Rällaskogen har många gamla stigar som används av människor som bor i Stora Rör, av turister och cyklister. Det kommer att komma fler turister till Rälla/Ekerum/Stora Rör ju mer känt det nya naturreservatet blir. Södra Rällaskogen bör bli en del av naturreservatet Ekerum/Stora Rör. Skogen skulle kunna bli en välkomnande ingång till det befintliga naturreservatet för människor som kommer söderifrån. Bevara Södra Rällaskogen som den vackra viktiga skog den är idag!

Kommentar

En av översiktsplanens funktioner är att göra en värdering av olika intressen för att skapa riktlinjer och peka ut utbyggnadsområden utifrån kommunens förutsättningar och behov. Samtliga allmänna intressen kan inte tillgodoses fullt ut överallt, utan prioriteringar måste ske i planläggning, exempelvis kan tillkomsten av ny infrastruktur och bostadsbebyggelse innebära vissa konflikter med bevarandet av jordbruksmark eller befintliga natur- och kulturvärden.

Kommunens ambition är att utveckla Stora Rör och Rälla då det är ett strategiskt läge med goda kommunikationer och befintlig service. Översiktsplanen innehåller generella riktlinjer för bebyggelseutveckling och i områdesbeskrivningarna finns en sammanfattning av inriktningen för området. Vidare utredning och prövning av utbyggnad sker i den fortsatta planeringen. För område SB42 (östra Stora Rör) pågår ett detaljplanearbete där platsens lämplighet utreds på detaljerad nivå.

De områden som detaljplanerats och bebyggs sedan den fördjupade översiktsplanen antogs är inte med i detta förslag. Detta förtydligas i inledningen.

Privatperson 10

Den markanvändning som är angiven på sida 66 för den grönstreckade delen av området, Natur och friluftsliv – utvecklad finner vi väldigt märklig i sammanhanget i och med att en stor del av ytan utgörs av redan bebyggda privatägda fastigheter, en del av dessa för permanentboende. Det vill säga områden som definitivt inte är tillgängliga för natur och friluftsliv för allmänheten. Den benämningen borde i huvudsak endast användas för marken väster om kustvägen som de facto är avsedd just för en sådan användning, men då med epitetet Natur och friluftsliv endast.

Även om den nu aktuella Översiktsplan 2040 som det också nämns i dokumentet endast blir vägledande och inte bindande så bör benämningen Natur och friluftsliv – utvecklad inte heller vara aktuell för det område i Djupvik som fått positivt planbesked.

Kommentar

Kartan har justerats och begreppet utvecklad tas bort från bland annat kategorin

Privatperson 11

Om den nya vägdragningen mellan Vincents Väg och landsväg 136 Stora Rörområdet. Planen är helt förkastlig. Hur är det möjligt att konstruera ett sådant ingrepp i den vackraste och äldsta delen av skogen att leda en asfalterad bilväg nerifrån och upp för branten för att sedan ansluta mot Stora Rörsvägen, bakom redan befintlig byggnation som funnits i ett 70-tal år. De husen har ju redan en väg, Mor Linas, som ansluter mot Stora Rörsvägen och fungerar utmärkt. Enligt den nya dragningen ska de som bor där åka tillbaka in i skogen runda sina egna tomter och köra bakom egna hus för att komma ut på vägen till Stora Rör.

För några dagar sedan fick jag veta om att man i dagarna hittat den rödlistade svampen tallticka i området där den nya vägen ska fram. Tickorna lever på furor som är minst 150 år gamla. Svampfynden är skickade till artbanken-portalen SLU.

Det mesta av Tallskogen ska fällas ända upp till väg 136, det vill kommunpolitikerna för sin planerade husbyggnation med 140 hus i första etappen. Vad ska då hålla sanden på plats om tallens ”armeringsjärn” rötterna är uppdragna? Och vart tar kolsänkorna vägen? Vår rika natur, våra sällsynta småkryp, rödlistade arter och skogens vilda djur? Vid väg 136 är ljud och bullernivån hög, och där har vi tall och lövskog att tacka för det naturliga bullerplanket.

Hur ska vattentäkten i Rälla med omnejd räcka till? Vi måste se klimatförändringarna i ögonen. Vi måste erkänna att vi lever i klimatkris.

Kommentar

Kommunen har i processen för översiktsplanen genomfört ett större arbete kopplat till kommunens långsiktiga utveckling som har resulterat i utpekandet av utbyggnadsområden på en övergripande nivå. Översiktsplanen innehåller generella riktlinjer för bebyggelseutveckling och i områdesbeskrivningarna finns en sammanfattning av inriktningen för området. Vidare utredning och prövning av utbyggnad sker i den fortsatta planeringen. För delar av område SB42 (östra Stora Rör) pågår ett detaljplaneringsarbete där platsens lämplighet utreds i detalj.

Bedömningar av vattentäktens kapacitet sker mer detaljerat i VA-plan och detaljplan. Översiktsplanen och VA-planen har samordnats.

Privatperson 12

Anser att område SB33 i översiktsplanen har en inbuktning i linjen på mitten som hade passat bättre längre söderut på området, då det ligger nära Klinta Bodar som det ska tas hänsyn till.

Kommentar

Tack för synpunkten. Kartan har justerats. Av områdesbeskrivningen framgår att hänsyn till Klinta bodar ska tas i efterföljande planering.

Privatperson 13

I det tidigare förslaget till översiktsplan fanns Borgehage med i beskrivningen område 25 A och B. Nu har man helt lyft bort Borgehage trots att man fortsätter med byggplanerna! Det skulle vara ur ett kultur- och historiskt perspektiv en stor skada att förstöra byns stora värde som har ett riksintresse om man tillät att bebygga åkermarken. Många arter i området lever i symbios med varandra och med den brukade jordbruksmarken, som binder dem samman. Speciellt viktigt är det för många mycket sällsynta rödlistade insektsarter.

25 B:

Eftersom området är delvis inom strandskyddat område och knippnejlika växer från 1:46 bort till Solliden, är området helt uteslutet för byggnation för det skydd som knippnejlika och strandskyddet har. Det finns också på 1:63 gott om den fridlysta Ekoxe och på båda sidor om Borgehagevägen upp till åsen. Det krävs särskilda skäl för att bevilja dispens eller upphäva strandskyddet enligt Naturvårdsverket. Har man begärt särskild dispens?

25 A:

I det tidigare förslaget 25 A är ett första steg är att pröva områdets förenlighet med kraven i PBL 2 kap 2§ att följa MB 3 kap 4§. Hela eller delar av området ska fortsätta vara jordbruksmark tills områdets lämplighet för byggnation utretts färdigt. Har man gjort denna prövning och i så fall var kan man läsa den? Enligt 25 A ska man göra en Naturvärdesinventering. Hänsyn ska tas till omgivningens naturmiljöer? Har man gjort en naturvårdsinventering och efter den gjort en analys av konsekvenserna för naturen om man bebygger området?

Borgholms kommun, Länsstyrelsen i Kalmar och Borgehage byalag har genomfört ett LONA-projekt. Resultatet är att det finns 135 rödlistade arter och Borgehage hör till ett av norra Europas område, som har störst mångfald och flest rödlistade arter. I bilagan finns Borgehages rödlistade arter i excellarket och alla de blommor och insekter, som är direkt berörda av en bebyggelse rödmarkerade. Jag inte tagit med alla de rödlistade arter som finns på Borgehage alvar, som också kommer att beröras om trafiken ökar till Borgehage by. Det finns i Borgehage ett stort antal rödlistade insekter där man bara kan ange att de finns i området. De flesta av dessa rödlistade arter behöver både lövskogen, brynjeområdet området mellan lövskog och åkermarken. I område 25 A och B är inte omringat av stora naturvärden utan även 25 A och B har dessa höga naturvärden med olika insekter och exempelvis knippnejlika, ekoxen och alla rödlistade insekter. Trots dessa extremt stora naturvärden fortsätter Borgholms kommun med att planera för en stor byggnation på åkermark. Hur kan Borgholms kommun försvara detta handlade?

Att ta åkermark urdrift nu när vi har denna stora miljökatastrof i världen och ett pågående krig i Ukraina är inte försvarbart.

Området söder om Borgholm är helt unikt eftersom man inom en diameter på 1 mil har följande värden:

- Två slott: Borgholms slott och Solliden
- Borgholms Kungsgård
- Svarteberga fornborg

- De arkeologiska intressanta byarna som flyttades då Borgholms Kungsgård bilades: Getungstad och Slätt by. Slätt by ligger i Slottsalvarets södra kant och gränsar till Borgehage alvar (se bilaga karta).
- Röpplinge by med en kyrka från 1100-talet
- Unika naturvärden i Borgehage och dammarna som tillhört Borgehage Kungsgård.
- Ett av de största nu sammanhängande lövskogar från Borgahage reservat ner till Halltorp.
- Borgehage by är en dubbel radby i Nedre Bygatan, som är kulturminnesskyddas och malmbebyggelsen på Övre Bygatan med ett stort kulturvärde.

Att 2022 förstöra Borgehage by genom att tillåta en stor byggnation med stora natur- och kulturvårdens förstörelse, vore förfärligt för byn, Öland och Sverige.

Miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) redovisar berörda riksintressen och påverkan på dem, däremot saknas redovisningen i planförslaget.

Kommentar

Kommunen har i processen för översiktsplanen genomfört ett större arbete kopplat till kommunens långsiktiga utveckling. Detta har resulterat i utpekandet av utbyggnadsområden på en övergripande nivå.

En av översiktsplanens funktioner är att göra en värdering av olika intressen för att skapa riktlinjer och peka ut utbyggnadsområden utifrån kommunens förutsättningar och behov. Samtliga allmänna intressen kan inte tillgodoses fullt ut överallt, utan prioriteringar måste ske i planläggning. Exempelvis kan tillkomsten av ny infrastruktur och bostadsbebyggelse innebära vissa konflikter med bevarandet av jordbruksmark eller befintliga natur- och kulturvärden.

Platsens lämplighet för ny bebyggelse utreds på detaljerad nivå i en detaljplane-process.

Privatperson 14

Gullebäcksvägen är delvis en tidigare bruksväg för jordbruket och tillkom i samband med att området började bebyggas. Den utformades för en ytterst begränsad trafik. Vägen är smal, delvis kantad av stenmurar och har några 90 graders kurvor vilket gör den svårframkomlig för dagens allt större fordon, inte minst lastfordon och avfallshämtningsfordon. Infarten från väg 136 sker via ett servitut över en villafastighet. I takt med tillkommande bebyggelse längs vägen har trafikmängden, såväl persontrafik som övriga transporter ökat drastiskt. Detta med skador på vägen och befintliga staket som följd. Vi bedömer att ytterligare trafik på Gullebäcksvägen är rent olämplig. Vid Gullebäcksvägens nordöstra ände, (SB2-området i samrådsversionen av översiktsplanen, tidigare A1 nordost) beslutade Mark-och Miljööverdomstolen (MÖD) i februari 2021 att medge bebyggelse för tre fritidshus. Detta med motiveringen att just detta område inte har någon direkt anslutning till befintlig betes- eller åkermark, se MÖD 2021-02-03 mål nr P 7508-19. Dessutom finns infrastruktur såsom el och VA i direkt anslutning till de tre tomterna.

I den södra delen av det norra området SB2 ligger bebyggelsen i direkt anslutning till befintlig betes-åkermark söderut. Här har marken brukats i minst 100 år och nyttjas för

närvarande som betesområde för ett 50-tal får. Marken utgör med sina öppna fält en ovärderlig del av den samlade kulturmiljön kring lantgården. Med hänvisning till MÖD:s ställningstagande ovan bör därför denna del inte bebyggas utan bevaras som en del i kulturlandskapet. Till skillnad mot MÖD-avgörandet P7508-19 är skiftet inte insprängt mellan befintlig bebyggelse, istället är det en del av ett större jordbrukslandskap som läses ihop med gården längre söderut. Exploatering på skiftet är därmed inte förenlig med 2 kap. 6 § punkten 1 plan- och bygglagen.

Markområdet torde vara av sådan art som omfattas av 3 kap. 4 § miljöbalken. I samrådsversionen av Översiktsplan 2040 anger kommunen själv att jordbruksmark är nästintill omöjlig att återställa när den väl är bebyggd. Noterbart är att detta specifika område ligger endast några 100-tals meter ifrån kända och mycket välbesökta turistattraktioner.

Ett ytterligare skäl till att inte bebygga området (SB2 syd) är att detta skifte av fastigheten saknar direkt anslutning till all infrastruktur, till skillnad mot ovan nämnda område i nordost. För att lösa angöringsfrågan krävs nya vägdragningar via den redan överbelastade Gullebäcksvägen. Det skulle även strida mot 2 kap. 6 § punkt 6 Plan- och bygglagen. Vi anser att den inriktning som anges i planen om att pröva att exploatera några nya tomter redan är väl uppfyllt. Ett ytterligare ianspråktagande av det södra markområdet skulle utgöra en stor skada och potentiellt inte ge några fördelar varken för kommunen eller allmänheten.

Kommentar

Den norra delen av SB 2, utgår som utpekade område då det senaste året tillkommit tomter för bostadsbebyggelse. Eventuella nya tomter prövas genom förhandsbesked. Översiktsplanen är endast vägledande.

Privatperson 15

Föreslår följande ändringar i skrivningen för SB33:

- Att med hänsyn till Borgholm kommuns övergripande mål med långsiktig hållbar utveckling för natur och kulturmiljö, vattenförsörjning och tillgänglighet inte avsätts till bostadsbebyggelse.
- Att vattenförande åkermark inte heller avsätts till bostadsbebyggelse.
- Att Länsstyrelsens beslut 2012-01-27 om ökat strandskydd till 300 meter för att bevara och tillvarata de öppna strandängarna och kulturmiljön skall kvarstå.

Detta innebär att skrivningen i SB 33 stryks från föreslagna översiktsplanen.

Vidare föreslås i detta sammanhang lämplig ändring i gällande byggnadsplan 08-KÖP-1027. För att uppnå mål om hållbar utveckling, attraktiv livsmiljö, goda kommunikationer, levande landsbygd och värna vattenförsörjningen föreslås strykning av prickmark, ökning av byggyta från nuvarande 100 m², ledande till och möjliggör rationell bebyggelse för permanent boende.

Kommentar

Kommunen har i processen för översiktsplanen genomfört ett större arbete kopplat till kommunens långsiktiga utveckling som har resulterat i utpekandet av

utbyggnadsområden på en övergripande nivå. Vidare utredning och prövning av utbyggnad sker i den fortsatta planeringen.

Nämnda byggnadsplan ligger inom område SB28 med beskrivningen ”Bebyggt område som kan utredas för fler och utökade byggrätter”.

Yttrandet föranleder ingen ändring i översiktsplanen.

Privatperson 16

Är mycket kritiska både mot förslaget på Översiktsplan 2040 och mot det sätt som ärendet hanterats på. Personerna är inte emot utbyggnad och utveckling av området men det är nödvändigt att det görs en ordentlig justering av förslaget för att uppnå kommunens mål och vision.

Den nya översiktsplanen saknar en analys av förväntad befolkningsutveckling, arbetsmarknad, turism, handel, framtida trafik- och energilösningar m.m. Förändringarna är små, jämfört med den gällande översiktsplanen från 2002, även om hållbarhets- och miljöaspekter betonas på ett annat sätt.

Det föreslås att kommunen justerar översiktsplanen beträffande Stora Rör och Rälla så att den innehåller mer konsekventa, sammanhängande och effektivare lösningar. Nuvarande plan är inte det effektivaste sättet att använda kommunen finanser. De uppsatta målen kan uppnås betydligt säkrare, effektivare och billigare. Detta görs genom att inte dela på bebyggelse och service/vård etc mellan Rälla och Stora Rör utan istället fortsätta den framgångsrika utvecklingen Rälla som ort.

Avgörande för valet av bostad för den som arbetar i Kalmar, är goda pendlingsmöjligheter, nära till busshållplats, service med åretruntöppna affärer och restauranger, gångavstånd till skola och idrottsplatser mm. Kommunen framställer det i översiktsplanen att detta kommer att finnas i anslutning till nya bostadsområden i Stora Rör vilket inte stämmer. Alla dessa avgörande faktorer finns däremot redan i Rälla, inte i Stora Rör. En obalanserad utbyggnad mellan Rälla och Stora Rör skulle kräva en dubblering av service för att få personer som jobbar i Kalmar att bosätta sig i Stora Rör. Stora möjligheter finns däremot att bygga ut, mer än vad som har föreslagits i Översiktsplanen, i Rälla.

Ett tre- eller fyrdubblat invånarantal, som planen möjliggör, kräver uppbyggnad av helt ny samhällsservice och infrastruktur och skulle göra Stora Rör större än Rälla och helt krossa och förstöra den idyll som kommunen marknadsför. Det går inte att få personer att flytta hit med hänvisning till något som inte finns längre. Det innebär stora trafikflöden, miljöbelastning, trafiksäkerhetsrisker och ineffektivitet när bebyggelse planeras så långt från existerande skola, affärer, service och trafikplatser.

Bygg bostäder för kommuninvånarna där det behövs för att utveckla det lokala näringslivet och satsa på turism och service till sommarboende och besökande turister som kan lockas bli fastboende där det passar bäst.

Kommunen vill bygga i Stora Rör för att få fler skattebetalare, fler skolelever och ett större underlag för service i Rälla. Eftersom avståndet är så stort mellan Rälla och Stora Rör krävs mycket stora och dyra insatser för att lösa infrastrukturen. I det skenet blir det ett mer

smidigt alternativ för nya invånare att handla, utföra ärenden och vård på vägen mellan Kalmar och Stora Rör. I Rälla finns service och byggbar mark och Rälla har väl utvecklad infrastruktur. Vägplanen för en undergång under 136:an har vunnit laga kraft. Den kommer att göra det lätt att nå dit man vill. Dessutom nås naturreservat, busshållplats, affär, idrottshall och skola inom gångavstånd. Allt detta skulle behöva dubbleras i Stora Rör för att tillfredsställa nya invånarens behov.

Denna plan är varken bra för Stora Rör eller för Rälla. Båda orterna behöver utvecklas efter sina egna förutsättningar. I stället för att nya permanentboende i Stora Rör ska köra bil till service i Rälla, Kalmar eller Färjestaden bör invånarna i dessa orter lockas att bli besökare i det trevliga Stora Rör. Byn bör få utvecklas som den gjort hittills med succesiva tillskott av bostäder varav en del så småningom blir permanent bebodda, men de flesta kommer inte att innehas av åretruntboende familjer. Att underminera attraktionskraften i Stora Rör för turismen omkullkastar hela den kommunalekonomiska kalkylen. Utan turism dör landsbygden.

Planen på att bygga längs 136:an och Stora Rörsvägen kan heller inte genomföras förrän Trafikverket byggt en ny utfart från Stora Rörsvägen. Kommunen räknar med att området kan vara bebyggt 2037. Så länge ska det alltså kunna dröja innan det finns en undergång, nya busshållplatser och utvecklad service och det är inte säkert att något av detta faktiskt kommer att byggas.

Södra Rällaskogen används för friluftsliv och har ett utvecklat system av stigar, som nyttjas av de som promenerar, joggar, orienterar och mountainbikecyklister m fl. Ju större trycket blir på reservatsområdet Rälla-Ekerum, desto viktigare är det att skogen vid Stora Rör blir kvar för att uppnå kommunens visioner och mål rörande naturintressen och att området planeras med hänsyn till detta. Skogsområdet behöver vara så stort och sammanhängande som möjligt. Varje tättbebyggt bostadsområde som skjuter in i skogen ger störningar långt in och medverkar till att fragmentisera den.

Trots att det framgår av kartorna i översiktsplanen att det i området Ekerum-Rälla-Stora Rör finns ett mycket stort antal naturreservat analyseras inte detta alls vare sig utifrån naturaspekter eller som besöksmål. Inte heller alla fornborgar finns med.

Förslaget når inte alls upp till den kvalitet som krävs enligt PBL och Miljöbalken. Särskilt intressant är det att läsa miljökonsekvensbeskrivningen som gjorts av en konsult som erkänner att det saknas underlag för att göra relevanta bedömningar.

Vi vill att kommunen innan en detaljplan antas för någon del av Södra Rällaskogen överväger att utöka det kommunala naturreservatet för att bevara skogen för natur och friluftsliv.

Kommentar

En av översiktsplanens funktioner är att göra en värdering av olika intressen för att skapa riktlinjer och peka ut utbyggnadsområden utifrån kommunens förutsättningar och behov.

Stora Rör har växt fram runt hamnen som anlades där Kalmar sund är som smalast och närheten till fastlandet har varit avgörande för ortens utveckling.

Det strategiska läget är också skälet till att kommunen ytterligare vill utveckla Stora Rör i linje med kommunens mål för att uppnå en hållbar bebyggelseutveckling. Översiktsplanens övergripande strategi är att utveckla bebyggelsen i prioriterade knutpunkter och stråk, i första hand i anslutning till befintlig bebyggelse.

Översiktsplanen innehåller generella riktlinjer för bebyggelseutveckling, i områdesbeskrivningarna finns en sammanfattning av inriktningen för området. Vidare utredning och prövning av utbyggnad sker i den fortsatta planeringen. För område SB42 (östra Stora Rör) pågår ett detaljplaneringsarbete där platsens lämplighet utreds i detalj.

Privatperson 17

Trafiksäkerheten skall förbättras och övervakas bättre! På trottoarer och övergångsställen skall det vara säkert för gående.

Kommentar

*Trafiksäkerheten är inget som i detalj hanteras i översiktsplanen, men en av riktlinjerna för den långsiktiga utvecklingen är att trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter ska prioriteras i framtida väg- och detaljplanering. Se mer i kapitlet *Infrastruktur och kommunikationer*.*

Privatperson 18

Jag protesterar mot ytterligare bebyggelse och vägar i södra Rällaskogen intill ljungheden som i översiktsplanen benämnes etapp 2.

Hela idyllen med den gamla stugbyn försvinner. Stugområdet är unikt med stora avstånd mellan stugorna och oftast inga markerade tomtgränser. Ser ni inte det vackra i området och vilken kulturskatt som i så fall förstörs.

Tidigare skulle mer eller mindre hela Rällaskogen bebyggas med hus och golfbanor ändra fram till minneslunden. Efter år av protester kom tills slut ett beslut från Naturvårdsverket om att göra området till naturreservat. Äntligen några som liksom vi insåg det värdefulla i detta lilla oerhört vackra skogsområde och som förhoppningsvis kommer att i framtiden sparas till kommande generationer. Detta borde innebära att man inte föreslår bebyggelse precis utanför reservatets gränser med allt vad detta innebär av störande vägar, många ljuskällor, oljud m.m. I området finns mycket vilt, många fågelarter, rovfåglar såsom ormvråk, fiskgjuse, glada, ugglor vidare fladdermöss, insekter, fjärilar och mycket mera. Vilken hänsyn tas tills att deras område hela tiden minskar. Fortsätter vi i denna takt med ytterligare bebyggelse och förstörelse har vi snart ingenting kvar att njuta av längre. Ekosystemen på land såsom skogar, våtmarker, torrmarker och berg utgör livsmiljöer för miljontals arter samtidigt som de renar luft och vatten.

Markförstöring och avskogning leder till ökade halter av växthusgaser och hotar såväl klimatet som djurarters överlevnad. Man häpnar när man ser politiker och medier som inte prioriterar annat än närliggande plånboksfrågor. Hur kommer framtida generationer att ha det. Utvecklingen är skrämmande.

Kommentar

Kommunen arbetar utifrån Agenda 2030. För att uppnå en hållbar bebyggelseutveckling är översiktsplanens övergripande strategi att utveckla bebyggelsen i prioriterade knutpunkter och stråk, i första hand i anslutning till befintlig bebyggelse.

Översiktsplanen innehåller generella riktlinjer för bebyggelseutveckling och i områdesbeskrivningarna finns en sammanfattning av inriktningen för området. Vidare utredning och prövning av utbyggnad sker i den fortsatta planeringen. För delar av område SB42 (östra Stora Rör) pågår ett detaljplaneringsarbete där platsens lämplighet utreds i detalj.

Privatperson 19

På sidan 39 under mark- och vattenanvändningskartor skriver man att område betecknat Natur- och friluftsliv också innefattar camping. På sidan 76 är marken mellan område SB28 och sundet redovisad som Natur- och friluftsliv. Antar att detta när ett misstag. Markanvändning ändras så att Camping inte tillåts.

I texten under rubriken SB28: ”I de gemensamma ytorna var den ursprungliga tanken att bevara havsutsikten från respektive tomt men har förlorat sin funktion och i ändrad plan ska ansvaret för skötseln utredas.” Texten är olyckligt formulerad och kan väcka förhoppningar som inte kan infrias. Det är av topografiska skäl inte möjligt att ”bevara havsutsikten från respektive tomt”. Om man håller ner vegetationen på allmänna ytor (och på enskild tomtmark) är det ändå bara tomterna närmast stranden eller på landborgsbranten som kan njuta utsikt.

Att bebyggelsen på ett naturligt sätt bäddats in i grönska är, som uttrycks i handlingen, av godo för det allmännas rörelse längs stranden. Fokus hamnar på mötet med vattnet och inte på bebyggelse.

I en framtida utredning om byggrätter och komplettering inom område SB28 vill jag framhålla vikten av att hålla landborgen ”ren”. Ny bebyggelse vars höjd reser sig över landborgen skall inte tillåtas längs Soteshögsvägen. En text som betonar vikten av landborgen för upplevelsen av landskapet bör föras in i översiktsplanen.

Kommentar

Användningen av kategorin Natur och friluftsliv är bred. Mer detaljerade beskrivningar finns i texten.

Stycket som rör SB 28 har utvecklats för att tydliggöra att rekreation och tillgänglighet prioriteras och att ny bebyggelse inte ska tillåtas högre än landborgen.

Privatperson 20

Har ni överhuvudtaget tittat på alla synpunkter som kom in till kommunen för ”detaljplan för Stora – Rör 2:1” hösten 2021?

Översiktsplanen 2040 saknar analys av befolkningsökning, arbetsmarknad, turism, handel, kultur samt framtida trafik och energilösningar. Delvis avsaknad av naturaspekter,

fornborgar och andra fornlämningar och imaginärt folkloristiskt kulturarv. Dimensionerna för trafikflöden 2045 ska enligt EU:s direktiv minska!

Ett ingrepp omöjligt att reparera innebär det, när det planeras för en gata från väg 136 genom en isälvsavlagring med märkliga sanddyner, genom gammal skog till ett planerat nytt bostadsområde som ligger granne med befintlig bebyggelse med utfart via Vincents väg. Bättre då att planera för ökat bostadsutbyggande i serviceorten Rälla, som redan har affär, skola, bibliotek mm. Det är även viktigt att också efter år 2040 kunna se och höra fåglar som Nattskärna, Morkulla, Kattuggla, Horsgöken (Enkelbeckasinen).

Inte någonstans i översiktsplanen 2040, står det om det viktiga imaginära kulturarvet/minnet, som kommer att bli än viktigare för kultur och turismnäring. Skogen i Rälla Tall har alltid varit ett gränsland mellan fantasi och verklighet, ofta utanför min och andra människors kontroll. Det är så det bör förbli!

Kommentar

Kommunen har i processen för översiktsplanen genomfört ett större arbete kopplat till kommunens långsiktiga utveckling som har resulterat i utpekandet av utbyggnadsområden på en övergripande nivå. Översiktsplanen innehåller generella riktlinjer för bebyggelseutveckling och i områdesbeskrivningarna finns en sammanfattning av inriktningen för området. Vidare utredning och prövning av utbyggnad sker i den fortsatta planeringen. För delar av område SB42 (östra Stora Rör) pågår ett detaljplaneringsarbete där platsens lämplighet utreds i detalj.

Fornborgar och fornlämningar finns beskrivet under rubriken Kulturmiljövärden på sidan 94.

Synpunkten om imaginära kulturarvet noteras men föranleder ingen ändring av planen.

Privatperson 21

Personerna presenterar markområden som de önskar bebygga och därmed vill ska beaktas i den nya översiktsplanen. För den fortsatta utvecklingen av Kårehamn är det viktigt att det finns olika typer av bostäder utifrån livets olika behov samt att näringslivet kan utvecklas och stärkas, något personerna vill medverka till. All övrig mark är avtalad att utgöra jordbruksmark för nyttjanderättsinnehavaren. Personerna föreslår kommunen att även ta i beaktan Kårehamns södra område som ett framtida utredningsområde.

Kommentar

Utredningsområdets utbredning har justerats utifrån områdets planeringsföretagningar.

Privatperson 22

Avseende Borgehage SB36

Sida 16: Småskalighet skall vara ett tydligt karaktärsdrag för Borgholms kommun.

Sida 30: Hänsyn till kulturmiljön handlar inte om att hindra nya tillägg i bebyggelsen utan att medvetet säkerställa att de nya värdena tillför något till de befintliga värdena på platsen.
- Förtätad bebyggelse med ett stort antal hus i Borgehage förändrar och förstör en gammal öländsk by och kan inte tillföra något positivt för platsen.

Sida 17: En effektiv och väl fungerande kollektivtrafik är en viktig del.
- Med 2 till 3 km till närmaste busshållplats är det inte så lättillgänglig kollektivtrafik i Borgehage.

Sida 25: Gröna samband för att binda ihop den övergripande grönstrukturen och skapa förutsättningar för spridningskorridorer och stärka den biologiska mångfalden.
- Den tänkta bebyggelsen i Borgehage kapar det gröna sambandet mellan Natura 2000 området söder om den tänkta bebyggelsen och marken (åkrar och skog) norrut mot Solliden och Borgahaga naturreservat.

Sida 34: Jordbrukets intresse bör särskilt beaktas.

Sida 132: Jordbruksmark är en långsiktig resurs och ska i första hand bevaras.
Den tänkta bebyggelsen är på jordbruksmark som inte går att återskapa. Med tanke på konfliktläget i världen och klimatförändringarna är det viktigt att bevara jordbruksmark.

Sida 79: Hur områdena (SB36) ska nås med bil ska utredas vidare.
Den befintliga smala vägen ner mot den tänkta bebyggelsen kan inte hantera mer trafik än den som finns nu, och en breddning av den skulle påverka känslig och värdefull natur och gamla stenmurar. Under byggnation av ett stort antal hus med många tunga transporter kommer lokalbefolkningen inte att kunna färdas på vägen.

Sida 99: Vid kusten är strandskyddsområdet oftast utökat till 300 m.
I den känsliga miljön i Borgehage bör man inte tillåta ny storskalig bebyggelse inom 300 m av strandskyddsområdet.

Allmänt: Fler människor i en känslig miljö sliter på naturen och skapar oro för vilda djur inklusive fåglar och insekter. Borgehages badplats är liten och kan ej förändras nämnvärt med tanke på den känsliga naturen.

Kommentar

Kommunen har i processen för översiktsplanen genomfört ett större arbete kopplat till kommunens långsiktiga utveckling. Detta har resulterat i utpekandet av utbyggnadsområden på en övergripande nivå.

En av översiktsplanens funktioner är att göra en värdering av olika intressen för att skapa riktlinjer och peka ut utbyggnadsområden utifrån kommunens förutsättningar och behov. Samtliga allmänna intressen kan inte tillgodoses fullt ut överallt, utan prioriteringar måste ske i planläggning. Exempelvis kan tillkomsten av ny infrastruktur och bostadsbebyggelse innebära vissa konflikter med bevarandet av jordbruksmark eller befintliga natur- och kulturvärden.

Platsens lämplighet för ny bebyggelse utreds på detaljerad nivå i en detaljplane-process.

Privatperson 23

Anser att en målbild som uppmålas i planförslaget stämmer dåligt med den plan samt trafikutredning man sedan har presenterat.

Område SB 42 är i dag en sammanhängande del av Rällaskogen och bör därför benämnas som naturmark. I området finns många rödlistade arter. Tallbestånd som är 100-150 gammal. Då skogen är tätare i den här delen är också djurlivet mer intensivt. Just där ny vägdragning är tänkt genom skogen finns bl.a. talltickan. En signalart som indikerar en mycket värdefull skog och som bereder plats åt många insektsarter. Flera rödlistade fåglar bl. a. spillkråka och talltita har visat sig i sommar.

Här finns också en stor del av de Istidskullar som klassats som mycket skyddsvärda. I översiktsplanen står att nya husen ska anpassas till dessa. Det är föga troligt att detta kommer att efterlevas när plattor på mark ska gjutas och alla tillgänglighetskrav ska till. Denna del av skogen fungerar också som grön korridor till skog söderut. Bebyggs hela området så bryter man denna möjlighet för spridning.

Området är också flitigt använt som tränings- och rekreationsområde både av närboende och klubbar från andra orter.

Allt detta är värden som är mycket eftersträvansvärda enligt översiktsplanens målbild. I planförslaget har området SB 42 i stället förlorat sin status som skyddsvärt och blivit sammanhängande bostadsbebyggelse med argumentet att det har ett fördelaktigt pendlingsavstånd till Kalmar.

En betydande del av en över 100 årig skog med höga naturvärden föreslås avverkas för att spara 3 min pendlings tid jämfört om man bor i Rälla där skolor och butik finns. Hur förklarar vi ett sådant beslut för nästa generation.

Översiktsplanen bör omarbetas och en ordentlig miljöanalys bör göras.

Trafikutredning

Här föreslås en ny väg dras från ny bebyggelse som leder upp över branten och genom hela skolen ut på Stora Rörsvägen. Denna väg bör utgå då eventuellt nya hus kan kopplas till befintliga vägar. Den föreslagna vägen segmenterar skogen vilket är negativt för många arter. Dragningen går genom partier med istidskullar samt den del av Rällaskogen där djurliv i nuläget är som mest fredat och intensivast.

Nya dragningen av Stora Rörsvägen är dock positiv då den ger en säkrare trafik korsning.

Kommentar

En av översiktsplanens funktioner är att göra en värdering av olika intressen för att skapa riktlinjer och peka ut utbyggnadsområden utifrån kommunens förutsättningar och behov. Samtliga allmänna intressen kan inte tillgodoses fullt ut överallt, utan prioriteringar måste ske i planläggning, exempelvis kan tillkomsten av ny infrastruktur och bostadsbebyggelse innebära vissa konflikter med bevarandet av jordbruksmark eller befintliga natur- och kulturvärden.

Kommunens ambition är att utveckla Stora Rör och Rälla då det är ett strategiskt läge med goda kommunikationer och befintlig service. Översiktsplanen innehåller generella riktlinjer för bebyggelseutveckling och i områdesbeskrivningarna finns en sammanfattning av inriktningen för området. Vidare utredning och prövning av utbyggnad sker i den fortsatta planeringen. För område SB42 (östra Stora Rör) pågår ett detaljplaneringsarbete där platsens lämplighet utreds i detalj.

Planen är miljöbedömd enligt kraven i PBL och MB

Specifika åtgärder för trafiksäkerhet är inget som hanteras i översiktsplanen, detta sker i den fortsatta planeringen på en mer detaljerad nivå.

Privatperson 24

Motsätter sig bebyggelsen som i fördjupad översiktsplan för Byxelkroksområdet planeras 2-5 tomter för bebyggelse nära Neptuni Åkrar och dess känsliga natur, i fördjupad översiktsplan kallat A1. Marken ligger dessutom på strandskyddat område med stort natur- och kulturhistoriskt värde. Naturen här bör bevaras i befintligt skick.

På vår tomt går en väg upp till de tomter som ligger bakom (ett gammalt servitut) och den vägen är redan nu överbelastad! När servitutet skrevs avsågs bondens tillgång till sina marker. På 50-60-talet såldes tomter som bebyggdes (5 st). Nu har det blivit 8 bebyggda tomter och de flesta har mer än en bil! Dessutom har de nyaste tomterna uthyrning sommartid vilket medför ännu mer trafik!

Bevara markerna som de är nu. Betesmark har stort naturhistoriskt värde!

Kommentar

Den norra delen av SB 2, utgår som utpekade område då det senaste året tillkommit tomter för bostadsbebyggelse. Eventuella nya tomter prövas genom förhandsbesked. Översiktsplanen är endast vägledande.

Privatperson 25

Är mycket kritiska både mot förslaget på Översiktsplan 2040 och mot det sätt som ärendet hanterats på. Personerna är inte emot utbyggnad och utveckling av området men det är nödvändigt att det görs en ordentlig justering av förslaget för att uppnå kommunens mål och vision.

Den nya översiktsplanen saknar en analys av förväntad befolkningsutveckling, arbetsmarknad, turism, handel, framtida trafik- och energilösningar m.m. Förändringarna är små, jämfört med den gällande översiktsplanen från 2002, även om hållbarhets- och miljöaspekter betonas på ett annat sätt.

Det föreslås att kommunen justerar översiktsplanen beträffande Stora Rör och Rälla så att den innehåller mer konsekventa, sammanhängande och effektivare lösningar. Nuvarande plan är inte det effektivaste sättet att använda kommunen finanser. De uppsatta målen kan uppnås betydligt säkrare, effektivare och billigare. Detta görs genom att inte dela

på bebyggelse och service/vård etc mellan Rälla och Stora Rör utan istället fortsätta den framgångsrika utvecklingen Rälla som ort.

Avgörande för valet av bostad för den som arbetar i Kalmar, är goda pendlingsmöjligheter, nära till busshållplats, service med åretruntöppna affärer och restauranger, gångavstånd till skola och idrottsplatser mm. Kommunen framställer det i översiktsplanen att detta kommer att finnas i anslutning till nya bostadsområden i Stora Rör vilket inte stämmer. Alla dessa avgörande faktorer finns däremot redan i Rälla, inte i Stora Rör. En obalanserad utbyggnad mellan Rälla och Stora Rör skulle kräva en dubblering av service för att få personer som jobbar i Kalmar att bosätta sig i Stora Rör. Stora möjligheter finns däremot att bygga ut, mer än vad som har föreslagits i Översiktsplanen, i Rälla.

Ett tre- eller fyrdubblat invånarantal, som planen möjliggör, kräver uppbyggnad av helt ny samhällsservice och infrastruktur och skulle göra Stora Rör större än Rälla och helt krossa och förstöra den idyll som kommunen marknadsför. Det går inte att få personer att flytta hit med hänvisning till något som inte finns längre. Det innebär stora trafikflöden, miljöbelastning, trafiksäkerhetsrisker och ineffektivitet när bebyggelse planeras så långt från existerande skola, affärer, service och trafikplatser.

Bygg bostäder för kommuninvånarna där det behövs för att utveckla det lokala näringslivet och satsa på turism och service till sommarboende och besökande turister som kan lockas bli fastboende där det passar bäst.

Kommunen vill bygga i Stora Rör för att få fler skattebetalare, fler skolelever och ett större underlag för service i Rälla. Eftersom avståndet är så stort mellan Rälla och Stora Rör krävs mycket stora och dyra insatser för att lösa infrastrukturen. I det skenet blir det ett mer smidigt alternativ för nya invånare att handla, utföra ärenden och vård på vägen mellan Kalmar och Stora Rör. I Rälla finns service och byggbar mark och Rälla har väl utvecklad infrastruktur. Vägplanen för en undergång under 136:an har vunnit laga kraft. Den kommer att göra det lätt att nå dit man vill. Dessutom nås naturreservat, busshållplats, affär, idrottshall och skola inom gångavstånd. Allt detta skulle behöva dubbleras i Stora Rör för att tillfredsställa nya invånares behov.

Denna plan är varken bra för Stora Rör eller för Rälla. Båda orterna behöver utvecklas efter sina egna förutsättningar. I stället för att nya permanentboende i Stora Rör ska köra bil till service i Rälla, Kalmar eller Färjestaden bör invånarna i dessa orter lockas att bli besökare i det trevliga Stora Rör. Byn bör få utvecklas som den gjort hittills med succesiva tillskott av bostäder varav en del så småningom blir permanent bebodda, men de flesta kommer inte att innehas av åretruntboende familjer. Att underminera attraktionskraften i Stora Rör för turismen omkullkastar hela den kommunalekonomiska kalkylen. Utan turism dör landsbygden.

Planen på att bygga längs 136:an och Stora Rörsvägen kan heller inte genomföras förrän Trafikverket byggt en ny utfart från Stora Rörsvägen. Kommunen räknar med att området kan vara bebyggt 2037. Så länge ska det alltså kunna dröja innan det finns en undergång, nya busshållplatser och utvecklad service och det är inte säkert att något av detta faktiskt kommer att byggas.

Södra Rällaskogen används för friluftsliv och har ett utvecklat system av stigar, som nyttjas

av de som promenerar, joggar, orienterar och mountainbikecyklister m fl. Ju större trycket blir på reservatsområdet Rälla-Ekerum, desto viktigare är det att skogen vid Stora Rör blir kvar för att uppnå kommunens visioner och mål rörande naturintressen och att området planeras med hänsyn till detta. Skogsområdet behöver vara så stort och sammanhängande som möjligt. Varje tätbebyggt bostadsområde som skjuter in i skogen ger störningar långt in och medverkar till att fragmentisera den.

Trots att det framgår av kartorna i översiktsplanen att det i området Ekerum-Rälla-Stora Rör finns ett mycket stort antal naturreservat analyseras inte detta alls vare sig utifrån naturaspekter eller som besöksmål. Inte heller alla fornborgar finns med.

Förslaget når inte alls upp till den kvalité som krävs enligt PBL och Miljöbalken. Särskilt intressant är det att läsa miljökonsekvensbeskrivningen som gjorts av en konsult som erkänner att det saknas underlag för att göra relevanta bedömningar.

Vi vill att kommunen innan en detaljplan antas för någon del av Södra Rällaskogen överväger att utöka det kommunala naturreservatet för att bevara skogen för natur och friluftsliv.

Kommentar

En av översiktsplanens funktioner är att göra en värdering av olika intressen för att skapa riktlinjer och peka ut utbyggnadsområden utifrån kommunens förutsättningar och behov.

Stora Rör har växt fram runt hamnen som anlades där Kalmar sund är som smalast och närheten till fastlandet har varit avgörande för ortens utveckling. Det strategiska läget är också skälet till att kommunen ytterligare vill utveckla Stora Rör i linje med kommunens mål för att uppnå en hållbar bebyggelseutveckling. Översiktsplanens övergripande strategi är att utveckla bebyggelsen i prioriterade knutpunkter och stråk, i första hand i anslutning till befintlig bebyggelse

Översiktsplanen innehåller generella riktlinjer för bebyggelseutveckling, i områdesbeskrivningarna finns en sammanfattning av inriktningen för området. Vidare utredning och prövning av utbyggnad sker i den fortsatta planeringen. För område SB42 (östra Stora Rör) pågår ett detaljplaneringsarbete där platsens lämplighet utreds i detalj.

Privatperson 26

Stora Rör beskrivs i översiktsplanen som en by med ett attraktivt läge för familjer med i närhet till skola, service och natur- och rekreationsområden, vilket delvis är sant. Service som skola och matbutik finns i Rälla, varför det ter sig mer naturligt att göra en större utbyggnad där än i Stora Rör. Med stor sannolikhet så arbetar den tilltänkta populationen i Kalmar och att då anta att stressade föräldrar ska resa åt fel håll för att lämna barnen vid skolan innan de vänder in mot Kalmar är en miss i planeringen. De underbara natur- och rekreationsområden som finns idag och nyttjas av många är de som nu föreslås bebyggas och en stor del av värde och attraktion går därmed förlorad!

Konkurrensen om utrymmet i norra Rällaskogen är idag stor varför den södra delen behövs oförändrad för det ökade intresset av naturupplevelser.

Stora Rör behöver fler invånare men en så massiv utbyggnad leder till att en stor del av skogen, som idag används av invånare, sommargäster och turister för rekreation, huggs ner, viktiga naturvärden hotas och trängseln i byn/hamnen kommer att öka vilket får konsekvenser. Det är därför viktigt att den utbyggnad som ändå blir av sker i ett lugnt tempo så att byn kan anpassa sig. Mycket av den attraktion som Stora Rör idag besitter består av befintlig tennisskola, båtsällskap och simskola med många år på nacken. De drivs och har drivits ideellt i liten skala av dagens invånare, föräldragenerationen, samt nu våra barn. En så stor utbyggnad av Stora Rör som föreslås skulle dessa föreningar inte kunna suga upp och värdefulla verksamheter/traditioner/engagemang skulle gå förlorade!

En plan av denna dignitet bör beslutas i samarbete med Trafikverket för att först lösa frågorna om infrastrukturen inkl parkeringar, gång- och cykelbanor för de barnfamiljer som kommunen vill locka till Stora Rör, även nere i byn.

Det är en alldeles för stor del av skogen som tas i anspråk och det är för tätt mellan husen. Området utmed Vincents väg och närmast öster därom har en speciell karaktär med gamla och nya sommarhus. Nya invånare välkomnas men för dem som redan bor där är det viktigt att behålla karaktären av sommarbebyggelse

- Tomtstorleken i planen är för liten för att passa in i området
- Vincents väg bör behålla sin karaktär och nuvarande trafikbelastning
- Husen ska passa in i befintlig bebyggelse – de som redan har sommarhus i området vill fortsatt njuta av att bo på landet och inte i ett permanentbostadsområde. I planen framgår inte vilken typ av hus som planeras på vilka ytor.

Kommentar

En av översiktsplanens funktioner är att göra en värdering av olika intressen för att skapa riktlinjer och peka ut utbyggnadsområden utifrån kommunens förutsättningar och behov. Samtliga allmänna intressen kan inte tillgodoses fullt ut överallt, utan prioriteringar måste ske i planläggning, exempelvis kan tillkomsten av ny infrastruktur och bostadsbebyggelse innebära vissa konflikter med bevarandet av jordbruksmark eller befintliga natur- och kulturvärden.

Kommunens ambition är att utveckla Stora Rör och Rälla då det är ett strategiskt läge med goda kommunikationer och befintlig service. Översiktsplanen innehåller generella riktlinjer för bebyggelseutveckling och i områdesbeskrivningarna finns en sammanfattning av inriktningen för området. Vidare utredning och prövning av utbyggnad sker i den fortsatta planeringen. För område SB42 (östra Stora Rör) pågår ett detaljplaneringsarbete där platsens lämplighet utreds i detalj.

Dialog förs med länsstyrelsen och Trafikverket för samordning av statliga och kommunala intressen.

Ansluter sig till Rällaskogens vänners yttrande och vill tillföra att det är synd att inte ett nytt helhetsgrepp tas om att utreda vägar, bebyggelse och kommunens utveckling samtidigt och långsiktigt. Med Agenda 2030 och FNs klimatmål och med ett samhällsutvecklingsmål kring både social och ekologisk hållbarhet. Landet, världen och våra lokalsamhällen har stora utmaningar framför oss och det finns viktiga roller även en kommun som Borgholm kan fylla i detta arbete.

Som icke bilburen med barn är bussar och cykelvägar till butiker och naturområden viktigt. Att lokaltrafiken kan ta oss till andra platser på Öland, att det blir fler busshållplatser, inte färre som i en av vägplanerna. Fler vill resa kollektivt och väljer bort bilen, både av ekonomiska och miljöskäl. Avfarten till Stora Rörsvägen måste bli säker att svänga av med bil och kunna korsas på ett säkert sätt. En enkel åtgärd som att under de 3 sommarmånaderna har elektroniska skyltar som vid högtrafik minskar farten till 40 km (som i byn Rälla) skulle öka säkerheten mycket. Även för oss som reser med tåg och buss. Att så många olika utredningar och förslag görs från olika insatser men alla med kortsiktiga avgränsade visioner är inte modernt, samhällsnyttigt eller resursoptimalt. Kalmar Kommuns långsiktiga underlag, som sedan kan användas av andra myndigheter, forskare, byggare, etc är ett exempel som Borgholm borde ta inspiration av. Så att utveckling blir den rätta för hela kommunen. Borgholm har många potentiella USP:ar för fler framtida sommargäster och permanentboende, framförallt inom naturupplevelser och livsstil men de syns inte i de olika utvecklingsplanerna. Klimatet och samhällsbyggande är viktiga för allas framtid.

Kommentar

Kommunen har i processen för översiktsplanen genomfört ett större arbete kopplat till kommunens långsiktiga utveckling som har resulterat i utpekandet av utbyggnadsområden på en övergripande nivå. Kommunens ambition är att utveckla Stora Rör och Rälla då det är ett strategiskt läge med goda kommunikationer och befintlig service. Översiktsplanen innehåller generella riktlinjer för bebyggelseutveckling och i områdesbeskrivningarna finns en sammanfattning av inriktningen för området. Vidare utredning och prövning av utbyggnad sker i den fortsatta planeringen. För område SB42 (östra Stora Rör) pågår ett detaljplaneringsarbete där platsens lämplighet utreds i detalj.

Gällande trafiken och utveckling av väg 136 arbetar Trafikverket med en vägplan för berörd korsning. Dialog för löpande mellan Trafikverket och kommunen för samordning av intressen.

Privatperson 28

Personerna anser, med beaktande av i första hand den nu allt mer livsavgörande betydelsen som bevarande av jordbruksmark redan har fått och framför allt kommer att få, icke minst till följd av Rysslands krigföring mot Ukraina och den dramatiskt eskalerande klimatförändringen med bla torka som Öland och Europa lider av med minskande skördar som följd, att det är högst olämpligt att i översiktsplan 2040, förorda att områdena västra SB 36 och östra SB 36, skall användas för bostadsändamål i stället för jordbruksmark. En sådan ordning skulle stå i strid med det väsentliga samhällsintresset att möjliggöra livsmedelsproduktion.

Därtill åberopas de hänsyn som måste tagas till att området ligger inom riksintresse för: obruten kust, rörligt friluftsliv, naturvård samt kulturmiljövård. Området är även omgivet av naturreservat och indirekt en del av områden för Natura 2000 med skötselplan samt olika Naturvårdsavtal. Områdets västra delar omfattas även av strandskydd. Vidare åberopas att det inom området och i närheten finns en betydande mängd rödlistade arter registrerade, liksom skyddsvärda inventerade träd. Området består av ett odlingslandskap som utgör värdefull kulturmiljö med stenmurar och trädridåer och som även rymmer fornlämningar.

Även med anledning av de synpunkter som lämnats mot så kallade område 25B (= SB36) avbla Länsstyrelsen avseende den fördjupade översiktsplanen för Borgholm-Köpingsvik och bedömningen i tjänstemannaskrivelsen, är det inte lämpligt att i översiktsplan 2040, förorda att områdena västra SB 36 och östra SB 36, skall användas för bostadsändamål i stället för jordbruksmark.

Slutligen - och icke minst - frånvaron av adekvat vägförbindelse till område SB 36, omöjliggör de facto helt exploatering av jordbruksmarken - område SB 36. Vägen är redan i dag, särskilt sommartid, underdimensionerad för befintlig trafik. Borgehagevägen är en enskild väg och inte möjlig att till någon del bredda. Således kan område SB 36, såväl de västra som östra delarna, ej användas för bostadsändamål utan måste även i framtiden förbli jordbruksmark. Område SB 36 skall därför i sin helhet utgå ur översiktsplanen som utredningsområde för byggnation.

Vad gäller bilagan ”Områdesspecifika varsamhetskrav för fokusområde Borgholm-Köpingsvik”, saknas å sid 169 redogörelse avseende område ”29”, dvs Borgehage.

Kommentar

Kommunen har i processen för översiktsplanen genomfört ett större arbete kopplat till kommunens långsiktiga utveckling. Detta har resulterat i utpekandet av utbyggnadsområden på en övergripande nivå.

En av översiktsplanens funktioner är att göra en värdering av olika intressen för att skapa riktlinjer och peka ut utbyggnadsområden utifrån kommunens förutsättningar och behov. Samtliga allmänna intressen kan inte tillgodoses fullt ut överallt, utan prioriteringar måste ske i planläggning. Exempelvis kan tillkomsten av ny infrastruktur och bostadsbebyggelse innebära vissa konflikter med bevarandet av jordbruksmark eller befintliga natur- och kulturvärden.

För området finns ett beviljat planbesked, vilket innebär att förvaltningen har fått i uppdrag av politiken att påbörja ett detaljplaneringsarbete. Sammantaget är kommunens bedömning att det föreslagna planområdets lämplighet för bebyggelse kan utredas vidare i ett detaljplaneringsarbete. I detaljplaneringsprocessen utreds bland annat trafik, ianspråktagande av jordbruksmark och hänsyn till kultur- och naturvärden.

Aktuellt område finns med i ÖP 2002 och fördjupad översiktsplan för Borgholm - Köpingsvik samt följer ÖP:ns intention att bebyggelsen ska utvecklas i stråk.

Förslaget till den nya översiktsplanen bygger på ÖP2002 och fördjupade översiktsplaner, med få större förändringar.

Privatperson 29

Instämmer i synpunkterna framförda av privatperson 2. Tillägger också att strandområdena längs Kalmarsund från Klinta bodar och utefter kustremsan norrut, bör inte bebyggas. Ölands strandområden bör i så stor utsträckning som möjligt reserveras som natur och rekreatiomsområden, markerna kan gärna tas i anspråk som betesmarker eller ängsmark även slättermark (något som en del av området används till nu). Naturmarker är viktiga för vår miljö, för fågellivet, insekterna och småviltet. I Köpingsvik och Borgholmsområdet finns ju områden som kan bebyggas utan att fördärva värdefulla kust och naturområden.

Den befintliga stigen utmed kusten från Klinta bodar mot Lundegård, är i dag flitigt använd och mycket uppskattad av gående, motionärer och cyklister. En framtida höjningen av havsnivån kommer att göra att våra kustremsor flyttas längre in mot land. Det innebär att naturstigen och området däromkring måste flyttas längre upp från nuvarande stranden. Då bör ju det området inte vara bebyggt.

Kommentar

Kommunen har i processen för översiktsplanen genomfört ett större arbete kopplat till kommunens långsiktiga utveckling som har resulterat i utpekandet av utbyggnadsområden på en övergripande nivå. Vidare utredning och prövning av utbyggnad sker i den fortsatta planeringen.

Texten om NF10 har utvecklats för att tydliggöra att området ska bevaras obebbyggt samt att rekreation och tillgänglighet prioriteras.

Även om SB33 bebyggs bedöms inte framtida havsnivåhöjning i ett 100-årsperspektiv att hindra fri passage längs kusten.

Privatperson 30

Anser att översiktsplanen har många fina formuleringar, men de rimmar mycket illa mot de detaljplaner som tagits fram. Planen verkar snarast framtagen av en reklambyrå med uppgift att sälja in kommunen mot omvärlden. Översiktsplanens huvudsakliga underlag förefaller att vara den plan som antogs 2002. I föreliggande plan saknas relevant analys av framtida energi och trafiklösningar, befolkningstillväxt, arbetsmarknad, etc. MKB är framtagen i efterhand, med planförslag och gällande plan från 2002 som enda underlag. Det är naturligtvis orimligt och skäl nog för att planarbetet bör göras om från början. Vi har även tagit del av ”omvärldsanalys Kalmar - Översiktsplan 2035 med utblick mot år 2050” och jämfört denna med Borgholms översiktsplan. Det är då påtagligt hur bristfällig Borgholms plan är.

Särskilt anmärkningsvärt finner vi att man på kartorna på flera håll får intrycket att planerade bebyggelseområden framstår som utvecklade eller ändrade. På sidan 89 är området SB42 gulmarkerat som om det redan vore bebyggt. Området borde självklart vara grönmarkerat då det fortsatt utgör oexploaterade naturvärden.

Vad gäller området SB42 ser vi det som anmärkningsvärt att Borgholms kommun i en tid där stora delar av världen påverkas av allvarliga klimatförändringar och den biologiska mångfalden är hotad väljer att ta ner gammal skog med träd som är etthundrafemtio år gamla och har en rik natur med flera rödlistade arter. Just denna sorts skog är det som all forskning visar är en omistlig kolsänka och avgörande för planetens överlevnad. Det gör att planen står i strid med EU:s klimatdirektiv.

Vi ansluter oss till det yttrande som inkommit från Mor Linas Vägförening. Särskilt oroade är vi över att tidigare planers uttalade mål att nybyggnation inte ska påverka eller uppföras i omedelbar närhet till befintlig sommarbebyggelse i det här föreliggande planarbetet har åsidosatts. Vi vill även tillägga att den vägdragning som i Swecos förslag går genom skogen och över branten ner till det planerade området vid Vincents väg känns helt obegripligt. Att Borgholms kommun vars attraktionskraft i så stor utsträckning bygger på dess naturvärden väljer att profilera sig i strid med de klimat- och miljömål som hela vårt samhälle arbetar för är obegripligt.

Kommentar

Det stämmer att översiktsplanen tar sitt avstamp i ÖP 2002 och de fördjupade översiktsplanerna som arbetats fram sedan dess. Dessa är väl genomarbetade dokument utifrån lokala förutsättningar. Fokus i framtagandet av den nya översiktsplanen har varit att komplettera och utveckla de delar som tidigare saknats och som bedömts mest relevanta för Borgholms kommun kommande år, exempelvis klimatanpassning, bostadsförsörjning och vattenförsörjning.

En av översiktsplanens funktioner är att göra en värdering av olika intressen för att skapa riktlinjer och peka ut utbyggnadsområden utifrån kommunens förutsättningar och behov. Översiktsplanen innehåller generella riktlinjer för bebyggelseutveckling, i områdesbeskrivningarna finns en sammanfattning av inriktningen för området. Vidare utredning och prövning av utbyggnad sker i den fortsatta planeringen. För område SB42 (östra Stora Rör) pågår ett detaljplaneringsarbete där platsens lämplighet utreds i detalj.

Privatperson 31

Upplever att den föreslagna utvecklingen av Stora Rör inte stämmer med kommunens mål eller de önskemål som finns av fastighetsägare i byn. Vi tror på en utveckling av byn, men inte så som översiktsplanen visar. Stora Rör är en by, med en koncentration mot hamnen. Hamnen är, som ni själv pekar ut i översiktsplanen, en samlingsplats och kärnan i byn. Idag sker en naturlig utveckling och förtätning av byn. Det stora område som kommunen förslår skall exploateras anser vi strider mot de mål för en hållbar utveckling som ni har definierat i översiktsplanen. Översiktsplanen låter inte byn bevara sin unika identitet. Den unika identiteten är en koncentration kring hamnen och verksamheterna som ligger där. Stora Rørs utveckling skall utgå från en naturlig förtätning av byn från hamnen och utåt, inte att skapa "förorter" på landsbygden.

Genom att satsa på att förtäta Stora Rørs hamn och låta den igen bli en knutpunkt kan ny bebyggelse tillkomma i anslutning till befintlig och ianspråktagandet av jungfrulig mark minimeras, vilket uttrycks som ambition i översiktsplanen åstadkommas.

Som barn från Stora Rör så vet jag att den naturliga samlingsplatsen var hamnen. De säkra cykelvägarna fanns i skogen. Ibland var vi i Rälla och Högsrum, men det dagliga umgänget skedde i skogen, hamnen och på avstånd som man kunde gå eller cykla till. Ni planerar nu ett bostadsområde långt ifrån den bebyggelsen där vi växte upp och där det idag bor nya barnfamiljer. Genom den planering som pågår så skapar ni mer bilberoende då man kommer att åka bil ner till hamnen för att delta i de gemensamma aktiviteterna som sker där. För att skapa bättre kommunikationer och underlätta för barnfamiljer, skulle det vara t.ex. var bättre att återigen låta bussar trafikera busshållplatsen i Stora Rørs hamn. Ni uttrycker detta själva i planen.

Genom att placera bebyggelse mellan Stora Rör och Rällaskogen så skapar översiktsplanen ett avgörande avstånd mellan bebyggelsen och tillgängligheten till natur och rekreativmiljöer. Bebyggelse av SB42 skär av stora delar av Stora Rör från tillgång till natur och rekreativområden då de områden som i översiktsplanen är visade som natur består av obeträddbar åker/betesmarker och ointaglig natur på branta slänter. Boende i Stora Rör kommer bli hänvisade till alltmer trafikerade vägar för att kunna ta sig till rekreativområden.

Enligt översiktsplanen skall man värna om olikheterna mellan Stora Rör och Rälla. Vi ser inte detta i detaljplanen. Översiktsplanen skapar mer av Rälla i Stora Rör och låter inte orterna utecklas utifrån deras olikheter och samtidigt behålla deras karaktär. Önskar att utvecklingsområdet SB42 minskas i storlek och att flerbostadshus och parhus flyttas närmare Rälla, som är en naturlig placering av dessa, för att orterna skall behålla sina olika karaktärer.

I kartbilden över utvecklingsstrategin i översiktsplanen är Stora Rör utpekade som landsbygdsområden och naturmark. När man sedan tittar på karta över fokusområdet Rälla- Stora Rör med SB42 så är detta inte längre fallet. Det rimmar illa med småskalighet att placera flerbostadshus inom ett område som är utmärkt som landsbygdsområden. Vidare anser vi inte att barn och ungas livsmiljö tas om hand i planens intention för Stora Rör.

Kommentar

En av översiktsplanens funktioner är att göra en värdering av olika intressen för att skapa riktlinjer och peka ut utbyggnadsområden utifrån kommunens förutsättningar och behov.

Stora Rör har växt fram runt hamnen som anlades där Kalmar sund är som smalast och närheten till fastlandet har varit avgörande för ortens utveckling. Det strategiska läget är också skälet till att kommunen ytterligare vill utveckla Stora Rör i linje med kommunens mål för att uppnå en hållbar bebyggelseutveckling, samtidigt som befintliga värden inte ska ta påtaglig skada. Översiktsplanens övergripande strategi är att utveckla bebyggelsen i prioriterade knutpunkter och stråk, i första hand i anslutning till befintlig bebyggelse, infrastruktur och kollektivtrafik.

Översiktsplanen innehåller generella riktlinjer för bebyggelseutveckling, i områdesbeskrivningarna finns en sammanfattning av inriktningen för området. Vidare utredning och prövning av utbyggnad sker i den fortsatta planeringen.

För område SB42 (östra Stora Rör) pågår ett detaljplaneringsarbete där platsens lämplighet utreds i detalj.

Privatperson 32

Anser att det utifrån det osäkra omvärldsläget är svårt att förutse samhällets behov av till exempel bostäder och industrimark. I syfte att undvika att lägga ned arbete på sådant som inte kommer att realiseras, tycker jag att det är på plats med en tydlig prioritering av i vilken ordning till exempel nya områden ska beredas för att takta med samhällets utveckling. I denna prioritering tycker jag att det är viktigare att behålla småskaligheten på bekostnad av ianspråktagande av ny mark. En förtätning av befintlig bebyggelse leder till att småskaligheten med mycket grönt inom bebyggelse försvinner – det som är det Öland och Borgholm som så många söker, det försvinner. Det blir bara ytterligare ett område, bland alla andra. Vi ska sticka ut och vara rädda om det vi har, utan att försaka expansion.

Angående Borgholms stadskärna tycker jag att man kan ha en ambition att ”återställa” fasader och liknande till att harmonisera med det gamla. Som turiststad hade det på sikt kunnat få mycket stor betydelse. En övergripande vision kanske kan vara att centrum estetiskt ska utvecklas mot att vara sammanhängande i badortstidens anda.

Det måste vara en del av en översiktsplan hur man vill att det estetiska intrycket ska utvecklas. Det kan inte vara som till exempel på triangeln – ett av de bästa skyltfönstren för staden Borgholm – där ligger ett av Sveriges fulaste hus, det måste ställas krav på hur man bygger.

En strandpromenad likt den från Hamnen via campingen mot Sjöstugan, är det mycket få städer förunnat att ha. Därför är det tråkigt att den är så dåligt nyttjad, det borde var en vision att man ska kunna gå längs ett trevligt stråk, med trivsam belysning och fina ställen, från hamnen till Sjöstugan. Det betyder att ställplats, vattenverk och vad det nu kan vara på sikt ska bort till förmån för en sammanhängande strandpromenad. Som det är nu finns tämligen stora områden med industribebyggelse, till exempel runt mejeriet. Detta är något som ”drar ner helhetsintrycket”. Jag tycker att en vision kan vara ett centrum utan industribebyggelse. Stora kostnader, men marken har ett stort värde för annat bruk än industri.

Med dagens problematik gällande energi tycker jag att det ska tas upp i planen att nya och befintliga offentliga byggnader ska ha solceller. Det bör också vara kopplat till en estetisk vision där man faktiskt bygger snyggt och solcellerna inte blir något som skämmer det estetiska. Översiktsplanen bör vara en plan mot ett hållbarare och robustare samhälle. Betydelsen av källsortering ökar, och nya lösningar finns som förbättrar effektiviteten och samtidigt underlättar för de boende. En vision för en översiktsplan bör innehålla även denna aspekt av ett hållbart samhälle.

Hur vi transporterar oss är i omstöpningen – permanent. En så viktig förändring bör tas upp i översiktsplanen för att se till att behoven möts, men också för att tillse att till exempel den stora mängd laddstolpar som vi redan nu vet är tvungna att byggas, byggs på ett snyggt, bra sätt som inte skämmer den totala bilden och inte skapar ett logistiskt kaos. Jag tycker att man ska ha en offensiv vision av transporter, ett område där det händer mycket. Det finns ett antal större koncentrationer av folk, service och sevärdheter som lig-

ger lämpligt på ett pärlband lämpliga att sammanbindas. Borgehage (med nytt bostadsområde) -Slottet-Hammen-Sjöstugan-Köpingsvik; eller liknande. Borgholm borde försök att med hjälp av bidrag eller med stöd av en leverantörs intresse, skapa en visningsanläggning för t.ex. spårtaxi eller hängbanor.

Kommentar

Kommunens ambition är att Borgholm både ska vara en stad som är attraktiv för besökare och en stad det är attraktivt att leva i. Närheten mellan bostäder, arbetsplatser och service är en av den lilla stadens kvaliteter. Att det finns plats för småindustri och verksamheter är därför viktigt för att behålla Borgholms attraktionskraft.

Badortsepoken har på många sätt präglat bilden av Borgholm och de spår som finns från denna epok ska bevaras. Det är dock inte det enda som präglat staden och inte den enda epok som ska vara läsbar i bebyggelsen.

I den fortsatta utvecklingen av Borgholm är ambitionen att utveckla och förtäta redan ianspråktagna ytor, som yttre hamnen och stationsområdet, och att bygga in nya kvaliteter i stadsbebyggelsen. Vidare utredning och prövning av utbyggnad sker i den fortsatta planeringen

En sammanhängande strandpromenad finns med som ett mål i översiktsplanen.

Skräp och avfallsortering är inget som i detalj hanteras i översiktsplanen

Beskrivningen i kapitlet Avfall och Energi har utvecklats.

Tack för synpunkterna angående framtida transport.

Privatperson 33

För oss är det viktigt att skydda och bevara de höga naturvärden som området Stora Rör 2:1 innehåller. Den föreslagna bebyggelsen och planerade vägnätet är ett omfattande ingrepp i natur- och kulturlandskapet. Planen rimmar illa i relation till de miljö- och kultur mål som satts upp för Borgholms kommun.

Kommunens argument är att barnfamiljer i första hand ska etablera sig i det föreslagna nybyggarområdet. Med tanke på att de funktioner som barnfamiljer efterfrågar såsom förskola, skola, affär och bibliotek borde bostadsutvecklingen i första hand ske i Rälla med närområde, där dessa samhällsfunktioner redan finns.

Vi vill till Borgholms kommun framhålla vårt missnöje med bristande information angående de förändringar i översiktsplanen som tillkommit. Kommunens lagstadgade skyldighet till medborgardialog har varit bristfällig. Utlovad kontinuerlig information har inte sänts till oss berörda fastighetsägare. Med anledning av att vi bara var ca 10 personer vid informationsmötet den 15/6 vid biblioteket i Rälla, borde ansvariga förbättrat informationskanalerna. Vi utlovades en uppföljning med möjlighet för fler att kunna delta, men så har inte skett.

Vi ser allvarligt på de farhågor som Sweco-utredningen lyfter fram angående den långsiktiga hållbara dagvattenhanteringen. Vi saknar konsekvensanalyser från Borgholms kommun i

denna fråga.

Vi vill ännu en gång framhålla att vi motsätter oss en kraftig exploatering av berörda området Stora Rör 2:1 genom bebyggelse och vägdragning i ett gammalt skogsområde med höga naturvärden.

Kommentar

En av översiktsplanens funktioner är att göra en värdering av olika intressen för att skapa riktlinjer och peka ut utbyggnadsområden utifrån kommunens förutsättningar och behov.

Översiktsplanens övergripande strategi är att utveckla bebyggelsen i prioriterade knutpunkter och stråk, i första hand i anslutning till befintlig bebyggelse, infrastruktur och kollektivtrafik. Att utveckla Stora Rör är i linje med kommunens mål för att uppnå en hållbar bebyggelseutveckling, samtidigt som befintliga värden inte ska ta påtaglig skada.

Översiktsplanen innehåller generella riktlinjer för bebyggelseutveckling, i områdesbeskrivningarna finns en sammanfattning av inriktningen för området. Vidare utredning och prövning av utbyggnad sker i den fortsatta planeringen. För område SB42 (östra Stora Rör) pågår ett detaljplaneringsarbete där platsens lämplighet utreds i detalj.

Privatperson 34

Stora Rör beskrivs i översiktsplanen som en by med ett attraktivt läge för familjer med i närhet till skola, service och natur- och rekreationsområden, vilket delvis är sant. Service som skola och matbutik finns i Rälla, varför det ter sig mer naturligt att göra en större utbyggnad där än i Stora Rör. Med stor sannolikhet så arbetar den tilltänkta populationen i Kalmar och att då anta att stressade föräldrar ska resa åt fel håll för att lämna barnen vid skolan innan de vänder in mot Kalmar är en miss i planeringen. De underbara natur- och rekreationsområden som finns idag och nyttjas av många är de som nu föreslås byggas och en stor del av värde och attraktion går därmed förlorad!

Konkurrensen om utrymmet i norra Rällaskogen är idag stor varför den södra delen behövs oförändrad för det ökade intresset av naturupplevelser.

Stora Rör behöver fler invånare men en så massiv utbyggnad leder till att en stor del av skogen, som idag används av invånare, sommargäster och turister för rekreation, huggs ner, viktiga naturvärden hotas och trängseln i byn/hamnen kommer att öka vilket får konsekvenser. Det är därför viktigt att den utbyggnad som ändå blir av sker i ett lugnt tempo så att byn kan anpassa sig. Mycket av den attraktion som Stora Rör idag besitter består av befintlig tennisskola, båtsällskap och simskola med många år på nacken. De drivs och har drivits ideellt i liten skala av dagens invånare, föräldragenerationen, samt nu våra barn. En så stor utbyggnad av Stora Rör som föreslås skulle dessa föreningar inte kunna suga upp och värdefulla verksamheter/traditioner/engagemang skulle gå förlorade!

En plan av denna dignitet bör beslutas i samarbete med Trafikverket för att först lösa frågorna om infrastrukturen inkl parkeringar, gång- och cykelbanor för de barnfamiljer som kommunen vill locka till Stora Rör, även nere i byn.

Det är en alldeles för stor del av skogen som tas i anspråk och det är för tätt mellan husen. Området utmed Vincents väg och närmast öster därom har en speciell karaktär med gamla och nya sommarhus. Nya invånare välkomnas men för dem som redan bor där är det viktigt att behålla karaktären av sommarbebyggelse

- Tomtstorleken i planen är för liten för att passa in i området
- Vincents väg bör behålla sin karaktär och nuvarande trafikbelastning
- Husen ska passa in i befintlig bebyggelse – de som redan har sommarhus i området vill fortsatt njuta av att bo på landet och inte i ett permanentbostadsområde. I planen framgår inte vilken typ av hus som planeras på vilka ytor.

Man måste också starkt ifrågasätta hur kommunen har tänkt disponera hamnområdet. Det finns helt enkelt inte plats för många fler människor i vare sig hamnområdet eller badplatsen. Enligt min mening är det lite bedrägligt att locka människor till Stora Rör om man inte löst hamnproblematiken samt vägfrågorna.

Kommentar

En av översiktsplanens funktioner är att göra en värdering av olika intressen för att skapa riktlinjer och peka ut utbyggnadsområden utifrån kommunens förutsättningar och behov.

Stora Rör har växt fram runt hamnen som anlades där Kalmar sund är som smalast och närheten till fastlandet har varit avgörande för ortens utveckling. Det strategiska läget är också skälet till att kommunen ytterligare vill utveckla Stora Rör i linje med kommunens mål för att uppnå en hållbar bebyggelseutveckling, samtidigt som befintliga värden inte ska ta påtaglig skada. Översiktsplanens övergripande strategi är att utveckla bebyggelsen i prioriterade knutpunkter och stråk, i första hand i anslutning till befintlig bebyggelse, infrastruktur och kollektivtrafik.

Kommunen ser positivt på det stora engagemang som finns för Stora Rör och det rika föreningsliv som finns här.

Översiktsplanen innehåller generella riktlinjer för bebyggelseutveckling, i områdesbeskrivningarna finns en sammanfattning av inriktningen för området. Vidare utredning och prövning av utbyggnad sker i den fortsatta planeringen. För område SB42 (östra Stora Rör) pågår ett detaljplaneringsarbete där platsens lämplighet utreds i detalj.

Privatperson 35

Tycker det är en dålig idé att göra undantag från strandskyddsregler för att möjliggöra bostäder när det på inte alltför lång sikt kan bli problem med stigande havsnivåer. I SB33 är det dessutom jordbruksmark som avses omvandlas, vilket är ytterligare ett argument emot.

Kommentar

SB33 ligger inte inom området som enligt prognos med ett 100-årsperspektiv riskerar att översvämmas av stigande havsnivåer. Området omfattas inte heller

av det generella strandskyddet. Kommunen har i processen för översiktsplanen genomfört ett större arbete kopplat till kommunens långsiktiga utveckling som har resulterat i utpekandet av utbyggnadsområden på en övergripande nivå. Vidare utredning och prövning av utbyggnad sker i den fortsatta planeringen.

Privatperson 36

Angående NF5 så känns det som ni har kopierat det som står i tidigare ÖP vilket även gäller SB13. Strandskyddet i anslutning till västra SB13 har delvis upphävts av LS och flertalet nya fastigheter har tillkommit i anslutning (Gräshoppsvägen), vilket borde påverka bedömningen (känns inte som det noterats alls i denna ÖP) rörande möjlig exploatering och därmed bör SB13 utökas till ett sammanhängande område. I NF5 nämns att en återinförd hävd skulle gynna området, vilket inte är möjligt om man inte samtidigt har möjlighet att bebygga området.

Kommentar

Tack för synpunkten, kartan och beskrivning justeras.

Privatperson 37

Förslag till byggnation på kommunens mark i Stora Rör: hyreslägenheter i ett plan med möjlighet till liten trädgård för alla äldre i området som fortfarande bor i "för stora" hus. I området som bebyggs skulle det också finnas ett hus med rum för hemtjänst, sjuksköterska och läkare då många äldre skulle ha möjlighet att bo kvar i området. Kanske även övernattningsslägenhet för besökande barn och barnbarn. En mindre gemensamhetslokal där gamla lingarna kan träffas för gemensamma aktiviteter. Om möjligt plats för vävstuga. Med en sådan byggnation kommer det att finnas flera hus som kan bebos av barnfamiljer i stället.

Kommentar

Översiktsplanen innehåller generella riktlinjer för bebyggelseutveckling och i områdesbeskrivningarna finns en sammanfattning av inriktningen för området. Vidare utredning och prövning av utbyggnad sker i den fortsatta planeringen. För område SB42 (östra Stora Rör) pågår ett detaljplaneringsarbete.

Privatperson 38

Ungefär vid markeringen [i höjd med Gelträsket söder om Södvik reds. anm.] finns en tunnel under väg 136. För närvarande är den ej tillgänglig. Skulle det gå att använda denna tunnel för gång- och cykeltrafik?

Kommentar

Tack, synpunkten noteras men föranleder ingen ändring av översiktsplanen.

Privatperson 39

SB28: "Grönskan tillför en kvalitet till omr." - en sanning med modifikation. Det ger

förvisso en ökning i människors integritet samt skön känsla med buskar och lågväxande träd, men höga björkar, ekar m.m. är inte ett typiskt öländskt inslag och bör tagas bort. Riktlinjer (om ej tvingande krav, vilket säkerligen är olagligt) till enskilda fastighetsägare är önskvärt och en återgång till ursprungstanken. Vad gäller ansvaret av skötseln av vägar/vägunderhåll ser jag det som önskvärt att kommunen tar över den: t ex Jätten Bleks gata, som leder t flera fastigheter, är i dag under all kritik och vi har t.o.m. helårsbofast befolkning i området. Samma regler avseende häckars höjd i gatubildens hörn borde gälla på vårt område, precis som på kommunala gator, t ex är cykeltrafiken i hörnet. Kutterstigen/Pråmsstigen farlig en baddag när alla ska ner/upp till badet, som den ser ut nu. Kan man trotsa allemansrätten och införa campingförbud utmed stranden Klinta Bodar - Lundegård? Vore bra!

Kommentar

Tack för synpunkten. Beskrivningen av SB28 har justerats.

Vägarna inom SB28 ingår i Klinta II vägförening och ansvar för skötsel ligger på föreningen. Borgholms kommun har som praxis att inte förvalta vägar utanför Borgholms centrum. Föreningar kan söka både söka vägbidrag från kommun och staten om vävgavgifterna i föreningen inte räcker till underhåll av vägarna.

Det är fastighetsägarens skyldighet att se till att växtlighet på tomten klipps så att sikten är god för att begränsa risken för olyckor. Detta gäller oavsett huvudmannaskap för vägen.

Allemansrätten gäller och området ska hållas tillgängligt.

Privatperson 40

Angående kommunikationer önskar jag att KLT anordnar att köra 102 på sommaren samt att sträckan Borgholm-Färjestaden kan åkas utan byte av buss.

Angående Kulturmiljövärden sidan 94 – överläkarvillan?

Angående avfall sidan 151 inför för bättre sortering, var lägger man trädgårdsavfall.

Kommentar

Kommunen ser positivt på en förstärkning av kollektivtrafiken, men det är Region Kalmar län som är ansvarig myndighet och planerar och ansvarar för trafiken. Förbättrade resmöjligheter mellan norra och södra Öland är en prioriterad fråga för kommunen. Se mer i avsnittet mellankommunala frågor.

Överläkarvillan ingår i område 26 i kulturmiljöbilagan.

Avfallssortering är inget som i detalj hanteras i översiktsplanen.

Privatperson 41

Skräp i översiktsplanen?

Kommentar

Skräp och avfallssortering är inget som i detalj hanteras i översiktsplanen.

Privatperson 42

I samrådsversionen framhålls vikten av bevarandet av den speciella och säregna naturen samtidigt som bygden måste utvecklas genom företagande, boende, turism och service. Personerna instämmer men anser att man som markägare har rätt att styra över hur ägor används och kommer att användas.

Personerna anser att delar av NF2 delar av NF5, SB10 och SB18 samt delar av SB10 och SB19 skulle förvaltas på ett lämpligare sätt än vad översiktsplanen har föreslagit genom att delvis bebygga områdena. Exempelvis skulle det kunna vara stugor, åretruntboende eller pensionärsbostäder utan att förbise behovet av rekreationsytor och service.

Byxelkrok behöver nu och i framtiden en injektion av nya näringar som genererar arbetstillfällen, ökad inflyttning och krav på ökad byggnation. Det borde inte bara vara ett strävansmål i översiktsplanen utan måste också vara realistiskt och kunna uppfyllas.

Kommentar

Områdena SB 10, SB 18 och SB 19 är redan utpekade för bostadsutveckling och intentionerna i översiktsplanen stämmer därmed överens med de önskemål som uttrycks i yttrandet. Utbredningen av NF 2 har justerats. Delar av området ingår nu i område för bostadsutveckling, SB14.

Markägarens enskilda intresse av att kunna nyttja sin mark för olika ändamål behöver vägas mot det allmänna intresset. Kommunens roll är att väga allmänna och enskilda intressen mot varandra genom detaljplanering samt prövning av bygglov och förhandsbesked. Översiktsplanen kan bara skapa förutsättningar, samt ge en samlad information om hur bestämmelserna om allmänna intressen ska tillgodoses i kommunen.

Privatperson 43

Böda hamn saknas på kartan för utvecklingsstrategin. Den bör finnas med precis som Kårehamn.

Kommunens svar

Böda och Stora Rörs hamnar har lagts till i utvecklingsstrategin.

Privatperson 44

SB19 är inte uppdaterad sedan den fördjupade översiktsplanen antogs.

Kommentar

Tack för din synpunkt. Riktlinjerna för område SB 19 har förtydligats.

Privatperson 45

Kartorna är otydliga och svåra att utläsa.

Kommentar

Tack för din synpunkt. Kartorna har setts över för att öka läsbarheten.

Privatperson 46

Svårt att se skillnad på bakgrundskartan och verksamhetsområdena när båda är grå. Vad är nytt i förslaget till ny översiktsplan jämfört med de tidigare fördjupade översiktsplanerna?

Vad innebär ändrad och utvecklad i mark- och vattenanvändningskartorna? Vad innebär utvecklad för naturområden?

Kommentar

Kartan har justerats med bättre kontrast.

Vad som skiljer översiktsplanen från de tidigare fördjupade översiktsplanerna har förtydligats. i inledningen.

Användningen av begreppen utvecklad och ändrad har setts över och förtydligats. Utvecklad har tagits bort från kategorin Natur och friluftsliv.

Samrådsmöten

Byxelkrok

- Svårt att läsa kartan på datorn.
- Svårt att se vägarna på grundkartan och då svårt att orientera sig.
- Är det inte opedagogiskt att skriva ut år 2040? Svårt att kommunicera om ett datum så långt fram i tiden. Lever alla då?
- Positivt med utveckling av hamnen. Nu lyser lampor på höst och vinter, vilket är en liten sak men betyder mycket för de permanentboende.
- Område SB18 har diskuterats länge, bl.a. med trafik och storlek på exploatering.
- Önskan om att styra bostäder till att bli permanenta
- Finns behov av gång- och cykelväg längs med väg 136.
- Buss och kommunikationer, ser gärna förbättringar av dem.
- Tidsplan för VA-utbyggnad.

Kommentar

Kartorna har setts över för att öka läsbarheten.

Planen visar på viktiga ställningstaganden gällande hur vi ska använda mark- och vattenområden med sikte på 2040. För att uppnå kommunens visioner krävs

långsiktig planering.

Översiktsplanen innehåller generella riktlinjer för bebyggelseutveckling och i områdesbeskrivningarna finns en sammanfattning av inriktningen för området. Vidare utredning och prövning av utbyggnad inom område SB18 sker i den fortsatta planeringen.

Kommunen har ingen möjlighet att direkt reglera om inflyttare bosätter sig permanent eller under viss tid av året, men arbetar med olika strategier för att öka den permanent boende befolkningen.

Behovet av förbättrade möjligheter för oskyddade trafikanter att röra sig längs med väg 136 har förtydligats.

Kommunen arbetar för att få till en bättre och mer tillgänglig kollektivtrafik, men det är Region Kalmar län som är ansvarig myndighet och planerar och ansvarar för trafiken.

Planen för vatten och avlopp är under revidering och kommer ersättas av en vattentjänstplan. En uppdaterad utbyggnadsplan väntas kunna presenteras i samband med antagande av vattentjänstplanen. I denna kommer bara områden som ligger nära i tid för utbyggnad att vara preliminärt tidsatta. Övriga områden med identifierade behov planeras för utbyggnad inom ramen för vattentjänstplanens tidsperiod, fram till 2040 utan vidare specificering. Dessa områden kommer efter hand att aktualiseras för utbyggnad medan planen fortskrider.

Löttorp

- Mellan Löttorp och Böda behövs cykelväg längs väg 136. Böda har mycket turism och samhällsservice och är på sommaren större än Löttorp. Är idag farliga trafiksituationer, exempelvis från Hagaby till Löttorp vidare till Böda.
- Tidsplan för VA-utbyggnad.

Kommentar

Behovet av förbättrade möjligheter för oskyddade trafikanter att röra sig längs med väg 136 har förtydligats.

Planen för vatten och avlopp är under revidering och kommer ersättas av en vattentjänstplan. En uppdaterad utbyggnadsplan väntas kunna presenteras i samband med antagande av vattentjänstplanen. I denna kommer bara områden som ligger nära i tid för utbyggnad att vara preliminärt tidsatta. Övriga områden med identifierade behov planeras för utbyggnad inom ramen för vattentjänstplanens tidsperiod, fram till 2040 utan vidare specificering. Dessa områden kommer efter hand att aktualiseras för utbyggnad medan planen fortskrider.

Borgholm

- I SB30 behöver texterna förtydligas. Grönstråk i mitten bör bevaras, viktigt för dagvattenhantering. Underhåll av diket.
- Kollektivtrafiken på Öland skulle kunna lösas med anropsstyrda på- och avstigningar.
- Tidsplan för VA-utbyggnad.

Kommentar

Behovet av att utreda dagvattensituationen för område SB 30 är tillagt.

Kommunen arbetar för att få till en bättre och mer tillgänglig kollektivtrafik, men det är Region Kalmar län som är ansvarig myndighet och planerar och ansvarar för trafiken.

Planen för vatten och avlopp är under revidering och kommer ersättas av en vattentjänstplan. En uppdaterad utbyggnadsplan väntas kunna presenteras i samband med antagande av vattentjänstplanen. I denna kommer bara områden som ligger nära i tid för utbyggnad att vara preliminärt tidsatta. Övriga områden med identifierade behov planeras för utbyggnad inom ramen för vattentjänstplanens tidsperiod, fram till 2040 utan vidare specificering. Dessa områden kommer efter hand att aktualiseras för utbyggnad medan planen fortskrider.

Runsten

- Mycket är bra: förskolan, att idrottshallen rustas upp, bibliotek, nytt utegym.
- Synd att skolutvecklingen skedde i Gärdslösa och inte i Runsten.
- Det får gärna byggas mer.
- Tidsplan för VA-utbyggnad.

Kommentar

Översiktsplanen kan bara skapa förutsättningar. Det finns med i utvecklingsstrategin att hela kommunen ska leva. Sträckan mellan Löt och Runsten är utpekad som ett sådant bebyggelsestråk där utveckling av nya bostadsmiljöer ska främjas.

Planen för vatten och avlopp är under revidering och kommer ersättas av en vattentjänstplan. En uppdaterad utbyggnadsplan väntas kunna presenteras i samband med antagande av vattentjänstplanen. I denna kommer bara områden som ligger nära i tid för utbyggnad att vara preliminärt tidsatta. Övriga områden med identifierade behov planeras för utbyggnad inom ramen för vattentjänstplanens tidsperiod, fram till 2040 utan vidare specificering. Dessa områden kommer efter hand att aktualiseras för utbyggnad medan planen fortskrider.

Rälla

- Önskan om att ha kvar de busshållplatser som finns idag längs väg 136.
- Positivt att det byggs mer, bara det görs med omsorg och respekt.
- Stora ytor som är utpekade i SB42 och MB17.
- Viktigt med kommunikation med Mörbylånga kommun, bland annat om VA.

Kommentar

Att tillgängligheten till kollektivtrafik inte försämras är av stor vikt för kommunen, men det är Region Kalmar län som är ansvarig myndighet och planerar och ansvarar för trafiken.

Översiktsplanen innehåller generella riktlinjer för bebyggelseutveckling och i om-

rådesbeskrivningarna finns en sammanfattning av inriktningen för området. Att ny bebyggelse anpassas till omgivande landskap och befintlig bebyggelse är frågor som hanteras i detaljplan- och bygglovsskede.

Kommunen har i processen för översiktsplanen genomfört ett större arbete kopplat till kommunens långsiktiga utveckling. Detta har resulterat i utpekandet av utbyggnadsområden på en övergripande nivå. Kommunens ambition är att utveckla Stora Rör och Rälla då det är ett strategiskt läge med goda kommunikationer och befintlig service. Vidare utredning och prövning av utbyggnad sker i den fortsatta planeringen. För område SB42 (östra Stora Rör) pågår ett detaljplaneringsarbete där platsens lämplighet utreds i detalj.

Ölands två kommuner har en kontinuerlig dialog gällande vatten och avlopp.